

Izhaja vsak dan zjutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po
praznikih. Posamezna številka
Din 1[—], lanskoletne 2[—]; me-
sečna naročnina Din 20[—], za tu-
jino 30[—]. Uredništvo v Ljub-
ljani, Gregorčičeva 23. Telefon
uredništva 80-70, 80-69 in 80-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo
Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-63.
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 112

Ljubljana, nedelja, dne 17. maja 1931

Leto II.

G. Milan Nikolić,
novi ban Dunavske banovine.

Visoka romunska odlikova- nja našim višjim oficirjem

Beograd, 16. maja. AA. O priliki proslave ne-
odvisnosti Rumunije in velikih vojaških sveča-
nosti, ki jim je prisostvovala tudi vojaška de-
legacija naše kraljevine, je kralj Karol odliko-
val vso delegacijo, in sicer šefa delegacije ar-
mijskega generala Milana Milovanovića, načel-
nika glavnega generalnega štaba, z redom romunske
zvezde I. stopnje, divizijskega generala
Petra Kostića, prvega pomočnika načelnika
glavnega generalnega štaba, z redom romunske
kroge I. stopnje, brigadnega generala Dimitrija
Živkovića, načelnika operativnega oddelka glavnega
generalnega štaba, z redom romunske
zvezde II. stopnje, in brigadnega generalstaba-
nega generala Mihajla Bodija, načelnika obve-
stilnega oddelka glavnega generalnega štaba, z
redom romunske zvezde II. stopnje.

Položaj na Romunskem

Bukarešta, 16. maja. r. Jorgin list »Neamul
Romanesc« je objavil članek, v katerem je
ostro napadel občinske in oblastne svete, ki jih
je uvedla vlada dr. Maniua. V tem članku do-
kazuje, da je treba te svete ukiniti, ker bi sicer
nacionalno-kmetijska stranka, ki ima v teh sve-
tih večino, ovirala delo vlade.

Bukarešta, 16. maja. n. Profesor Cusa in nje-
gova »Železna ligica« sta hotela izzvati nemire v
nekaterih mestih. Notranji minister je izdal na-
redbo, da se ustavi delo »Železne lige«.

Bukarešta, 16. maja. n. »Lupac« poroča, da bo
bivši vojni minister Cihovski imenovan za na-
čelnika glavnega generalnega štaba. Sedanji na-
čelnik Sansonovič postane poveljnik armije v
Sibinju. Poveljnika orožnikov Nikolesscu bodo
odstavili in na njegovo mesto pride mož, ki
uživa zaupanje vlade.

Vprašanje »Kreditanstalta« v Ženevi

Ženeva, 16. maja. d. Kontrolni odbor avstrijskega
posojila Društva narodov je za avstrijskimi
odposlanci obravnaval avstrijski predlog o iz-
daji zakladnih bonov, ki je potrebna zaradi
ohranitve Kreditnega zavoda za trgovino in in-
dustrijo. Odbor je dobil od avstrijske vlade po-
trebna pojasnila. Njeni predlogi so bili prav
ugodno sprejeti. Odbor pripravlja pritrilno od-
ločitev glede udeležbe banke za mednarodno
izravnavo plačil. Predsednik kontrolnega odbora
odide jutri s predsednikom avstrijske na-
rodne banke dr. Reichsem v Basel, da se tam z
banko za mednarodno izravnavo plačil pogovo-
rita o modalitetah in se domenita o možnosti
plasiranja zakladnih bonov. Kontrolni odbor se
v ponedeljek vnovič sestane, da na svoj konč-
noveljavni pristanek k prošnji Avstrije.

Konferenca mednarodnega urada za delo

Beograd, 16. maja. AA. Odbor mednarodnega
urada za delo je sklenil sklicati mednarodno
konferenco, ki bo razpravljala o vprašanju
zbojšanju metod dela za ugotovitev kupne mo-
či denarja v posameznih državah. Ta konfe-
renca bo 22. maja v Ženevi. Našo državo bo
zastopal načelnik ministrstva za socialno poli-
tiko in naročilo zdravje Dušan Jeremić, in-
spektor za delo banke uprave savske banovine
Ivan Vilić in uradni ministar za socialno
politiko in narodno zdravje Postojić.

Incident med Rusijo in Finsko

Moskva, 16. maja. AA. Sovjetska vlada je vlo-
žila pri finski vladi protest, ker so dijaki de-
monstrirali pred sovjetskimi poslaništvom v
Helsingforsu.

Gospodarska kriza pred evropsko komisijo

Razprava o carinah in brezposelnosti - Vprašanje nemško-avstrijske unije se bo ob-
ravnavalo najprej v svetu Društva narodov - Sestanek ministrov Male antante

Ženeva, 16. maja. AA. Evropski odbor
je začel danes razpravo o gospodarski
krizi v Evropi in brezposelnosti. Sejam
prisostvujejo zastopniki Turčije, Sovjetske
unije in Islandske. Briand je delegate
imenovanih treh evropskih držav, ki niso
članice Društva narodov, pozdravil zelo
pristržno. Nato se je začela generalna de-
bata. Za Nemčijo je govoril zunanji mini-
ster Curtius. Dejal je, da je Nemčija iz-
redno zainteresirana na zboljšanju razmer
in zato pripravljena, da na mednarodnem
polju sodeluje pri gospodarski konsolida-
ciji. Naglasil je vpliv, ki ga imajo vsestran-
sko mednarodni dolgi. Naglašal je go-
spodarske koristi na podlagi sistema ca-
rinskih unij. Edini pot, ki vodi k rešitvi
Evrope, je po Curtiusovem mnenju ta, da
istočasno skleneta dve ali več držav bila-
teralne pogodbe in sporazume.

Ženeva, 16. maja. AA. Na snočni kon-
ferenci med Hendersonom, Briandom, Cur-
tiusom in Grandijem je zmagalo stališče
Brianda, da se vprašanje nemško-avstrijske
carinske unije razpravlja najprej pred
svetom Društva narodov in nato šele v
odboru za evropsko unijo. O vprašanju
unije bo v Svetu Društva narodov govora
v ponedeljek, diskusija o carinski uniji v
odboru za evropska vprašanja pa bo v to-
rek. Tako so se ognili nevarnosti, da bi
odbor za evropska vprašanja vplival na
sklepe Sveta Društva narodov.

Ženeva, 16. maja. d. Na današnji seji
evropskega odbora je rekel francoski zu-
nanji minister Briand med drugim, da je
brezpogojno potrebno, da se izognemo vse-
mu, kar bi moglo motiti miroljubno in za-
upno sodelovanje med narodi. Glavni pro-
blem niso carinska vprašanja, ker ta niso

vzrok krize, temveč samo njen učinek. Z
delnimi rešitvami poskušajo nekateri za-
to, ker nimajo zaupanja v skupno rešitev.
Proti carinski zvezi, ki jo je predlagal
dr. Curtius, se je Francija že jasno in od-
ločno izjavila. Francija ostane trdno v tej
opoziciji, je dejal Briand s povzdignjenim
glasom, in Francija pristaja na vse ca-
rinske sestave, nikoli pa ne na take, ki so
v nasprotju s sklenjenimi pogodbami in
mednarodnimi dogovori. V tej točki se
Briand ne strinja z dr. Curtiusom.

Nato je takoj odgovoril dr. Curtius, in
sicer prav tako precej ostro, da mora že
zdaj poudariti, da je po nemškem pojmo-
vanju avstrijsko-nemški carinski načrt
strogo v mejah mednarodnih pogodb in
dogovorov.

Seja evropskega odbora se je končala
ob 4. uri popoldne.

Ženeva, 16. maja. AA. Predstavniki dr-
žav Male antante dr. Vojislav Marinković,
dr. Edvard Beneš in Titulescu so imeli da-
nes sestanek. Razpravljali so o vseh vpra-
šanjih, o katerih se bo vodila razprava v
Svetu Društva narodov in v odboru za ev-
ropsko unijo.

Rim, 16. maja. n. Posvetovanja v Ženevi
spremlja fašistični tisk z nenavadnim za-
nimanjem. Vsi fašistični listi naglašajo,
da je delovanje fašistične diplomacije v
polnem zamahu. Grandi se pripravlja, da
uspešno izvrši veliko in delikatno nalogo,
ki mu jo je poveril Mussolini.

»New York Herald« piše, da je Grandi
stavil Briandu in Hendersonu pozornost
vzbujajoč načrt. Italija pri tem odločno
odklanja avstrijsko-nemški carinski spora-
zum, ker je preveč političen. Isti ame-
riški list trdi, da bo Grandi v Ženevi sta-

vil Briandu in Hendersonu še nek drug
senzacionalen predlog, ki se v prvi vrsti
nanaša na pomorski sporazum. Grandi bo
zahteval baje, da se pomorska pogajanja
prekinejo.

Pariz, 16. maja. AA. Pertinax piše v
»Echo de Paris«, da je gotovo, da se
Briand ne bo protivil kandidaturi Hender-
sona za predsednika splošne konference za
razorožitev, ker podpira Hendersona tu-
di Curtius in Grandi. Glede razprave o
priključitvi Avstrije k Nemčiji pravi Per-
tinax, da se bo iskala kompromisna for-
mula, da se odstranijo težkoče. Avstrija
in Nemčiji moreta svobodno nadaljevati
svoje delo, toda do izvršitve konvencije ne
sme priti prej, nego se Društvo narodov
ne izreče o tem vprašanju in haško raz-
sodišče ne da svoje sodbe.

London, 16. maja. AA. Listi poročajo,
da je bil v razgovorih med angleškim zu-
nanjim ministrom Hendersonom in nem-
škimi državniki v Ženevi določen pro-
gram poseta nemškega kancelarja Brü-
ninga v Londonu. Dr. Brüning in Curtius
prispeja v Anglijo 5. junija v petek zvečer.
Gosta se bosta peljala v soboto z avtom v
Chequers, kjer bosta prebila konec tedna
pri ministrskem predsedniku Macdonaldu.
Razpravljala bosta z Macdonaldom o raz-
nih zadevah, ki zanimajo Anglijo in Nem-
čijo. To bo prvi sestanek med Macdonal-
dom in Brüningom. V ponedeljek zvečer
bo banket na nemškem poslaništvu. Nem-
ška državnik se vrne v domovino 9. ju-
nija.

Ženeva, 16. maja. AA. Henderson de-
mantira vesti nekih listov, da bi bil v
zvezi z versailskimi volitvami poslal
Briandu kako osebno poročilo.

Grozote izgrediv na Španskem

Dvesto samostanov in cerkva požganih - Pustošenja se nadaljujejo - Reakcija pre-
bivalstva proti požigalcem

Madrid, 16. maja. AA. Po še ne potrje-
nih vesteh je bilo pri izgrediv razdejanih
do 200 samostanov in cerkva. Podivjani
izgredivniki so pri tej priliki uničili nepre-
cenljive dragocenosti in umetnine.

Madrid, 16. maja. AA. Po izjavi pred-
sednika vlade bodo poslanske volitve 21.
ali 28. junija.

Madrid, 16. maja. AA. V Malagi so pri-
jeli več ljudi, ki so nosili okoli posodo s
petrolejem in bencinom, hoteč zažgati cer-
kve in samostane. V vsej državi so are-
tirali več sto oseb. V Canaveri so hoteli
republikanci imeti zborovanje, pa so jih

razgnali monarhisti pod vodstvom doma-
čega župnika. V Canaveri je bila izvolje-
na čisto monarhistična lista.

Pariz, 16. maja. AA. Havas poroča iz
Granade v Južni Spaniji, da so neznan-
ci v mestu Santa Fé zažgali tamošnji jezuit-
ski samostan. Požigalec so pobegnili z av-
tomobilom. Policijo, ki jih je hotela areti-
rati, so sprejeli požigalec z revolverjskimi
strelji. Požigalec se je posrečilo pobegniti
v avtomobilu. Policija je o tem obvesti-
la bližnje vas, proti kateri je krenil avto-
mobil, naj kmetje zaustavijo avtomobil in

primejo požigalce. Kmetje te vasi so res
prišli na cesto ter pričakovali avtomobil.
Ko se je približal neki avtomobil z veliko
brzino, so ga hoteli kmetje ustaviti, toda
iz avtomobila je bilo oddanih nekoliko
revolverjskih strelj, ki so dva kmeta ubi-
li, dva pa ranili. Toda avto ni prišel da-
leč, ker je zadel ob neko drevo in se raz-
bil. Zdaj so šele ugotovili, da v avtomobi-
lu niso bili požigalci, temveč neki indu-
strijalec s svojo ženo in hčerko, ki je mi-
slil, da ga hočejo kmetje napasti, in je
zato streljal. Policija je izdala za požigalci
tiralico.

Nova izjava prvakov bivše SDS

Sestanek v Belem polju — Resolucija proti federalističnim zahte-
vam bivših voditeljev

Zagreb, 16. maja. Dne 3. maja t. l. so se
sestali v Belem polju (srez koreniki) pr-
vaki tamošnje bivše samostojne demokrati-
ske stranke in izdali izjavo, ki se glasi:

Na sestanku v Belem polju, srez kore-
nički, danes 3. maja 1931 smo sprejeli to-
le izjavo:

Do 15. aprila t. l., to je 2 leti in 3 mese-
ce, nismo vedeli, da so naši bivši voditelji
zahtevali nekako federalistično državo, o
kateri nismo niti sanjali, kaj šele, da bi si
jo bili želeli. O tem smo zvedeli šele iz iz-
jave, ki so jo dali v Zagrebu 15. aprila
t. l. dr. Petar Zec in tovariši. Pred to iz-
javo nismo imeli niti pojma o takem delo-
vanju bivših voditeljev samostojne demo-
kratske stranke. Mi smo imeli idejo, ne pa
ljudi, da bi nas vodili po svoji volji, in ni-
smo voljni, da bi zaradi koristi kogarkoli
zoper svoje prepričanje šli v borbo proti
naprednemu režimu samo za to, da bi ko-
mu pomagali do oblasti. Dovolj je bilo pa-
rtizanstva in brezplodne medsebojne bor-
be, ki je vsem prinašala škodo, največ pa
kmečkemu prebivalstvu. Naši predniki so
se borili za našo svobodo v dobi četovanja
po Bosni pod vodstvom blagopokojnega
kralja Petra, takratnega Petra Mrkonjića.

Naši bratje in sinovi so se borili za osvo-
boditev in združitev od leta 1912 do 1918
kot dobrovoljci. Tisti, ki ima največ zaslug
za edinstvo naše države, tisti, ki to edin-
stvo še dalje ščitijo in čuva, je naš voditelj
Nj. Vel. kralj Aleksander I., ki mu hoče-
mo ostati zvesti tudi v najhujših razmerah,
če bi nastopile, obenem pa hočemo braniti
naš narod in državo pred napadi, naj že
pridejo od koderkoli. Nikomur ne bomo
dovolili, da bi v našem imenu kaj zahte-
val, česar nismo želeli in tudi ne bomo že-
leli. Ne maramo, da bi se spet vrnila
stranke, da bi razdvajale rodne brate, tem
manj, ker živimo danes v miru in slogi,
prepričani, da bo naš vzvišeni kralj z ide-
jo edinstva in enakopravnosti vseh držav-
ljanov ostal zmagovalac. Zivel kraj Aleks-
ander I. Zivela kraljevska vlada! Zivela
Jugoslavija! — Belo polje, 3. maja 1931.

Podpisi: Stevan Ognjanović, bivši pred-
sednik krajevnice organizacije bivše SDS,
Miloš Delić za vas Ferkaš, Djordje Vojvo-
dić za vas Grabušić, Jovo Žigic za vas
Gornji Grabušić, Dijo Delić za vas Pojane,
Jure Žigic za vas Tuk, Iso Topalović za
vas Kolčenić in Nikola Ivanišević za vas
Vodašić.

Holandski novinarji predsedniku vlade

Bled, 16. maja. AA. Predsednik ministrskega
sveta in minister za notranje zadeve armijski
general Peter Živković je sprejel od holandskih
novinarjev, ki so otovovali po naši državi, z
Bleda tole brzojavko:

»Bled. Predsedniku ministrskega sveta gene-
ralu Petru Živkoviću. Ko se bližamo po 14-
dnevem potovanju jugoslovanski meji z naj-
lepšimi spomini o delu, bogastvu, aktivnosti in
pacifizmu jugoslovanskega naroda in države,
Vas najpriskrbeje pozdravljamo v imenu hol-
andskih novinarjev.«

Sv. oče je čital novo encikliko v radio

Rim, 16. maja. AA. Na 40. letnico enciklike
Rerum novarum, ki jo je izdal papež Leon XIII.
in ki obravnava tedanje socialne razmere, je
včeraj papež govoril v radiju in prečital novo
encikliko, ki izpolnjuje encikliko »Jugovega
velikega prednika. Po prvi encikliki naj bo
cilj socialne politike ta, da proletarce oprosti
njihovega proletarstva, kar bo moči doseči sa-
mo s pravičnimi in primernimi mezdami. En-
cikla obsoja brezmejno kopičenje gospodar-
ske moči v rokah posameznikov.

Varšava, 16. maja (d). Včerajšnji papežev go-
vor v radiju je baje na vzhodu Evrope neka
oddajna postaja zelo motila. Posebno poljski po-
slušalci radija so mogli papežev govor le okrn-
jen slišati. Strokovnjaki trde, da vzrok mot-
nje ni bil v ozračju, temveč da je morala tisti
čas delovati velika oddajna postaja

Obletnica Briandove Panevropske

Dne 17. maja 1930 je francoski zunanji minister Aristide Briand poslal 26 evropskim državam in Zedinjenim državam Sev. Amerike svoj panevropski memorandum. Danes praznujemo tedaj prvo obletnico vevražnega dogodka, ko je bil prvič v moderni evropski zgodovini stavljen evropskim državam oficijelen predlog, da se združijo v Panevropsko unijo.

Ideja Panevropske je s tem definitivno zapustila svojo romantično dobo in stopila v realno znanstveno-politično fazo svojega razvoja.

Razvoj evropskih narodov je dosegel tako daleč, da so začutili, da je njih nadaljni napredek mogoče le, ako se združijo in organizirajo. Evropski narodi niso več čreda poedincev, ki morejo živeti drug poleg drugega, ne da bi si svoje politično, gospodarsko in kulturno življenje in medsebojne odnose uredili. Evropska solidarnost, ki se od dne do dne jača, je posledica evropske medsebojne odvisnosti. V veliki človeški družbi drug od drugega odvisnih in vezanih ljudi in narodov ni mogoče normalno življenje, ako ni urejano po določenem pravnem redu. Ideja Panevropske je ideja prava v sožitju evropskih narodov. Brez prava ni sožitja, temveč je le boj.

Kakor je vsakomur jasno, da ljudem poedincem danes ni več življenja in napredka izven države in brez prava, tako prodira povsodi tudi zavest, da je kulturno življenje evropskih narodov odvisno od njih mednarodne pravne organizacije, od ustanovitve Panevropske.

Briand je bil prvi, ki je iz tega spoznanja izvajal konsekvence s tem, da je danes predenim letom pozval evropske države, da se združijo in razpravljajo o možnostih in oblikah osnivanja vseevropske državne zveze.

Evropska komisija Društva Narodov, sestavljena iz najboljših politikov in pravnikov ter gospodarskih strokovnjakov držav razpravlja poslej o realizaciji Briandovega panevropskega predloga. Poleg tega delajo na načrtih osnivanja Panevropske številna mednarodna združenja. Tako je komisija mednarodne pravniške unije (Union juridique internationale) sestavljena iz mož, ki uživajo svetovni sloves kot Alvarez, de la Barra R. P. de la Brière, Hanotaux, de Lapradelle, Larnande, La Fur, Matter, Millierand, Politis, Spalajković in Truchy, objavila 1. septembra 1930 projekt za osnivanje Panevropske unije, ki predstavlja osnutek nekega panevropskega statuta, analogno Paktu Društva Narodov. Mnogi znanstveniki obdelavajo v obširnih razpravah načrte za ustvaritev Panevropske.

V kar verujejo najresnejši znanstveniki, za kar delajo najboljši politiki svetovnega slovesa, to se pa zdi vse previliki množici evropskih narodov le nedosegljiva utopija. In vendar ni dvoma, da se Panevropska ne da ustvariti brez sodelovanja velikih mas evropskih narodov, katerim je namenjena in ravno tako ni dvoma o tem, da vsakdo, ki ne veruje v nastanek Panevropske in ne dela zanj, ovira možnost nje ustvaritve.

Vse velike ideje so naše svoje uresničeneje šele z voljo milijonov ljudi in ravno taka volja je potrebna za ustvaritev evropske zveze.

Ljudje gledajo z veliko skepsjo v delo, ki ga opravljajo voditelji panevropske misli in ne pomislijo, koliko dela je treba opraviti in koliko ovir je treba premagati, da se uresniči ali tudi samo približa k uresničenju tak načrt, kot je načrt osnivanja Panevropske.

Da se pa pride do načrta do popolnega uresničenja, je treba dela in volje milijonov, treba je napore vseh plasti vseh evropskih narodov. Ko bode resna volja in odločna zahteva teh vseh, da naj se ustvari Panevropska, takrat bode šele vstala Panevropska, a takrat bo tudi resnično vstala. Vsakdo je poklican, da po svojih močeh pripomore k njenemu nastanku.

Ustvariti pravo razumevanje panevropske ideje in splošno voljo po nje ustvaritvi je namen »Panevropske unije«, mogočne organizacije, ki ima svojo centralo na Dunaju in je razširjena po vsem evropskem kontinentu. Panevropska unija v kraljevini Jugoslaviji ima svoj sedež v Beogradu in ji predseduje naš bivši zun. minister Ninčić. Nje organizacije pa so razširjene po vseh večjih mestih Jugoslavije. Ustanovljena je bila 1. 1930 in ima močne sekcije zlasti tudi v Zagrebu in Ljubljani. Pripadajo jim naši najuglednejši možje — znanstveniki, politiki, gospodarstveniki in pripadniki vseh slojev.

Naj končno še omenimo, da priredi v proslavo prve obletnice Briandovega panevropskega memoranduma ljubljanska organizacija Panevropske unije za kraljevino Jugoslavijo predavanje svojega predsednika g. ministra dr. Gosarja v ljublj. radiju.

Ni dvoma, da bo imel panevropski pokret, čigar visoki cilj je ustvaritev mirne in složne Panevropske, čedalje več pristašev in da se bo velika Briandova zamisel prej ali slej uresničila na blagor celega našega kontinenta.

Proces proti zagrebškim teroristom

Zagreb, 16. maja. K. Danes se je proces proti Hraniloviću in tovarišem nadaljeval. Sodišče je odbilo predlog Hranilovičevega branitelja, da bi s svojim varovancem nekaj minut govoril. Zatem se je nadaljevalo zaslišanje obtoženca Hranilovića. Ta je izjavil, da je bil zasiljan na policijo, in je pripovedoval, kako je prišlo do njegove lastnorodne pismene izpovedi. Predsednik mu je pokazal rokopis s policije in naglasil, da se po pismu nikakor ne more pripoznati, da bi ga bili prisilili podati pismo izjavo. Hranilović je pa preklical tudi to, da je bil, ko so njega zasiljevali o umoru detektiva Tremskega, prisoten tudi Soldin. Predsednik mu je nato pokazal uradno poročilo direktorije pošte in telegrafa o priporočeni pismih, ki so prišla v njegov naslov iz inozemstva. O pismih, ki so prišli iz Skadra in Trsta, je dejal, da niso bila zanj njeva mater, ki si je dopisovala s svojimi sestrami. Glede ostalih pism pa je dejal, da jih je dobil od znanca iz Amerike. Predsednik ga je nato vprašal, kako je mogel vedno razpolagati s tolikim denarjem, da se je vozil z avtomobilom in plačeval svojim tovarišem za pijačo in zabavo, kakor so to potrdile nekatere priče. Odgovoril je, da ni živel samo od svoje plače, ki jo je dobival kot stavec, marveč da se je kavi tudi z elektrotehničnimi posli, da pa si v ostalem ni privoščil nikakega

druga luksusa, razen da se je kakšnekoli vozil z avtomobilom in plačal prijateljem 2 deci vina. O pismu ki ga je pisal iz zapora svoji materi in v katerem jo je prosil, naj mu pošlje stare liste, ki so pisali o njem in o tem, da je križnjak vse priznal, je dejal, da ga je pisal po črtatu Štefeka. Tedaj mu je predsednik očitil da se sklicuje na Štefeka, ki je že v grobu Hranilović pa je odvrnil, da bi se skliceval nanj, tudi če bi bil še živ, kakor se je skliceval tudi na druge priče. Dalje je tajil, da bi bil kdaj raznašal razstrelivo po onih kovčegih, ki jih je z avtomobilom peljal v Zebkove gostilno. Dejal je, da je to napravil po prošnji Pospisila, ki mu je rekel, da je prišla neka njegova znanca z vlakom. — Nato je prošil za odmor, češ da je truden.

Po odmoru je sodišče ugodilo prošnji braniteljev. Da obtožencu čordašicu ni treba hoditi vsak dan k razpravi, ker to škoduje njegovemu poslu. Obtoženec je nato zapustil dvorano in predsednik je dal nato zaslišati Hranilovića o revolverju in strelivu. Nato je obtoženca konfrontiral z obtožencem Horvatom. Horvatek je Hraniloviću pripovedoval, kako je bilo s prenašanjem orčja. Hranilović je zavračal njegove izjave, toda Horvatek je vztrajal pri svojem. — Nato je predsednik zaključil zasliševanje. Proces se bo nadaljeval v ponedeljek.

Zaključek beogradskega procesa

Beograd, 16. maja. 1. 16. dan procesa proti teroristom se je pričel z govorom odvetnika g. Obradovića, ki zastopa obtoženca Ignjata Dimitrovića in Luko Stijevića. Kot drugi je govoril odvetnik Petrović, branitelj Sanicev. — Zadnji pa je danes govoril dr. Boleslav Bole, branitelj dr. Zeljka Klemenca. Ko so branitelji zaključili svoje govore, je predsednik dal poslednjo besedo obtožencem. Stijević je prosil, naj ga pustijo domov, ostali pa so dejali, da nimajo kaj reči. Predsednik Arnerić je nato zaključil proces in sporočil, da se objavi sodba dne 23. t. m. ob 9. uri dopoldne.

Kategorična obsodba izdajalcev in separatistov

Kakor so se deputacije ljudstva poklonile Nj. Vel. kralju in mu izrazile prava čustva širokih narodnih mas, tako je narod v času, ko so ministri prišli med njega, izrazil svojo hvalnost napram vladarju in vladi za naporni trud, da bi se narodnim potrebam zadostilo na najpravičnejši in najpravičnejši način. Na velikih zborovanjih, ki jih je priredil narodni voditelj Karel Kovačić v Virovitici in po drugih mestih, je dobil narod še enkrat besedo in je zopet izrazil svojo globoko udanost in zvestobo do kralja in države. Kategorično je obsodil delovanje onih elementov, ki jih podpira inozemstvo in posebno nekateri nelegalni sosed, ki uporabljajo vsa nedopustljiva sredstva proti našim življenjskim interesom, proti ohranitvi miru in torej tudi proti lastnim interesom. Narod je kategorično obsodil izdajalsko delo teh plačancev in ta obsodba je popolna in definitivna.

Pred kratkim se je v Ferdinandovu vršilo narodno zborovanje pod vedrim nebom na prostoru med cerkvo in občinsko hišo. Narod je iskreno in navdušeno pozdravljali glavne pionirje naše domovine — kralja in ministrskega predsednika. Na zborovanju je prvi govoril g. Snagić, ki je takoj od početka naglasil okolnost, da so Hrvatje in Srbi en narod, ker imajo en jezik, eno idejo, eno kulturno afiniteto, a tudi eno žalost in isto radost. Zato nihče nikdar ni mogel zapeljati dveh bratskih plemen, vedno jima je bil nad vsem en edini narod. To se je videlo najbolje ob priliki velikonočnih potovanj v preteklem letu, ko so naši ljudje spontano prihajali drug k drugemu in se poklanjali kralju, ki jim je nudil svojo toploto prijateljsko in očetovalsko roko. Sprito tega se ljudstvo vedno bolj pridružuje Karlu Kovačeviću, ki stopa na čelu hrvatskih kmetov, da stisne čim bolj prijateljsko ponujeno srbsko roko. Zborovalci so govorniku navdušeno pritrjevali in vzklicali kralju in ministrskemu predsedniku, katerima so poslali vdanostne in pozdravne brzojavke.

Usmrtitev bivšega orožnika Živaljevića

Beograd, 16. maja. 1. Davi okrog 330 so izvršili smrtno obsodbo nad bivšim orožnikom Jurijem Živaljevićem, ki je lani izvršil v Topčideru gnusen zločin proti Milenkoviću. Da bo danes obesen, je Živaljević zvedel že večeraj popoldne. Bil je ves čas zelo miren, le proti večeru se je malo razburil. Občutnost je bilo zabranjeno prisostvovati izvršitvi smrtno kazni. Ob 320 so pripeljali obtoženca na dvorišče v zgradbi kriminalne policije, prečitali so mu še enkrat obsodbo, nato se mu je približal svečenik in končno je sodnik Popović odredil, da se obsodba izvrši. Obsojenec je mirno stopil na klop pod večaljo poleg zida, krvnik Hart, ki je dosedaj izvršil že 38 smrtnih obsodb, mu je dal zanko okrog vratu in izvršil smrtno obsodbo.

Železniška nesreča v Belgiji

Bruselj, 16. maja. AA. Med Albijem in Castresom se je ponesrečil osební vlak. Pri tem je bil ubit strojevodja in ranjen neki kurjač. Ranjenih je bilo tudi 7 potnikov.

Prepovedana publikacija

Beograd, 16. maja. AA. S sklepom notranjega ministarstva 1. št. 13698 z dne 8. maja 1931. je prepovedano uvažanje in širjenje v naši državi knjige »La Situation Juridique de Macedoine en Yougoslavie«, ki jo je v francoščini izdal v Parizu Karl Strupi.

Prvo grško trgovinsko letalo

Atene, 16. maja. AA. Na tukajšnjem letališču je pristalo prvo grško trgovinsko letalo »Atene«. Grška vlada je naročila še tri podobne aparate.

Izjava bivšega ministra Puclja o našem posojilu

Beograd, 16. maja. o. Bivši minister Ivan Puclj, član bivše Slovenske Kmetijske Stranke, je izjavil povodom zaključitve stabilizacijskega posojila naslednje: »Smatram, da je državni kredit, kar je privatni: če je zemlja dobra in dober gospodar, ima kredit, sicer ga pa nima. Tudi nekatere sosedne države, ki imajo parlament, so dobile posojilo, a pod vse težje pogoji nego mi. Iz tega je bilo vse sklepati, da je sedanja politika miru in ublažitve političnih strasti dobro odjeknila ne le v političnih, marveč tudi v finančnih krogih Evrope. — Zato smo zadovoljni mi napredni elementi Slovenije brez ozira na to, kateri politični skupini smo pripadali pred 6. januarjem. In zaradi tega uspeha se kot prepričani poborniki našega notranjega pomirjenja posebno radujemo.

Otvoritev industrijske razstave v Novem Sadu

Beograd, 16. maja. r. Danes dopoldne je v imenu ministra za trgovino in industrijo otvoril v Novem Sadu dr. Milan Lazarević, svetnik trgovinskega ministarstva, industrijsko in obrtniško razstavo.

Znižana vožnja za industrijce

Beograd, 16. maja. AA. Prometni minister je izdal sklep, po katerem se izpopolni taksa 16 B pravilnika o znižanih potniških tarifah, tako da plačajo člani pokrajinske zveze industrijcev na vožnjah 50 odstotkov voznine za dobo od 1. junija do 30. septembra.

Cene rži nad ceno pšenice v Budimpešti

Budimpešta, 16. maja. n. Pozornost je vzbudilo na tukajšnji borzi dejstvo, da je cena rži poskočila nad ceno pšenice. Pšenico so večeraj prodajali po 13.50, rž pa po 15.60.

Licitacija kolodvorske restavracije

Beograd, 16. maja. AA. Dne 22. junija t. l. bo pri železniški direkciji v Subotici prva ofertalna licitacija za kolodvorsko restavracijo v Vinkovcih. Pogoji in vse podrobnosti se dobe na subotički direkciji.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 16. maja. d. Skraja se zelo toplo vreme, tu in tam mogoče krajevne nevihte, na zapadu se mogoče pooblašči.

Lepa proslava v francoskem inštitutu

Velika počastitev našega Otona Župančiča

Ljubljana, 16. maja. Danes opoldne se je vršila v društvenih prostorih Francoskega inštituta intimna proslava 10-letnice, odkar predseduje društvu naš veliki pesnik in pobornik slovensko-francoskega kulturnega zblizanja g. Oton Župančič. Ob tej priliki je bila poklonjena g. predsedniku njemu in njegovim delom posvečena knjiga, ki jo je napisal bivši lektor francoskega jezika na ljubljanski univerzi g. Louis Tesnière.

V dvorani inštituta so se zbrali k slovesni zastopniki skoraj vseh naših znanstvenih in kulturnih ustanov. Prisoten je bil francoski konzul Neville, dekan filozofske fakultete g. dr. Kelemina, univ. prof. dr. Župančič, ravnatelj drame g. Golja, profesor g. Vey, dr. Windischer, dr. Zarnik i. dr. V lepem pozdravnem govoru je očitil prof. Vey Župančičeve zasluge za razvoj Francoskega inštituta in je omenil, da je Tesnierovo delo še vedno nezadostno priznanje za njegove zasluge v francosko-slovenskem zblizanju. Imelo pa bo ta uspeh, da bo Francoze seznanil z deli našega velikega pesnika in pisatelja.

Za g. Veyem je povzel besedo dekan filozofske fakultete dr. Kelemina, ki se je tudi v toplih besedah zahvalil Župančiču za njegovo vztrajno delovanje. G. Župančič se je s toplimi besedami zahvalil za iskrene čestitke, na kar mu je bila izročena krasna, v luksuzno usnje vezana knjiga, ki jo je prof. Tesnière poklonil njegovemu duhu.

Stabilizacijsko posojilo odobreno in uveljavljeno

Beograd, 15. maja. 1. Večeraj je bil v »Službenih novinah« objavljeno, da je stopil v obvezo močjo v veljavo zakon o odobritve 7%-nega mednarodnega stabilizacijskega posojila v zlatu iz l. 1931. S tem zakonom je odobrena pogodba o mednarodnem stabilizacijskem posojilu, ki je bila sklenjena 8. maja t. l. v Parizu. Stabilizacijsko posojilo predstavlja za našo državo direktno obvezo. Služba tega posojila pa bo zadržana s čistimi dohodki samostojne monopolne uprave kraljevine Jugoslavije.

Za to posojilo se izda 1.025.000 obveznic po 1000 francoskih frankov oz. ustreznih vrednosti tuje valute. Obveznice se glase samo na donosilca. Pogodba dovoljuje, da se izdajo tudi obveznice po 5000, 10.000 in 25.000 francoskih frankov. Končnoveljavno besedilo obveznic bo določil francoski finančni agent v sporazumu z našim finančnim ministrom. Razni napisi na obveznicah bodo v francoskem in v jugoslovanskem jeziku, vendar bo v slučaju spora odločilno samo francosko besedilo. — Pri podpisovanju posojila se izdajo začasne obveznice, ki se bodo zamenjale za končnoveljavne najdalje do 1. junija 1932. — Obresti na obveznice se bodo izplačevale donosilec kuponov. Obrestovalce se bodo obveznice od 1. junija 1931. dalje in sicer po 7%. Obresti bodo dospevale dvakrat na leto: dne 1. junija in 1. decembra vsakega leta. Prvi kupon se izplača 1. decembra 1931, zadnji pa 1. junija 1971. Posojilo bo amortizirano v 40 letih, računajoč od 1. junija 1931. Amortiziralo se bo ali po pariteti z vsakoletnim zbranjem ali pa z odkupom na borzi po tečaju pod pariteto, vpoštevajoč pri tem dotlej dospele obresti po kuponih. V ta namen je vlada po pogojih člena 7 pogodbe določila do popolnega izplačila posojila stalno anuiteto v znesku 7.5914% od skupnega začasnega posojila. V tem znesku anuitele je obsežna vsakoletna amortizacija posojila samega kakor tudi polletno plačevanje obresti za obveznice, ki bodo v obloku. Zbranje obveznic se bo vršilo po amortizacijskem načrtu, ki bo natisnjen na obveznicah, vsako leto 1. aprila; izzrebane obveznice pa se bodo izplačevale naslednjega 1. junija. Prav tako izplačilo obveznic bo 1. junija 1931, zadnje pa 1. junija 1971. Izzrebale se bodo serije po 25 števil. Vlada ima vsak čas pravico, da po svojem preudarku tudi prej amortizira posojilo z nakupom obveznic na borzi pod pariteto. Prvo zbranje dne 1. aprila 1932. bo veljalo tudi za začasne obveznice, med tem ko se bodo kasnejša zbranja nanašala samo na definitivne obveznice.

Kupon, ki se ne predloži v izplačilo v petih letih od dne, ko dospe, zastara v korist države. Amortizirane obveznice pa bodo zastarele v tridesetih letih od roka za izplačilo.

Banka pariske unije (Banque de l'union parisienne) je imenovana nepreklicno za finančnega agenta za izvršitev tega posojila v vsem času, dokler ne bo plačano. Banka sama si pa pridržuje pravico, da po prejšnji 90-dnevni odpovedi poda ostavko na to svojo funkcijo.

15 dni po podpisu te pogodbe otvori vlada pri »Narodni banki« poseben račun, na katerega bo samostojna uprava državnih monopolov vsakega 1. v mesecu vplačevala dvanajstino določene stalne anuitele. Prvo vplačilo se izvrši 1. junija 1931.

Kuponi se bodo izplačevali brez vsakršnega odbitka kakršnegakoli sedanjega ali bodočega državnega, banovinskega, občinskega ali kakakega drugega davka. Ko se porabi vsa kuponska polja, se izda nova.

Posojilo je zajamčeno s čistimi dohodki monopolov kraljevine Jugoslavije; seveda pa ostanejo neokrnjene prej pridobljene zastavne pravice v korist prejšnjih posojil, ki so bila najeta z javnim podpisovanjem ali pri privatnih skupinah, katere so pravilno dobile zastavne pravice na dohodke jugoslovanskih monopolov.

Delegat francoskih imetnikov srbskih obveznic starih posojil, ki je član upravnega odbora državnih monopolov, postane sedaj tudi zastopnik imetnikov obveznic sedanjega stabilizacijskega posojila.

Presežek dohodkov državnih monopolov bo zadosten za pokritje anuitele tega posojila. Vsa posojilna služba bo zagotovljena s splošnimi dohodki državnega proračuna. Vlada mora skrbeti, da posojilna služba ne bo prekinjena in da se ne bo zakesnjevala.

Pogodba nato določa, da je za spore pristojno stalno mednarodno sodišče v Haagu.

Zakon obsega v 2. točki še pogodbo o prevzemu posojila. Po tej pogodbi odstopa naša vlada vse posojilo določenim bančnim zavodom po tečaju 82%, računajoč obresti od 1. junija 1931. Druga pogodbeni stranka pa se zaveže, da posojilo prevzame in da razpiše javno podpisovanje posojila po tečaju 87.5%, pri čemer gre eventualni višji emisijski tečaj v korist države.

Nato je še določeno, katere banke prevzamejo to posojilo in koliko pride na vsako. Samo »Banque de l'Union parisienne«, ki stoji na čelu francoske skupine bančnih zavodov, prevzame 675 milijonov frankov.

Beograd, 15. maja. 1. Večeraj je bil v »Službenih novinah« objavljen »Zakon o denarju kraljevine Jugoslavije, po katerem se bo od mednarodnega stabilizacijskega posojila za stabilizacijo vporabilo 1.400.000.000 zlatih dinarjev.

Komunistični izgredi na švedskem

Stockholm, 16. maja. AA. V Norlanski pokrajini je položaj zaradi splošne stavke še vedno zelo resen. V parlamentu se je vršila o tem burna debata, tekmo katere so odstranili iz seje dvorane več komunističnih poslancev. — Vlada je objavila, da ne bo več poslala nadaljnjih čet v prizadeto ozemlje in da bodo vojne ladje samo ščitile delavalne delce. Simpatiska in protestna stavka se je razširila tudi na druga mesta. Cenijo, da stavka približno 42 tisoč delavcev. Komunisti so priredili veliko demonstracijo proti krvavim dogodkom, ki so se pripetili v petek. Po stockholmskih ulicah je demonstriralo nad 50.000 ljudi. Policija je morala večkrat potegniti sablje ter je aretirala več demonstrantov.

Ing. Anton Podgornik petdesetletnik

Ljubljana, 16. maja.

V petek 15. t. m. je dopolnil petdeseto leto načelnik kmetijskega oddelka kr. banske uprave Dravske banovine g. ing. Podgornik. Rodil se je pod kmečko streho v Čepovanu na Goriškem. Visokošolske študije je končal leta 1906 na kmetijski visoki šoli na Dunaju, v septembru istega leta je že praktičiral na deželni kmetijski šoli v Gorici. Leta 1907 je bil imenovan za strokovnega učitelja na isti šoli, kjer je deloval do 15. februarja 1916, ko je prevzel vodstvo goriškega deželnega urada v Ajdovščini. Dne 31. decembra 1918 je bil vpokojen, nato pa konfiniran. Za aktivnega strokovnega učitelja za Goriško je bil zopet imenovan 1. januarja 1924. Na tem mestu je ostal do februarja 1927. V marcu tega leta je prevzel ravnanjsko mesto na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu, kjer je ostal do 2. decembra 1929. leta, ko je bil imenovan za načelnika kmetijskega oddelka kr. banske uprave Dravske banovine.

Na vseh službenih mestih je deloval z neizčrpno vztrajnostjo in v nemo za vsestransko povzdigo slovenskega kmetijstva. Oral je vedno na globoko, previdarno in prepričevalno, toda z ljubeznijo in mirnostjo, ki je le njemu lastna, zato pa tudi uspešno.

Njegovo delovanje se ni omejevalo samo na zavode, za katerih vzorno ureditev je vse žrtvoval, da so vzor našim kmetovalcem, temveč je vzgajal, izoblikoval in navduševal za umno kmetijstvo tako gojence zavodov, kakor tudi vse kmetovalce, s katerimi je prišel v stik.

Vseprisod, kjer je deloval, so vidni sadovi njegovega uspešnega smotrnega dela. Kmetijska šola na Grmu se je pod njegovim vodstvom prerodila in tako preuredila, da je v resnici v vsakem oziru postala žarišče naprednega kmetijstva, skratka, zavod, na katerega smo upravičeno lahko ponosni!

Pozitivno uspešno delo jubilarja je želo priznanje tudi na višjih mestih. Zato mu je bilo ob postanku banovine poverjeno težko in odgovornostno polno mesto načelnika kmetijskega oddelka, kjer deluje z vso vnetostjo in korist in prosep našega kmetijstva.

Gospodu načelniku k njegovemu jubileju najiskreneje čestitamo k uspešnemu delu in želimo, da kljub vsem težavam krepko deluje še naprej za prosep našega kmetijstva v blagor ljudstva in domovine! Na mnoga leta!

Anton Guerra †

Ljubljana, 16. maja.

Tragična smrt je doletela na državni cesti med Grazom in Wildonom pri ljubljanskem sportniku gosp. Antona Guerra, uradnika v zdravilišču Slatina-Radenci, kakor smo včeraj na kratko poročali. Iz Slatine Radenci, kjer je bil pri svoji teti Luizi Wiltschnigovi, se je odpeljal po cesti proti Grazu. Na poti skozi vas Karlsdorf ga je nenadoma zadela srčna kap, omahnil je z motorja in na mestu izdihnil. Truplo mrtvega Guerra so odpeljali domačini na obmejno postajo Radkersburg, od tam pa k njegovi teti v Slatino Radenci, odkoder bo danes pogreb na Kapelo pri Radencih.

Tragično preminuli mladenič je bil jedva 25 let star, mirnega in plemenitega značaja ter povsod priljubljen. Udeleževal se je zlasti v sportu in pri Sokolu. Bil je vnet smučar in plavec, član TK Skale. V Slatino Radenci je prišel pred tremi leti, kjer je postal takoj priljubljen pri vseh, ki so ga poznali. Vsa narodna društva so izgubila v njem požrtvovalnega in vnetega člana, ki ga bodo danes korporativno spremljali na njegovi zadnji poti. Simpatičnemu mladeniču bodi ohranjen svetel spomin, preostalim pa naše iskreno sožalje.

Popis prebivalstva v Ljubljani

Prvega maja 1931 je štela Ljubljana 63.264 prebivalcev

Ljubljana, 16. maja.

Izvršeni popis izkazuje, da je bilo o polnoči dne 1. aprila 1931 v Ljubljani 59.768 oseb.

Popisovanje se je vršilo pred velikonočnimi prazniki, ko je odšlo nekaj tisoč osnovnih, meščanskih, srednješolskih, visokošolskih dijakov in učencev, gojencev, gojenk in dijakov drugih različnih šol in zavodov na velikonočne počitnice. Vsi ti žive v Ljubljani itak le kot začasno prisotni in se v ljubljanskem štetju niso mogli vpoštevati.

Vrhulega je prav tiste dni odhajalo na svoje domove vojaštvo, ki je odslužilo kaderski rok in se takisto ni moglo več popisati, vojniki-novinci pa prihajajo v mesto šele po 1. aprilu in jih v Ljubljani ni bilo popisati, ker so bili že popisani po svojih domovih.

Tako je bila Ljubljana prav v dnevi popisovanja po dijaštvu in vojaštvu maloštevilnejša, kakor je v normalni dobi, in je podpisni odbor točno dognal, da je štela Ljubljana dne 1. maja 1931 63.264 prebivalcev.

Zaradi pomanjkanja primernih in cenjenih stanovanj pa je prisiljeno prav mnogo rodbin in tudi posameznikov, sicer po domovinstvu pristojnih in v Ljubljani tudi trajno zaposlenih, da prebivajo izven našega mesta po okoliških krajih. Tudi ti se v Ljubljani seveda niso mogli popisati.

Med popisanimi 59.768 osebami je 28.466 moških in 31.302 ženski. V Ljubljani je torej 2.836 žensk več kot moških.

Po državljanstvu je 57.432 Jugoslovancov in 2336 tujih državljanov. Po materinem jeziku je 54.147 Slovencev, 3.097 Srbohrvatov, 1.467 Nemcev, 111 Italijanov, 50 Madjarov, 896 Čehoslovakov, Rusov i. dr. Po narodnosti je 58.138 Jugoslovancov, 747 Nemcev, 22 Madjarov, 101 Italijan, 760 raznih. Po veroizpovedanju je 57.076 rimokatolikov, 1.917 pravoslavnikov, 272 evangeličev, 20 starokatolikov, 65 judov in 418 raznih, všteti brezkonfesionalce. Poljedelskih gospodarstev je 494. Stanovanjskih hiš je 3.307. Drugih obljubljenih zgradb pa je 364.

Popisovalni material je bil odposlan statističnemu uradu v Zagrebu, ki sestavi še podrobnejšo statistiko.

Poučna ekskurzija učiteljev za risanje

Bled, 16. maja.

»Jugoslovanci« je poročal pred kratkim o poučni ekskurziji učiteljev risanja na Dunaj, ki jo je napravilo naše učiteljstvo, službujoče v Dravski banovini, pod osebnim vodstvom direktorja srednje tehniške šole gospoda dr. Jožefa Reiserja iz Ljubljane.

Učiteljstvo je odpotovalo z nočnim dunajskim brzovlakom in je dospelo po 9-urni vožnji na cilj. Na kolodvoru jih je čakal direktor Ronge, ki jih je sprejel nad vse ljubeznivo ter odpeljal s pripravljenim avtobusom v Schillerherberge v Untergarten Strasse. V dunajskem narečju je pozdravil dobrodošle goste ter jim odkazal prostore. V imenu učiteljstva se je zahvalil gospod direktor Reiser. Nemški učitelji so bili silno ljubeznivi. Ves čas so posvečali našim največjo pozornost, za kar zaslužijo vse priznanje in pohvalo.

Naši učitelji so si ogledali na Dunaju vse tipe modernega obrtnega šolstva, pred vsem obrtno-nadaljevalne strokovne in delovodske šole, ki so nudile veliko zanimivosti, in posebnosti zlasti pri metodi poučevanja. Izjave dunajskih učiteljev, ki poučujejo na teh šolah, pa tudi inženirjev in strokovnih mojstrov so ob pouku svojih učencev jasno svedočili kulturne napredke in smisel delovnega pouka. Teoriji sledi praktičen pouk. Učenec napravi najprej sliko, nato ob navzočnosti svojega mojstra skuša napraviti in ustvariti ono, kar je

poprej narisal. Razstava vajenskih risarskih, kakor tudi praktično izvršenih del ima v vsaki šoli stalen prostor v obsežni dvorani, kjer ima dostop vsak, ki se zanima za razvoj in napredek tega šolstva. Razstavni predmeti se menjajo mestoma vsak teden, kar je velikega vzgojnega pomena. Učenci so namreč radi tega primorani, da se potrudijo in posvetijo svojem učenju največ pozornosti in marljivosti, saj je njihovo delo izpostavljeno strogi, toda objektivni kritiki. Razstava je torej najboljša vzgojno sredstvo k vzpodbujanju učenca.

Kako pa je s strokovnimi učitelji? Strokovni učitelji imajo potrebno izobrazbo, ki po več let prakticiranja na zavodih, razvijajoč svoje teorije pri pouku, se tudi udeležujejo pri praktičnem delu. Hoteč dati izdelku umetniško vrednoto, poučujejo na zavodih tudi umetniki. Da so v stalnem stiku z napredkom sodobnih, modernih delovnih šol, prireajo v razdobjih poučne ekskurzije, eksperimentirajo ter utirajo pot izdelkom na domačih zavodih.

Pri tem stremeljenju pa jim grede oblasti vsestransko na roko. V ta namen jim votirajo in žrtvujejo večje vsote denarja, zavedajoč se, da jim je omenjeni kapital naložen najvarneje in najbolje.

Glede učnih načrtov je omeniti, da so v veljavi še stari avstrijski, ki vsebujejo samo preveč tvarine, ki pa jo znajo večši učitelji prilagoditi tako, kakor zahtevajo potrebe sodobnih obrtnikov. Vsak vajenec ima svoje učne pripomočke, kar brezdomno gotovo pospešuje pouk. Disciplina je velika. Zamuda šolskega pouka, ki je neopravičena, se striktno kaznuje po zakonu. Pouk se vrši ves dan, dopoldne je navadno teorija, združena s strokovnim risanjem, temu sledi praktično delo. Sobota popoldne in nedelja je namenjena oddihu in počitku vajencev, ki se udeležujejo v tem času v različnih telesno-kulturnih, sportnih panogah, po načelu zdrava duša v zdravem telesu.

Glede medsebojnega podpiranja med šolo in obrtniki, je omeniti važno dejstvo, da je šolski kuratorij v stalnih stikih z najraznovrstnejšimi obrtniškim panogami, ki tako z vzajemno pomočjo zasleduje eminentne izsledke vzgoje in pouka ter praktičnega dela, katere skuša

V Vašem interesu je cenjeni gg. trgovci . . .

... da se pravočasno pobrigate, kako boste v bližajočih se dnevih nakupovanja za Binkošti povečali svoj promet! Marsikdo si bo še kupil novo obleko ali nove čevlje ali nov klobuk. Mnogo je še birmancev, ki si žele lepo birmansko darilo. Ali ne bi vsem tem potregli tudi Vi v svoji trgovini? Gotovo! Zato je treba, da jih ves teden pred Binkošti opozarjate na predmete, katere jim lahko nudite. To storite najbolje v »Jugoslovane«, če oglašate v tednu pred Binkošti in posebno še v binkoštni številki, ki bo izšla v zelo veliki nakladi in bo imela obilo zabavnega in pestrega štiva ter bo tri dni v rokah vseh številnih naših naročnikov in čitateljev. Pa zato bodo imeli Vaši oglasi v tem času velik uspeh, ker bo po prazničnih otvorjenih tudi velesojem. Ker Vam hočemo ustreči, ker bi radi Vaš oglaš čim bolj sestavili in ker bi Vašemu oglasu nakazali čim lepši prostor, Vas prosimo, da nam čimprej pošljete naročilo. — Uprava »Jugoslovane«, Ljubljana, Gradišče 4. Telefon 3068.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12. 998

po učiteljskih močeh uveljavljati na svojem zavodu.

Skratka, ves pouk na obrtnih šolah je silno moderen in se poleg mnogih duhu časa prikritih učnih pripomočkov ozira na učenčev individualnost.

Učiteljstvo si je med nešteto drugimi šolami ogledalo centralno obrtno-nadaljevalno šolo, ki je po svoji impozantnosti gotovo ena največjih na evropskem kontinentu, saj ima v njej prostora 80 različnih strok z nad 1200 stalnih vajencev. V njej dobe vodstva podeželskih obrtno-nadaljevalnih šol vsa potrebna navodila in smernice ter učne pripomočke. Vrše se hospitacije od strani tega učiteljstva, kjer dobe tudi inicijativno in duh modernega pouka.

Nad vse umestno in potrebno bi bilo, da bi naše učiteljske oblasti slej ko prej ustanovile sličen zavod v Ljubljani. Zavod naj bi bil matična obrtno-nadaljevalna šola, odkoder naj bi šle direktive modernega obrtno-nadaljevalnega šolskega pouka.

O tej važni kulturno prosvetni ustanovi je naše učiteljstvo že mnogo razpravljalo s svojim vodjem g. dr. Reiserjem, ki je v naklonjenosti do teh šol izjavil, da bi bil najpripravljenji prostor baš na stavišču ljubljanske srednje tehniške šole ter da bo po svojih močeh skušal podpirati omenjeno akcijo, kakor bo le mogel.

Poučna ekskurzija učiteljev risanja na Dunaj je v vsakem pogledu uspešna nad vse zadovoljivo. Naj bo izrečena na tem mestu javna zahvala vodji ekskurzije g. dr. Reiserju in predsedniku tov. Hofbauerju, ki sta, prežeta ljubezni do nove šole, skrbno zastavila vse svoje sile v prid ekskurziji. Končno naj pohvalno omenim prizadevanje vseh ostalih odločujočih činiteljev, ki so kakorkoli pripomogli našemu strokovnemu učiteljstvu, da je v izpolnitvi vrzeli naših šol storjen zopet korak dalje. R. B.

Konfekcija „Elite“ Prešernova ulica 7-9 priporoča, da si ogledate brezobvezno bogato zalogo damskih in moških plaščev ter oblek

Ouida:

Farnmor

Roman

73

Divji vihar je vnovič zanesel z morja klic na pomoč, ko je lord izigral zadnjo karto ter dobil partijo kakor navadno.

Ko je dvignil pogled s kart, se je srečal z Lucilijini očmi. S čudnim izrazom je strmela vanj. Začudenje, očitane in žalost je izdajal njen pogled.

Njej ni nikoli tako govoril; še nikdar se ji ni pokazal s slabe strani, ki jo je na njem ravnokar odkrila. Njegovo brezsrčno govorjenje jo je zbudilo v srce, zakaj ona je sočustvovala z vsem, kar diha in živi, celo cvetlice na travniku je pomilovala.

»Nekam žalostna si, Lucilia,« je rekel Farnmor mlademu dekletu, ko je vstal izza igralne mize in pristopil k njej. »Ali se tako bojiš nevihte?«

Sedela je zunaj sijajnega kroga ostalih gostov in nihče ni bil v njeni bližini, ko je prijazno položil roko na njeno rame. Odgovorila je:

»Ne bojim se, toda spomnila sem se nesrečnejev tam zunaj na morju, ki so v nevarnosti. Tudi sem pomislila, da sami ne verujete, kar ste ravnokar rekli. Jaz sem uverjena, da bi brodolomcem radi pomagali, če bi mogli. Meni se zdi nekaj strašnega, da mi tu sedimo brez skrbi in v veselju, ko se morda tam zunaj naš bližnji bori s smrtjo. Nekaj strašnega je umreti nasilne smrti!«

Roka mu je zdrknila z njenega ramena. Ta roka je nasilno pretrgala nit življenja njenega očeta. Njene besede so ga tako pretresle, da je zapustil udobno sobo ter stopil v samoto temne, nevihtne noči.

Ni deževalo, in če se je veter za hip poleg, je bilo tiho, še celo pljuskot valov je utihnil. Farnmor je stal gologlav na terasi ter pogledal na morje, ko je blisk razsvetlil okolico. Plemenita, od kesanja izmučena duša moža, ki ga je svet imel za brezsrčneža, je bila prava predpoda razjarjenih elementov v naravi. Iz usten se mu je odtrgal bridek vzklík: »Bodi milostljiv meni, ubogemu grediščniku. Vsemogočni v nebesih!«

Tedaj je vnovič zaslišal obupen klic na pomoč nekoga, ki se je boril z življenjem na morju. Ta klic se mu je hkrati zazdel kot neko poslanstvo. Izmučeni duh je prešinila misel: »Tvoja roka je uničila eno človeško življenje — zadosti svojemu grehu s tem, da rešiš človeško življenje!«

Cecil Farnmor je korakal v vetru k morju, ne vedoč, da mu sledi Lucilia. Ko je razburjen zapustil dvorano, je šla za njim, in ko je stal na terasi in se boril z Bogom, ga ni več pustila izpred oči.

Obrežje s pogodbenimi klečmi je bilo skoraj neobljudeno. Na kilometre daleč ni bilo nikjer ribiške vasi in razen šibkih sportnih čolnov ni bilo nikjer močnejše ladje. Majhna skupina mož — drvarjev, gozdarjev, kmetov in grajskih služabnikov — se je zbrala na obrežju. Imeli so najboljšo voljo pomagati, tudi so prinesli s seboj dolge, debele vrvi, toda bili so brez moči! dokler je razsajal vihar, niso mogli plavati na odprto morje in vrvi

so bile brez koristi. Spoštljivo so se umaknili, ko so zagledali na razpenjenem obrežnem pesku svojega grajskega gospoda.

Tedaj je ognjena kača vnovič švignila po nebem svodu. V njeni čarobni svetlobi so videli ladjo, ki jo je voda poganjala k skalovju, in slišali so obupno vpitje njih, ki so gledali smrti v obličje. Hkratu je pridrvel nad ladjo težak, kakor hiša visok val ter nagnil ladjo na bok. Razlegel se je glasen tresk, ki ga je spremljal obupen krik: ladja je nasedla na skalo in obtičala.

V siju naslednjega bliska so videli razbito ladjo. Njeni boki so štrleli iz vode kakega pol streljaja od obrežja. Bila je to črna, brezoblična gmoja, ležeča na skali. Več kakor tretjina ljudi, ki so bili na njej, je padla v valovje, ostali so se oprijemali počenih desk in obupno vpili na pomoč.

»Prinesite mi takoj vrvi!« je rekel Farnmor možem, ki so stali poleg njega.

»Vrvi so tu, mylord,« je rekel nekdo.

»Toda z njimi ne opravimo ničesar,« je rekel neki najemnik. »Bog mi je priča, da bi se rad podal v nevarnost, da bi rešil nesrečnejše iz vode. Toda tudi še tako močna ladja, se ne prebije skozi valovje, mylord.«

Lord Farnmor ni nič odgovoril. Okoli stoječi so ga prestrašeno gledali, ko je slekel suknjo, si privezal na rame svetiljko ter se opasal z vrvjo. Nihče si ni upal ugovarjati. Sam se je zavedel, v kakšno nevarnost se podaja, toda bil je trdno odločen, da opere v tej besneči vodi svoje, s krvjo omadeževane roke, pa če bi ga tudi smrt prehitela.

Jz Dravske banovine

d Avstrijska prometna znanstvena družba priredi od 8. do 13. junija t. l. na Visoki šoli za svetovno trgovino na Dunaju II. prometni znanstveni teden. Prireditelj namerava nuditi udeležencem v vrsti predavanj odličnih strokovnjakov iz teorije in prakse prometa pregled časa primernih vprašanj železniškega, notranjega, plovitvenega in avtomobilskega prometa. Ob sklepu tedna bo skupna vožnja udeležencev v Passau k ogledu tamkajšnjih kolodvorskih in donavskih prekladnih naprav itd. Udeležiti se tedna lahko vsak, ki ima za obravnavana vprašanja primerno zanimanje. Vnanji udeleženci uživajo za vožnjo tja in nazaj na ladajah Prve donavske parobrodne družbe in na progah avstrijskih zveznih železnic 50% popusta. Vprašanja naj se naslovi na »Oesterreichische Verkehrswissenschaftliche Gesellschaft, Wien XIX11, Hochschule für Welt-handel«.

d Izlet Jadranske straže Ljubljana na morje. Izletni odbor Jadranske straže Ljubljana ponovno obvešča udeležnike binkošnega izleta, da je odhod iz Ljubljane točno ob 16. uri. Izletniki naj bodo vsaj en četrt ure pred odhodom vlaka na peronu, da prejmejo izletne dokumente. Vagoni dolinskega vlaka bodo imeli napis »Jadranska straža, Ljubljana«. Izletniki naj imajo pritrjene na svojih kovčgih listke s polnim naslovom. Prijavitelji, ki niso do danes vplačali zneskov, naj to store nemudoma. Odbor jih smatra za obvezne, ker do 5. maja niso odgovorili svojih prijav. Natančen in podroben program prejme vsak ob odhodu vlaka. Izletniki, ki stanujejo na progi Ljubljana-Novo mesto-Karlovac-Sušak, lahko vstopijo na svojih postajah. Izletna pisarna, Ljubljana, Vogelna ul. št. 3.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd.
Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

1259
tovarna Jos. Reich.

d Zahvala. Prosvetni oddelek mestnega načestva Ljublj. si šteje v prijetno dolžnost, se zahvaliti o priliki praznovanja »Materinskega dne« vsem p. u. tvečkam cvetlic, kakor tvrdki Bajt, Bizovičar, Herzmansky, Keše, Pavlin, Simenc Ivan, Simenc Pavel in Vatovec — za darovano cvetje, ki so ga poklonile pridni in ubožni ljubljanski deci s plemenitim namerom, vzbujati v otroški duši ljubezen in spoštovanje do svoje matere in vzgojiti »deco« v duhu jugoslovanske matere. Vsem darovalcem se enkrat najlepša hvala.

d Filharmonična družba v Ljubljani je sklenila podaljšati do 1. septembra 1931 rok za vpošiljanje onih skladb, ki prihajajo v poštev pri tekmovalstvu za nagrado 15.000 Din, razpisano maja meseca 1930 za najboljšo kompozicijo, pisano za veliki orkester, zbor in eventualno soliste.

d Fotoaparate kupite najboljšo pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12.

d Tudi Vi se lahko udeležite kongresa Brezalkoholne produkcije na Trsatu pri Sušaku, ki se vrši na binkoštno nedeljo. Na binkoštno soboto vozita dva posebna vlaka iz Ljubljane v Maribor ter se lahko vrnete že v ponedeljek, da binkošne praznike izrabite. Izlet na otok Krk! Informacije daje brezplačno Brezalkoholna produkcija, Ljubljana, Kolodvorska ulica 3 (nasproti Mestnega kopališča).

d Ob 5-letnici odkritja »Zupanove Permetove jame« se vrši velika veselica, združena s plesom in prosto zabavo v senčnatem gozdu pri jami na binkoštni ponedeljek. Izstopna postaja Grosuplje.

d Sprememba krajevnih imen. Ime kraja in občine Oselica, srez Kranj, sodni okraj Škofja Loka, se je spremenilo v ime Oselica. — Ministrstvo za notranje zadeve je odobrilo spremembo imena občine Murski vrh-Zasadi v ljutomerskem srezu v Muršak.

d Ukinitve pomožne pošte Rožni dol. Savska direkcija je ukinila s 30. aprilom pomožno pošto Rožni dol, nadzorna pošta Semič.

1. maja je bil izločen iz okoliša pošte Trebnje Kamnji potok in priključen okolišu pošte Velika Loka. Iz okoliša pošte Osilnica so izločili kraji Belica, Bezgarji, Papeži in Zurge, ter so priključeni okolišu pošte Plešice.

d Telefonski promet z vso Madjarsko. Po odloku ministra za promet veljajo od 28. aprila v telefonski službi med Jugoslavijo in Madjarsko spremembe v toliko, da je telefonski promet razširjen na vse področje Madjarske. Jugoslovansko ozemlje je razdeljeno na tri pristojbinske pasove, Madjarska pa na dva.

d Ribarski sestanek v Bohinjski Bistrici bo v soboto 23. in v nedeljo 24. t. m. v hotelu »Triglav«. Povabljeni so vse ribarske organizacije iz kraljevine, zlasti pa iz Dravske banovine. Znižani vozni listki zasigurani. Zborovanje bo v soboto 23. maja ob 19. Dnevni red zborovanja: Otvoritev in pozdrav, razprava o načrtu ribarskega zakona, razprava o potrebi razdelitve ribarskih voda v ribarske revirje v bivši mariborski oblasti, predavanje g. dr. Krausa, predavanje g. Vlad. Kapusa, razgovor o tesnejših stikih med ribarskimi organizacijami, služajnosti. V nedeljo 24. maja: od 7. do 9. nadaljevanje zborovanja (ako bo potreba), od 9. do 12. ogledovanje banovinskega ribjega za-

voda pod vodstvom upravnika tega zavoda g. inž. Rejca, ki bo obenem tudi razkazoval in pojasnjeval vse naprave. Ob 12. skupno kosilo v hotelu »Triglav«. Kosilo bo stalo 16 Din (juha, pečenka, 2 prikubi, močnata jed). Prenosilci v hotelu ali depandansi 10 Din za osebo. Ribarsko društvo v Ljubljani vljudo vabi vse člane ribarskih organizacij, da se udeležijo tega zanimivega sestanka in ogleda banovinskega ribjega zavoda, ki je pravkar bil dovršen. Prijave sprejema do petka 22. t. m. ob 11. Ribarsko društvo v Ljubljani.

»PAN« OVRATNIK NI TREBA PRATI NE LIKATI. 943-16

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 763,2, termometer 14,6, relativna vlaga 80%, smer vetra NE, jasno. V Mariboru je kazal barometer 759,4, termometer 17,6, relativna vlaga 69%, smer vetra WNW, jasno, drugod po državi je bilo večinoma vetrovno in jasno. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 25,2 (13-2), v Mariboru 22,4 (13-8), v Mostaru 26,3 (13-2), v Zagrebu 27,6 (13-7), v Beogradu 27,9 (14-4), v Sarajevu 27,1 (10-2), v Skoplju 27,6, v Kumboru 23,8 (15), v Splitu 24,4 (15-7), na Rabu 24 (14-8), na Visu 23,6 (13-7). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Birmanska darila

po znižanih cenah pri
L. Vilhar, urar
Ljubljana, Sv. Petra 36

Zobni atelje
Lambert Bruckner, Bled
je zaprt od 18. do 31. maja

Ljubljana

Nedelja 17. maja 1931. Pask. Pravoslavni 4. maja, Pelagija.

Ponedeljek 18. maja 1931. Venancij. Pravoslavni 5. maja, Irina.

Nočno službo imata danes lekarni Sušnik na Marijinem trgu in Kurač na Gosposvet-ski cesti. Jutri v ponedeljek lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

* Novinarske legitimacije. Uprava ljubljanskega velesejma je naročila vsem svojim organom, da imajo novinarji, ki se izkažejo s predpisano legitimacijo Novinarskega združenja, vsak čas svobodno vstop v vse velesejmske prostore. Zato velesejmsko ravnateljstvo letos redakcijam ne bo pošiljalo velesejmskih legitimacij, ker zadostujejo novinarske. XI. ljubljanski velesejem se vrši od 30. maja do 8. junija.

* Dva pogreba. Včeraj popoldne ob 15:30 se je vršil izpred mrtvaške veže splošne bolnice pogreb prvega slovenskega župana v št. Jakobu pri Rožu na Koroškem Franceta Kobenterja. Pogreba so se udeležili v velikem številu zlasti v Ljubljani bivajoči Korošci s predsednikom Koroškega kluba dr. Fellacherjem na čelu. Ob 17. uri se je vršil izpred hišnice na Vidovdanski cesti pogreb zaslužnega nacionalnega delavca Aleksandra Tomanca. Pogreba so se udeležili zastopnik mesta ma-

Jz drugih banovin

Tata so linčali do smrti

Borba seljakov z oboroženimi tatovi

Zadnje mesece so se pojavili v Mikuličih pri Zagrebu tatovi, ki so seljakom naredili mnogo škode. Odnášali so jim kokoši, suho, meso, maslo, vino in druge potrebščine, katere ti seljaki prodajajo na trgu v Zagrebu, da se tako preživljajo. Zene so v tem kraju perice in perejo za Zagrebčane. Tudi perila so se tatovi lotili in oškodovali tako številne odjemalce peric. Da bi preprečili nadaljne tatvine, so seljaki postavili nočne straže. Predpreteklo noč so ti stražarji zasuli v dvorišču seljaka Marka Stosara dva tatova, dva pa na dvorišču seljaka Mirka Noršiča. Vas stoji ob potoku. Tatovi so preskočili vodo, ko so opazili, da so hiše zastražene. Samo en tat ni mogel čez vodo, ker je bil obtežen z vrečo, v kateri je imel več ukradenih kokoši. Stražarji so alarmirali vas in seljaki so obkolili zaostalega kokošarja, drugi so pa lovili ubežnike. Tat se je branil z vojaškim mečem, seljaki so pa udrihali po njem s palicami in koli, dokler se ni onemogel zgrudil s težkimi ranami in notranjimi poškodbami, katerim je tat kmalu nato tudi podlegel. Preden je linčan tat izdihnil, je izdal tudi svoje tovariše. Do smrti pobit tat se piše Anton Kunst. Bil je zidarski pomočnik. Orožniki iščejo zdaj njegove tovariše, ki so kmotom v zadnjih mesecih odnesli nad 600 kokoši.

Državni denar je posojal siromakom

Zrtev posebne manije

V Radovištu v skladišču nepripravljenega tobaka je pred dnevi izvršil samomor upravnika skladišča Aleksander Novitović. Ta je upravljaj tudi glavno blagajno. Pred dnevi je bil premeščen v Prilep. Njegov naslednik Bridman je pregledal blagajno preden jo je prevzel. Med

gistratni direktor dr. Zarnik, zastopniki raznih društev in korporacij, oddelek gasilcev, dobrovoljci in ostalo občinstvo. Staremu poborniku jugoslovanskega pokreta je izkazala zadnjo čast tudi naša vojska, ki jo je zastopala četa vojakov pod poveljstvom podporočnika, in oficirji ljubljanske garnizije s polkovnikom na čelu. Ob mrtvaškem vozu so korakali na vsaki strani po 4 podnaredniki s sabljami v rokah.

* Francoski institut v Ljubljani vabi na predavanje o indoevropskih jezikih, ki ga bo imel v ponedeljek 18. t. m. ob 18. uri znani profesor pariske univerze g. A. Meillet. Predavanje znamenitega učenjaka bo v univerzitetni zbornici. Vabimo.

Še do petka popoldne

oddane, obleke v kemično čiščenje, plisiranje, barvanje, pranje in svetlolikanje perila zgotovi sigurno do binkoštnih praznikov

1259
tovarna Jos. Reich.

* Zaključek tečaja in tekma v damskem friziranju. Zavod PO Zbornice TOI v Ljubljani je priredil trimesečni večerni tečaj za damsko friziranje v Ljubljani, ki se je vršil vsak teden dvakrat po dve uri ter je trajal od 16. februarja dalje. Tečaj se je pravkar zaključil. Zavod priredi obenem v ponedeljek 18. maja t. l. ob 8. uri zvečer v salonu restavracije pri »Levu« na Gosposvet-ski cesti kot zaključno prireditvev tekmo udeležencev tečaja v friziranju. Na tej tekmi naj se pokaže spretnost, ki so jo tečajniki dosegli. Razdelile se bodo tudi priznalne diplome zavoda za 6 najboljših tekmovalcev. Pripominjamo, da je tečaj vodil naš priznani strokovnjak g. Vili Franchetti ml. in da bo o uspehu tekme razsojala žirija treh ljubljanskih mojstrov. Vabimo ljubljanske brivske in frizerske mojstre in pomočnike, da posetijo omenjeno prireditvev. Vstopnine ni.

* Pestr program koncerta Rdečega križa, ki bo jutri ob 20. uri v veliki Unionski dvorani, je tako mikaven, da se upravičeno pričakuje najštevilnejši poset. Glasbeno vodstvo zanimivega koncerta je iz prijaznosti prevzel g. kons. profesor Karel Jeraj. Kdor še nima vstopnice, naj se požuri, da jo čimprej kupi v Matični knjigarni. Čisti dohodek je namenjen za ferialno kolonijo siromašne dece ljubljanskih šol.

* Zeissove tovarne v Jeni. Akademski klub geodetov v Ljubljani vabi vse, ki se zanimajo, na predavanje, ki se bo vršilo v četrtek 21. maja ob 20. uri na tehniki. Predaval bo g. inž. Leo Novak o »Zeissovih tovarnah« II. del, t. j. tehnični ustroj tovarn.

* Gdč. Arkova zopet kot Metka. V nedeljo 17. t. m. zvečer se ponovi privlačna Simončič-Siviceva opereta »Oj, ta prešmentana ljubezen!« V partiji Metke nastopi gdčna Arkova, ostala zasedba kot pri premijeri. Izven abonma. Cene znižane.

* Priporočamo nakup blaga za obleke pri znani in solidni tvrdki Novak na Kongresnem trgu št. 15. (Nasproti Nunske cerkve). 1220a

* Kopališče v Kozlezi se odprlo v slučaju lepega vremena dne 17. t. m. to je danes. 1279

* Stoti nastop gdč. Pirčeve na Sentiakobskem odru. V četrtek 21. maja se bo vršila na Sentiakobskem odru premijera Oskar Wilde-ove komedije za resne ljudi »Bunbury«. Že naslov kaže, da je vsebina komedije velezabavna za posetnike, ki ljubijo izvrstno duhovito satiro. Oskar Wilde je spisal več komedij, v katerih ostro biča javno mnenje, ki hoče pod masko takozvane dobre vage, zakriti slabe strani. »Bunbury« igrajo ravno sedaj na Dunaju. — Pri tej predstavi proslavi svoj stoti

kontroliranjem blagajniških knjig se je Novitović zaprl v sosedno sobo in napisal tri poslovilna pisma. Ko je inspektor zahteval od njega ključ do blagajne, mu jih je Novitović izročil, nato je pa bežal iz pisarne, legel v sobi za tujece na posteljo in si pogljal kroglo v čelo. Bil je v trenutku mrtve. Na pok so prihiteli uslužbenci in inspektor Lazarevič, ki so pa našli nesrečnega že mrtvega. V poslovilnih pismih je Novitović prosil mater in ženo, naj mu oprostite, ker se je moralo tako zgoditi.

Zanimivo je, da je Novitović bil na glasu poštenega uradnika. Postal je za žrtev posebne manije. Zelo rad je namreč posojal siromakom ljudem denar, katerega je vzel iz državne blagajne. Sveda mu od teh siromakov ni posojila nihče vrnil. Sam je živel skromno. Po natančnem pregledu blagajne bodo ugotovili, koliko državnega denarja je nesrečnejši posodil siromakom.

b Dvanajst Črnogorcev je šlo v Fordove tovarne. Na priporočilo barskega nadškofa dr. Dobrečiča, ki je prijatelj Henrika Forda, je odšlo te dni v Ameriko 12 črnogorskih mladencev, katere bo Ford sprejel v svoje tovarne. Ford je nadškofu obljubil, da bo tri leta sprejemal po 12 mladencev iz Črne gore v svoje tovarne in jih bo izučil v raznih obrtih.

b Dr. Josip Sedmak je otvoril advokatsko pisarno v Skoplju, Kej 13. oktobra št. 32.

b Otvoritev letalske razstave v Zagrebu. Obisk letalske razstave v Zagrebu ni bil prevelik. Veliko pozornost je zbudil pa prihod znanega poljskega letalca Orlinskega. Prispel je z letalom, s katerim je letel do Tokija in sodeloval v propagandnem letu okoli Evrope.

b Zračni promet s Prago. V petek je odletel iz Zagreba prvi aeroplan društva za zračni promet in otvoril letalsko drugo med Zagrebom, Bratislavo, Brnom in Prago. S tem je bil otvorjen zračni promet za to sezono med našo državo in Češkoslovaško.

nastop gdč. Pirčeva, ki jo lahko štejemo med najmarljivejše in najpriljubljenejše šentjakobske kulturne delavke. S svojo pridnostjo je dosegla krasne uspehe. Vstopnice bodo od torka pri g. Milošu Karničniku na Starem trgu.

Lekarna Trnkoczy 669
Ljubljana, Mestni trg 4
Tel. 2186 P. r. r. 10755

Koks za kovače
in centralne kurjave
iz angleškega premoga
75 Din za 100 kg
franko olinarna nudi
Ljubljanska mestna plinarna.

* Prepovedano pridobivanje peska iz struge Malega grabna. Mestno načestvo Ljubljanske je zvedelo, da nekateri izkopavajo iz struge in bregov Malega grabna pesek in prod v taki meri, da se zaradi tega seseda in ruši obrežje in ovira vodni tok. Ker je to ravnanje ne samo poškodovanje tuje lastnine, nego tudi kršitev predpisov (§ 1) vodopravnega zakona, se bo proti vsakomur, ki bi kršil te predpise še nadalje, kar najstrožje kazensko postopalo. Podrobnejša tozadevna navodila so razvidna iz razglaša, nabitega na razglasni deski mestnega načestva ljubljanskega.

* Dve težki nesreči. 22-letnemu skladiščniku pri Krisperju Maksimilijanu Kobalu je eksplodirala steklenica v roki in ga zelo nevarno obrezala na obeh rokah. — 29-letnemu cestnemu delavcu Štipe Mandetiču je pri kopanju odletel kamen v levo oko in ga težko ranil. Oba ponesrečena se zdravita v splošni bolnici.

Gelje

* Seja mestne občinske uprave bo v petek 29. t. m. ob 18. v posvetovalnici na mestnem načestvu.

* Finančna kontrola išče nove prostore. Finančna uprava bo s 16. avgustom potrebovala prostore za pisarne glavnega oddelka finančne kontrole v Celju. Hišni lastniki, ki bi hoteli dati take prostore v najem, naj do 25. maja vložijo pisemne ponudbe v pisarno glavnega oddelka v Cankarjevi ulici 11, kjer dobijo tudi podrobna obvestila.

* Sprememben vojni red pri mestnih avtobusih. Poletni vojni red ostane v splošnem dosedanj. Male izpremembe so samo sledeče: na progi Celje — Mestnje — Prelasko odpade vožnja Mestnje — Prelaska in nazaj ter vozi avtobus, ki odhaja iz Celja ob 12:50, naravnost v Rogasko Slatino ter se vrača od tam še isti dan ob 19:55 proti Celju; večernja vožnja na isti progi ob 18:15 v Sv. Peter pod Sv. Gorami in od tam ob 5:45 zjutraj proti Celju ostane neizpremenjena. Večerna vožnja ob 20:30 iz Celja v Vojnik in iz Vojnika zjutraj proti Celju odpade, zato pa vozi na tej progi iz Celja v Dobro in nazaj po petkrat na dan v splošnem po lanskem voznem redu. Tiskani po-

* Sijajno uspela predstava »Miklova Zalec«. V petek zvečer so koroški igralci v Mestnem gledališču vpriporili »Miklovo Zalec«. Tako razprodano ni bilo Mestno gledališče že dolgo ne, mnogo jih je pa moralo oditi, ker je zmanjkalo vstopnic. Korošci so igrali kot morejo igrali samo oni to pravo koroško narodno igro. Občinstvo jim je pri odprti sceni priredilo aplavz. Zala sama je naravnost vzbudila občudovanje pri gledalcih in ko so ji na koncu predstave izročili velik šopek Dramatičnega društva, se navdušenje kar ni hotelo poleči. Po predstavi so se Korošci na vrta hotela »Evropce« znanli s svojimi v Celju bivajočimi rojaki ter z mnogobrojnimi drugimi Celjani. Včeraj popoldne so se z brzim vlakom odpeljali v Maribor. Na kolodvoru se je številno občinstvo prisrčno poslovilo od njih in jih naprosilo, naj še pridejo večkrat v Celje.

* Nočno lekarniško službo ima do vštetelega petka 22. t. m. lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

* Velik vokalno-instrumentalni koncert pripravila Celjsko pevsko društvo za 18. junij v proslavo 80-letnice H. Sattnerja.

* Stanovanje za tujece. Tujsko-prometna pisarna v paviljonu pred kolodvorom bo tudi letos posredovala oddajo stanovanj in opremljenih sob za tujece-letovisčarje proti običajni pristojbini in varščini Din 20. Stranke, ki nameravajo preko poletja oddajati stanovanja, naj to čim prej prijavijo tujsko-prometni pisarni.

* Kopalna sezona se je pričela, dasi kopališča v parku in na Bregu še niso odprta. Od četrtka naprej je na obeh bregovih Savinje polno kopalcev ki se v teh nenadejanih poletnih dneh hladijo v še precej hladni vodi.

* Poroka. Včeraj popoldne sta bila v celjski župni cerkvi poročena gdč. Pina Kopinškova, hčerka kapetana v p. in pešadijski poročnik g. Jakob Blažon iz znane celjske rodbine Blažonovih. Obilo sreče!

* Smrtna kosa. V Smartnem ob Paki je v četrtek zjutraj nenadoma umrla ga. Aglič Marija, soproga lesnega trgovca, v starosti 56 let.

* Tombola. Danes vsi na tombolo Kola jugoslovanskih sester, ki se vrši ob 15. na Dečkovem trgu. Krasni dobinki!

* Gostilničarji se opozarjajo, da je za čas naborov, t. j. od 20. maja do 3. junija, točenje alkoholnih pijač nabornikom strogo prepovedano.

* Mestni kino predvaja danes ter jutri zvočni vefilm »Dimitrije Karamazov« po znanem romanu Dostojevskega. V glavni vlogi F. Kortner. Dve zvočni predigri.

* Najdba turških novcev. Gostilničarka pri Anskem dvoru ga. Smigovčeva je pred nekaj dnevi našla na cesti med Jožefovim hribom ter Starim gradom lončeno posodo, v kateri je bilo precejšnje število novcev, ki izvirajo najbrž iz turških časov. Dež je izpral cedito in tako je prišel lonec na površje.

Po smrti odlikovan

Škocijan, 16. maja.
Odlikovan je bil z zlato medaljo za državljanske zasluge rajni Anton Činkole, posestnik v Dobruški vasi. Bil je 21 let župan škocijanski, predsednik žolskega in farmanskega odbora, odbornik cestnega odbora in častni občan škocijanski. Kot zavezanec narodne delavnosti je imel vedno razumevanje za vsako pravično delo ter je sploh pospeševal vsak napredek v občini. Županovalec je v najburnejših dneh preteklosti in bil vedno na mestu. Uvaženo povsodi, je njegova beseda res tudi zalegla. Skrbel je vedno za korist občine ter pazil, da se niso strankarske strasti preveč razpasle. Zato je pa bil tudi spoštovan ne samo v domačem kraju, marveč tudi daleč po vsej Dolenjski. 21 let je bil župan, in to nepretrgoma brez presledka. Kot tak se je udeleževal vsesplošno. Ko smo leta 1925 ustanovili Sokola je bil izvoljen prvim podstarostom novo ustanovljenega društva. Občani ga bodo ohranili v lepem spominu. Za svoje velike zasluge je dobil zdaj z visokim odlikovanjem priznanje tudi na najvišjem mestu.

Vedno razumevanje za vsako pravično delo ter je sploh pospeševal vsak napredek v občini. Županovalec je v najburnejših dneh preteklosti in bil vedno na mestu. Uvaženo povsodi, je njegova beseda res tudi zalegla. Skrbel je vedno za korist občine ter pazil, da se niso strankarske strasti preveč razpasle. Zato je pa bil tudi spoštovan ne samo v domačem kraju, marveč tudi daleč po vsej Dolenjski. 21 let je bil župan, in to nepretrgoma brez presledka. Kot tak se je udeleževal vsesplošno. Ko smo leta 1925 ustanovili Sokola je bil izvoljen prvim podstarostom novo ustanovljenega društva. Občani ga bodo ohranili v lepem spominu. Za svoje velike zasluge je dobil zdaj z visokim odlikovanjem priznanje tudi na najvišjem mestu.

F. Fajdiga sin

Zaloga pohištva in tapet iških izdelkov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 7
Ustanovljena leta 1879 317

Potovanje po zvezdi večernici

78.
Mravelj je bilo vedno več. Naposled so kar v množici planile na ostanke stego-zavra, grizle kožo, trgale meso in obirale kosti. Dušan in Danica sta pred njimi pobegnili pod veliko praprotno palmo, od koder sta opazovala njihovo delo. Ko so se mravelje nasitile, so pričele meso odnašati v gozd, kjer so imele svoje mravljišče. Naposled je ostalo samo še obeljeno okostje ogromne živali, ki se je še malo prej zadovoljno sprehajala po gozdu.

79.
»Nevarno je na Veneri!« je dejal Dušan, ko se je zopet bližala noč. »Ne bova več spala na tleh.« »Kje pa?« je rado-vedno vprašala deklica. »Glej,« je odvrnil deček, »tu v nahrbtniku imam vrvi, ti pa imaš rjuho. Privezala bova vrvi za vogale, obesila jo visoko med debela praprotnih palm, in — varna postelja bo narejena!« Tako sta zares tudi storila.

Naši izseljenci v Nemčiji

V Westfaliji živi okoli 50.000 naših izseljencev, večinoma rudarjev in tovarniških delavcev, ki imajo 75 jugoslovanskih društev s 4.500 člani. Vsa društva so združena v »Jugoslovanski izseljeniški odbor«.

Ta odbor se že tri leta prizadeva za kulturni in socialni napredek naših kolonij v Nemčiji. Letos pa bo organiziral velik izlet dece v Jugoslavijo. Dece se ne bo samo oddahnila v naših krajih, temveč bo tudi spoznala svojo pravo domovino, njene lepote, narodne običaje itd.

Povratek koroških igralcev

Ljubljana, 17. maja.
Danes se vrnejo domov z vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 11:31 koroški bratje, ki so priredili po Sloveniji potovanje in vpriporili v naših glavnih mestih »Miklovo Zalo« z nepričakovanim uspehom. Na Jesenicah se bodo ustavili in zaključili svojo turnejo. Priredili bodo »Miklovo Zalo« ob 20. uri. Vsi so vabljeni na glavno postajo, da se poslovimo od ljubih gostov.

Zborovanje marenberškega učiteljskega društva

Marenberg, 14. maja.
Učiteljsko društvo za marenberški okraj je zborovalo 13. maja 1931 v Vuhredu. Zborovanje je vodil predsednik Terčak Stane, ki je poročal o uradniškem zakonu in o izpremembah pri organizaciji glede na uradniški zakon. Nato so se reševale tekoče društvene zadeve. Apeliralo se je na članstvo, da se naj po možnosti vsi člani zavarujejo pri bolniški zavarovalnici, oni tovariši, ki imajo deco, pa naj pristopijo k Samopomoči za otroke učiteljev in učiteljice, ki se je pravkar osnovala. Tri dve organizaciji sta socialno-gospodarski ter sta izrazito naši ustanovi, zato društvo vsem članom pristopu toplo priporoča.

Obširna debata, v katero je poseglo vse članstvo, se je razvila o kulturnem, nacionalnem in gospodarskem delu na naši severni meji in o korakih in ukrepih, ki se naj napravijo v tej smeri.

Učiteljsko društvo je stopilo v stik z ZKD v Mariboru ter bo na njegovo pobudo priredila Zveza v središču marenberškega okraja v Marenbergu svoj prosvetni dan dne 7. junija.

Obširno je poročal g. Doberšek Karol, šolski upravitelj iz Prevalj, o snovanju kmetijsko-nadaljevalnih šol ter utemeljeval njih potrebo, posebno tukaj ob meji, kajti na ta način se lahko kmetu gospodarsko mnogo koristi, se ga izobrazi, kulturno dvigne, obenem pa se vzbuja tudi narodna zavest.

Skleno se, da se v jeseni ustanove po vsem okraju, kjerkoli bodo zato dani potrebni pogoji. Kmetijske nadaljevalne šole naj bodo žarišče vsega obmejnega kmetijskega življa.

Predavatelj Karel Doberšek, znan šolski reformator, je v globoko zasnovanem predavanju »O spoznavanju otrok« podal pregledno sliko iz svojih opazovanj v šoli. Posebno zanimiva je bila grafična slika o teži in višini vseh otrok na njegovi šoli, ki nam to tako lepo in nazorno prikazuje.

Ker ni mogel predavanja končati, bo predavanje nadaljeval na prihodnjem zborovanju.

Za skupščinska delegata sta se določila gđc. Poharjeva Sonja in g. Terčak Stane.

Razdelile so se tudi tiskovine za statistiko o izvenšolskem delovanju učiteljstva, po izpolnitvi pa jih članstvo vrne društvu.

Pri zborovanju je bila soglasno izvoljena za častno članico učiteljskega društva podpredsednica gospodična Ivanka Vidmarjeva iz Vuze-nice, ki si je priborila mnogo zaslug pri kulturnem in nacionalnem delu ob meji. Nad 30 let že nepretrgoma slušbuje v Vuzenici, kjer je bila priča vsem naporom in borbam Slovencev, saj je tudi sama povsod aktivno sodelovala. Navzočec članstvo jo je z velikim navdušenjem pozdravilo, saj je tudi v društvu ena prvih bori-teljev za stanovske interese ter je že nad 30 let članica stanovskega združenja.

Smrten skok v Dravo

Marenberg, 12. maja.
Dne 7. t. m. je zelo razburila vaščane v Selnici ob Dravi novica, da je neki možki, ob priliki prevoza s brodom preko Drave, skočil v njo in utonil.

Omenjenega dne je prišel k brodarju, ki prevažal s Volmaierjevem brodom preko Drave pri Selnici, 58 letni delavec Matija Velt, doma iz Gradišča ter prosil, da ga prepelje z brodom na drugo stran reke. Brodar mu je ustregel. Ko pa sta bila približno v sredini Drave, se je Matija Velt nenadoma vzel preko broda in se vrgel v deroče valove, ki je svojo žrtev mahoma pokrilo z valovi in ga odnesla. Brodar sam mu takoj ni mogel pomagati.

Ko je privozil na drugo stran, so se našli ljudje, da bi nesrečnega samomorilca rešili.

Izlet bo trajal od 3. avgusta do 7. septembra t. l. Pokroviteljstvo izleta je prevzela soproga našega generalnega konzula v Düsseldorfu gospa Marković, vodstvo pa izseljeniški komisar g. Deželić in člani odbora gg. Bolha, Lindić in predsedniki društev. Na sliki vidimo pred-sedništvo »Jugoslovanskega izseljeniškega odbora« za Nemčijo. Sedijo gg.: Breznikar, Lindić, Deželić, Bolha in Pokovec. Sedijo pa gg.: Končila, Sinkovec, Babič, Hribersek, Snajden in Doberšek.

toda ves njihov trud je bil brezuspešen. Mr-tveca še do danes, ko to pišemo, niso našli. Delavec Matija Velt je bil slabe telesne gradnje ter zadnje čase bolan. Živel je tudi v zelo slabih gmočnih razmerah, ker zadnje čase ni mogel delati. Vzrok samomora je iskati v teh stva-reh. — To je že sedaj drugi samomor v valovih Drave v zadnjih dveh mesecih.

Za pomladansko sezijo posetite pred nakupom moških oblek, manufakture, moškega perila in modnih potrebščin najprvo trgovino

JOSIP OLUP

Ljubljana, Stari trg št. 2 na vogalu
in postreženi boste z dobrim blagom po najnižji ceni.

Škocijan

Odlikovanje. Pred kratkim sta bila odliko-vana z redom sv. Save V. vrste tukajšnji žu-pan g. Anton Marinčič in dekan g. Josip Anžič.

Maribor

m Prihod Spielmann in Pirc v Maribor. Včeraj ob 11:36 sta prispela iz Celja v Maribor šahovski vele mojster Spielmann in naš mojster Vasa Pirc. Na kolodvoru ju je sprejelo veliko število šahistov, pozdravil pa ju je predsednik kluba, sodnik g. Kramer. Popoldne ob 16. uri sta v dvorani hotela »Orel« otvorila tretjo parti-jo matcha. Svoječasno nameravane simultane-ke ne bo.

m Prihod Korošcev in Čehoslovakov. Včeraj so se z ljubljanskim brzovlakom ob 14:45 pri-peljali v Maribor koroški igralci iz Sv. Jakoba v Rožu. Na postaji jih je sprejelo mnogo ob-činstva z zastopniki raznih društev, godbo Dra-ve ter omladino. Koroške brate, ki so prišli v svojih narodnih nošah, je v imenu mariborskih narodnih društev pozdravil prof. Robert Kenda. Nato se je razvil impozanten spreved po me-stu. V Narodnem gledališču so Korošci nastopili z Miklovo Zalo, po predstavi pa je bil še sesta-nek v Narodnem domu. Z istim vlakom so pri-speli v Maribor s svojega potovanja po Jugo-slaviji tudi čehoslovaški železniški uradniki. Sprejeli so jih zastopniki jugoslovansko-čehsko-slovaške lige z dr. Reismanom in inž. Lebnom na čelu. Čehoslovaki so se v Mariboru pomu-dili le, dokler vlak ni odšel in jih odpeljal pre-ko Avstrije domov.

m Prvi nastop Sokola-Matice. Sokol-Matica bo letos imel svoj prvi javni nastop v nedeljo dne 31. maja na letnem telovadišču.

FRANJO BUREŠ
urur, zlatinier in optik
MARIBOR
Vatrinjska ulica 26
URE ZA BIRMO

m V Duplek! Slavnost otvoritve Dupleskega mostu bo danes, v nedeljo ob vsakem vremenu. Za slučaj slabega vremena je pripravljenih do-volj prostorov. Začetek uradnih slavnosti bo ob 10. uri Sv. maša na mostu bo daroval in most b'agoslovil g. stolni župnik in kanonik Urnek. Popoldne bo velika ljudska veselica na prostornem travniku tik mostu. Sodelujejo god-ba in pevski zbori. Mestni avtobus vozi jo od 8. ure dalje ves dan. Iz Ptuja so prijavljeni številni obiskovalci z županom g. Brenčičem. Za red bodo skrbeli okoliški gasilci.

Klobuke, perilo, kravate nudi ugodno
JAKOB LAH, Maribor. 1184

m Ljudska univerza v Mariboru (Apolo kino). V ponedeljek, dne 18. maja priredi 5 prvih gojencev ljubljanskega konzervatorija komorni večer z zelo lepimi programom. V spomin 175-letnice rojstva Mozarta igrajo njegov kvartet v D-duru št. 21. Nadalje počastijo 60-letnico kom-ponista Novaka s proizvajanjem njegovega kla-virskega tria. H koncu igrajo kvartet Francoza Ravela. Sodelujejo sledenci konservatoristi: g. Pfeifer Leon (1. violina), g. Stanič Franjo (2. violina), g. Sušteršič Vinko (viola), g. Bajde Oton (violončelo) in g. Lipovšek Marijan (kla-vir). Vsi gospodje so iz šole g. prof. Jana Slaisa.

m Gledališče. Danes, v nedeljo zvečer se bo po znižanih cenah vpriporila Kalmanova ope-reta »Cirkuška princesa«. V torek bo pa prva

repriza Grumove groteske »Dogodek v mestu Gogi« za abonente reda C.

m Kinematografi. Grajski kino: od včeraj dalje »Velikomestne luči« s Charliem Chapli-nom. Kino Union: »Ljubavni ekspres« z Geor-gom Aleksandrom, Dinno Grallo in Josefom Schmidtom.

m Lepa sportna slavnost. Danes bo za slo-venski sport v Mariboru pomembna slavnost. Ob 10:30 se bodo v lepem ljudskem vrtu otvo-rila nova, najmodernejše urejena teniška igri-šča ISSK Maribora. Obenem bo pa tudi isto-tam otvoritev novega klubovega doma, sploh prvega sportnega doma v Mariboru, ki bo sre-dišče vsega dela. V dom je tudi napeljan že telefon s številko 2899. Po slovesni otvoritvi bo-sta klubov turnir in zakuska.

LUNA MARIBOR nogavice vseh vrst
m Zimski sport. Zimski sportni odsek SPD Maribor bo imel svoj letošnji občni zbor v pe-tek, dne 22. t. m. ob 19:30 v Lovski sobi ho-tela »Orel«. Dolžnost vsakega člana je, da se občnega zbora udeleži, pove svoje mnenje o storjenem delu in želje za bodoče.

m Prednaznanilo. Otvoritev mestnega paviljo-na pri Treh ribnikih. Kakor smo doznali iz povsem verodostojnega vira, se otvori na bin-koštno nedeljo t. l. najmodernejše renovirana in reorganizirana čolnarna z interesantnimi no-vostmi. Opis podrobnosti sledi. 1287

m Ureditve mesnih cen. Mestni tržni odsek bo imel v petek, dne 22. t. m. posebno sejo, na kateri se bo bavil z ureditvijo mesnih cen.

m Tujski promet. V prvi polovici meseca ma-ja je bilo pri tukajšnjem zlaščevalnem uradu prijavljenih 1214 tujcev. Izmed onih iz tujih držav je bilo 230 Dunajčanov, 32 Gradčanov in 98 drugih.

Radi kvalitete in cene — samo
»K a r o č e v l j e ! « 985

m Dovršitev regulacije Koroške ulice. Dela pri podaljšanju Koroške ulice na križišču Vr-banove ulice so dokončana. Na trikotu stikališča je urejen nizek nasad.

m Ljudska univerza v Mariboru (Apolo kino). Ponovno opozarjamo na lep komorni večer, ki ga priredi jutri v ponedeljek ob 20. uri 5 od-ličnih konzervatoristov (gg. Lipovšek, Pfeifer, Stanič, Sušteršič, Bajde). Proizvajajo kompo-zicije velikih svetovnih mojstrov (Mozart, No-vak, Ravel). To je prvi nastop gojencev prve-ga našega glasbenega zavoda, ki hočejo poka-zati pridobljeno bogato znanje in s tem poča-stiti prezaslužnega in neumornega ravnatelja zavoda g. Mateja Hubada in odličnega vodjo komorne šole g. prof. Jana Slaisa. Mariborčani pa naj s čimvečjim obiskom dokumentirajo svo-je razumevanje za naše velike pridobitve in za dosežene visoke rezultate na glasbenem polju.

m Lekarniška služba. Nočno lekarniško službo bosta imeli od danes opoldne do prihodnje ne-delje opoldne lekarni Albaneže »Pri sv. An-tonu« v Frankopanovi ulici in König »Pri Ma-riji Pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

m Koncert v Mestnem parku. Pri današnjem promenadnem koncertu v Mestnem parku bo igrala godba »Drave«.

m iz Studencev. Za studenško ferialno ko-lonijo Rdečega križa so vse priprave v polnem teku. Mnogo je dobre volje — manj sredstev. Zato bo danes, v nedeljo v Sokolskem domu ob vsakem vremenu spomladanska veselica. Igrali bosta dve godbi in točilo se bo vino z vinske razstave.

Obleke moške, otroške, čevlji, noga-vice, solidno pri **JAKOBU LAHU, Maribor.** 1182

m Sobotni trg. Na včerajšnjem bogato zalo-ženem trgu je bilo 14 voz krompirja po 1 do 150 Din kg, 1 voz čebule po 5 do 6 Din, 137 kokoši po 30 do 45 Din, 318 piščancev po 30 do 75 Din, 5 rac po 30 do 40 Din, 2 gosi po 55 Din, 5 puranov po 58 do 80 Din, 38 kuncev po 6 do 35 Din. Sena je bilo 16 voz po 110 do 135 Din 100 kg, slame 12 voz po 60 do 65 Din, detelje 1 voz po 170 Din, kozličev 23 po 50 do 100 Din eden, jančkov 5 po 90 do 120 Din eden. Maslo je stalo: surovo 36 do 40 Din kg, čajno 44 Din, kuhano 44, sir (hlebček) 3 do 5 Din, jajca 075 do 1 Din eno, med 12 do 20 Din; cvetača 6 do 14 Din, česen 18 Din, če-bula 5 do 6 Din, zelje 450 do 5 Din, kisto 2 Din, glavna solata 1 do 3 Din ena, radič (kup) 1 Din, spinaca 1 Din, gobe 1 Din, čreš-nje 36 Din kg, jabolka 12 do 18 in, suhe slice 9 do 12 Din. Mesarji so pripeljali 5 telet po 14 do 18 Din kg in 23 svinj, slaninarji pa 31 svinj.

m S sejma za prašiče. Na sejmu za prašiče v petek je bilo 553 živali, prodanih pa samo 241. Prodajali so se: 5 do 6 tednov stari 50 do 80 Din, 7 do 9 tednov 100 do 130 Din, 3 do 4 mesece 200 do 250 Din, 5 do 7 mesecev 300 do 450 Din, enoletni 600 do 700 Din. Meso: kilo-gram žice 7 do 8 Din, mrtve teže 9 do 10 Din.

m Kmetica o plazovju v Melju. Nek dnevnik je o priliki poročil o posipanju Meljskega hriba podvomil o resničnosti. Z ozirom na to nas po-učeni obveščajo, da je letošnja zima hrib v zgornjih plasteh tako zrahljala, da se stalno rušijo plazovi laporja in drče preko ceste v Dravo. Tudi mestni avtobus, ki tu vozi, je bil že večkrat v resni nevarnosti. Sicer pa je že stara zahteva, da se glede zajezitve Meljskega hriba nekaj stori, ker se bo sicer lahko do-godila še ugodna katastrofa.

m Kolesarska dirka. V nedeljo 31. maja bo priredilo prvo delavsko kolesarsko društvo za Dravsko banovino podružnica v Studencih svo-jo letošnjo otvoritveno dirko. Začetek ob 15. uri. Dirkač naj se javijo do 20. t. m. v društve-nih prostorih v Studencih.

m Ogenj v Rošpohu. V petek popoldne je pričelo iz še neznanih vzrokov goreti gospodar-sko poslopje posestnika Jožeta Germeka v Roš-pohu. Kljub gašenju je poslopje do tal pogorelo. Skodo cenijo na okrog 160.000 Din.

m Nesreča delavca. Včeraj je krožna žaga ne-varno ranila na levi roki 55-letnega delavca Alojzija Germa. Zdravi se v bolnici.

m Tatvina. Brezposelni služkinji Angeli Knu-pleševi je nekdo iz ročne torbice v gostilni Plave na Koroški cesti ukradel delavsko knji-žico in 100 Din gotovine.

m Artaeja. V petek sta bila v Mariboru are-tirana Alojzij L. radi beračenja in Alojzij A. radi beračenja in petopuštva.

Sokolstvo

Uspehi naraščajskih in članskih tekem LSŽ. Načelnstvo sokolske župe Ljubljana je nam poslalo uspehe tekem na orodju naraščaja in članstva, ki so se vršile 19. in 26. aprila t. l. v Ljubljani. Doseženi uspehi pri župni tekmi na orodju so bile:

Moški naraščaj: Tekma vrst višjega oddelka:
I. Ljubljanski Sokol 321'75 točk,
II. Sokol I, Tabor 297'50 točk,
III. Ljubljanski Sokol 294'25 točk.

Posamezniki višjega oddelka:
1. Malnarič Ivan, Ljubljanski Sokol 66'50 točk,
2. Brnčić Hrvoj, Ljubljana II, 66'25 točk,
3. Jugović Zorko, Ljubljanski Sokol 65'75.

Nižji oddelci: tekma vrst:

I. Ljubljanski Sokol 181'00 točk,
II. Ljubljana IV 171'50 točk,
III. Sokol Kočevje 159'00 točk.

Posamezniki nižjega oddelka:

1. Horvat Marzan, Kočevje 39'50 točk,
2. Zibert Branko, Ljubljanski Sokol 39'00 točk,
3. Longyka Anton, Ljubljanski Sokol 37'50 t.

Zenski naraščaj: tekma vrst višjega oddelka:

I. Ljubljanski Sokol 269'75 točk,
II. Ljubljanski Sokol 249'75 točk,
III. Sokol I, Tabor, 242'25 točk.

Posameznice višjega oddelka:

1. Pustisek Ruža, Ljubljanski Sokol 58 točk,
2. Strmeček Mira, Sokol I, Tabor 56 točk,
3. Babinec Marija, Ljubljanski Sokol 54'50 t.

Tekma vrst nižjega oddelka:

I. Ljubljanski Sokol 278 točk,
II. Sokol Ljubljana IV, 244'75 točk,
III. Sokol Kočevje 231'50 točk.

Posameznice nižjega oddelka:

1. Pustisek Marta, Ljubljanski Sokol 57'75 t.,
2. Pretnar Vera, Ljubljanski Sokol 56'25 točk,
3. Bradaška Sanda, Ljubljanski Sokol 56'25 t.

Člani tekma vrst višjega oddelka:

I. Ljubljanski Sokol 632'25 točk,
II. Ljubljana II, 496'85 točk.

Posamezniki višjega oddelka:

1. Zupančič Neli, Ljubljanski Sokol 140'75 t.,
2. Potokar Milan, Ljubljanski Sokol 131'50 t.,
3. Borko Franc, Ljubljanski Sokol 127'50 točk.

Tekma vrst srednjega oddelka:

I. Sokol Ljubljana II, 696'95 točk,
II. Ljubljanski Sokol 692'25 točk,
III. Sokol I, Tabor 580'25 točk.

Posamezniki srednjega oddelka:

1. Pirč Stane, Sokol I, Tabor 150'50 točk,
2. Robek Edo, Sokol II, 149'25 točk,
3. Noč Franc, Sokol Domžale 148'50 točk.

Tekma vrst nižjega oddelka:

1. Vičič Janez, Sokol I, Tabor 149'95 točk,
2. Hočevar Stane, Sokol Ribnica 143'50 točk,
3. Jurčević Stanko, Sokol Ribnica 142'25 točk.

Članice tekma vrst višjega oddelka:

I. Sokol Ljubljana II, 419 točk,
II. Sokol I, Tabor 406'50 točk,
III. Sokol Ljubljana, šiška 144'50 točk.

Posameznice nižjega oddelka:

1. Goršič Joža, Sokol Ljubljana II, 94'50 točk,
2. Longyka Anica, Sokol Ljubljana II, 93 točk,
3. Podpac Marta, Sokol I, Tabor 93 točk,
3. Košak Davorina, Sokol Ljubljana II, 89 t.

Tekma vrst nižjega oddelka:

I. Ljubljanski Sokol 468 točk,
II. Sokol Ljubljana IV, 463 točk,
III. Sokol Kočevje 427'50 točk.

Posameznice nižjega oddelka:

1. Zupančič Mica, Sokol Ljubljana V, 98 točk,
2. Longyka Mica, Sokol Ljubljana IV, 97'50 t.,
3. Logar Rika, Ljubljanski Sokol 96 točk.

Tekme v lahki atletiki pa bodo na jesen in bo načelnstvo potem izdalo skupne rezultate posameznih oddelkov. Zdravo!

Sokolsko društvo Velenje je priredilo v ponedeljek svojemu prvemu načelniku br. Radu Prelovcu iskreno odhodnico, katere se je udeležila tudi številna deputacija Sokolskega društva Šoštanj. Starešina domačega društva, br. Kurnik se je br. Prelovcu pristočno zahvalil za njegovo vzorno in marljivo organizatorično in tehnično delo v društvu ter imenom direktije rudnika za vestno službovanje, starešina br. Rejec za požrtvovalno pomoč Sokolskemu društvu Šoštanj in imenom Primorskih rojakov, br. Sovinek za mladino, iskrene, globoko občutene prijateljske besede pa so naslovili na odhajajočega se br. ing. Trobej, Blatnik in Kušar, s. Justa Rakova pa mu je vročila skromen spomin. Sodeloval je tudi v splošno priznanje tamburaški zbor. Brat-skemu Sokolskemu društvu Split, kamor odhaja br. Prelovec, čestitamo na pridobitvi vrliga prednjaka, v naših srcih pa ostane nanj lep, hvaležen spomin skupnega dela v mladem društvu in odkritosrčnega tovarštva... Zdravo!

Tečaj za proste in tekmovalne vaje v Slovenjgradu. Preteklo nedeljo so se zbrali v Sokolskem domu v Slovenjgradu načelniki (ce) in prednjaki (čice) sokolskih društev »Koroškega sokolskega okrožja«, da skupno predelajo in po potrebi popravijo predpisane vaje (proste in tekmovalne) za članstvo in naraščaj in igre za deca. Navzočih je bilo 13 članov in 12 članic, ki so pod vodstvom okrožnega načelnika br. Veljaka intenzivno in vztrajno vežbali od 8. do 12. in od 14. do 17. ure. Poleg navodil za tekme so prejeli navodila za okrožje, izlet 21. junija v Slovenjgradec. Vežbale so se tudi proste vaje. Udeležence tečaja je pozdravil v imenu Mariborske sokolske župe župni podstarosta br. dr. Železnikar.

Trdovratno zapeko, katar debelega črevesa, napetosti, želodčne motnje, zastajanje krvi, nedelavnost jeter, zlato žilo, bolečine v kolkih odpravimo z uporabo naravnih »Franz Josefov« grenčice, če jo izpijemo zjutraj in zvečer malo čisto. Zdravniki strokovne veličine izpričujejo, da učinkuje »Franz Josefova« voda celo pri zdravljenju črevesu brez bolečin. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in vseh specerijskih trgovinah.

Obupno dejanje mlade žene

V samomorilnem namenu je izpila večjo količino joda

Trbovlje, 17. maja.

Zena rudniškega ključavničarja Štefanija Š. je, dasi še mlada, precej razburjivega značaja. Zato je imela z možem, ki je priden in marljiv delavec, že večkrat ostreje prepire. Ob takih prilikah so razburjeno ženo običajno sosedje pomirili. Nekoč se pa nikakor ni dala pomiriti ter je odšla v Zagreb, kjer je ostala tri mesece, nakar se je skesana zopet vrnila k svojemu možu, ki ji je kot običajno tudi tokrat vse odpustil.

Ko se je včeraj popoldne njen mož vrnil z

motornim kolesom s kratkega izleta, se je zopet močno razburila. Očividno svojih živcev ni mogla več obvladati, zato se je odločila za usodno dejanje. Vzela je iz omare večjo steklenico joda ter skoraj vsega izpila. Na bolesten krik so prihiteli mož in sosedje, ki so obupan-ko spravili v rešilni avto, ki jo je odpeljal v tukajšnjo rudniško bolnico, kjer ji je rudniški zdravnik nudil pomoč. Stanje samomorilne kandidatke ni obupno, ker je bila zdravniška pomoč pravočasna.

Gad ga je pičil

Pogumen dečko se je sam operiral

Novo mesto, 16. maja.

Gad je pičil desetletnega šolarja Cirila Sušteršiča iz Jame pri Dvoru. Z drugimi dečki je brodil po gozdu, kar ga je zaskalelo v spodnjem delu desne meči in dečko je z grozo opazil gada, ki je še enkrat vskakal po njegovi goli nogi. Tudi drugi otroci so videli gada, pa nobeden ga ni ubil, stekli so v vas s to žalostno resnico. Mali Ciril pa je vedel, kaj je treba ob takih prilikah početi, in prosil je navzoče tovariše, naj mu kdo prereže zastrupljeno mesto. Pa nihče ni imel te korajže. Dečko ni prav nič okleval, temveč si je kar sam puščal z nožem zastrupljeno kri. Zarezal si je tri centimetre dolgo rano, nato pa odšel domov. Tam so mu rano hitro izprali, nadvézali, fantka napojili z žganim in hajdi v bolnico. Vendar je preteklo polnih šest ur po vpiku, ko je prišel Ciril v zdravniško oskrbo k Usmiljenim bratom v Kandijo. Upanje je, da bo mlado telo premagalo zahrbtni strup in okrevalo. Letos so se prav zgodaj in v neverjetno velikem številu prikazale strupene kače, zato je pazljivost zelo priporočljiva.

Novo mesto

Osebnost vest. Šef železniške postaje v Mirni peči G. Vinko Jug je premeščen na železniško postajo v Novo mesto.

Občni zbor podružnice SPD je v sredo 20. t. m. ob osmih zvečer v Sokolskem domu. Prav škoda, da je ravno ob času, ko bo v mestni posvetovalnici ustanovni občni zbor protituberkulozne lige, kar smo že pred dnevi poročali. Umestno bi bilo občni zbor preložiti.

Na morje! Ponovno opozarja tukajšnji Mestni odbor Jadranske Straže na krasni izlet, ki ga priredi Ljubljanski Oblastni odbor Jadranske Straže na naš divni Jadran do blinkošnih praznikov od 23. do 27. maja. Še je nekaj praznih mest. Izrabite priliko za borih 850 Din. Pa nujno!

Nesreče. Miha Andrešič, cirkularist na neki graščinski žagi si je ob krožni žagi zlo-mlim desno roko. Janez Somrak, drvar neke druge graščine se je pri podiranju dreves v gozdu vsekav v koleno desne noge. — Anton Majcen, rudar v Krmelju je med delom padel ter si močno poškodoval desno koleno. Vsi trije so v oskrbi Usmiljenih bratov.

Prenos po radu. Sinočnji Dvofakov koncert Glasbene Matice, Sokolskega orkestra in dijaškega pevskega zbora je iz Sokolskega doma prenašala Ljubljanska radio-postaja.

Jezik zakrivil nesrečo. V Smolenji vasi je bilo. Rolihov Lojzek, šolarček, je sedel pred skednjom in poživljal, pa je prignal mimo živino sosedov fant. Lojzek, ne bodi nemaren, mu je pomolil jezik pod nos, oni pa je zgrabil kamen, in že se je Lojzek držal za glavo in tulil na vse grlo. Nesrečni kamen mu je prebil kožo na levem temenu, da so mu jo morali v bolnici speti skupaj. Mladost je pač norost.

Radio-predavanje. Tukajšnji učitelj g. Viktor Pirnat je snoči za to sezijo končal z radio-predavanjem. Predaval je skupno osemnajstkrat o dolini gradov in šestkrat o Dalmaciji. Jeseni nadaljuje.

Ptuj

Društvo državnih nameščenecv in upokojenecv v Ptuj vabi vse državne nameščenice in upokojenice na občni zbor za soboto dne 16. maja ob 20. uri v Narodni dom.

Mestno avtopodjetje v Ptuju otvori v sredo 20. t. m. naslednje nove avtobusne proge: Ptuj — Polenšk — Sv. Tomaž — Ljutomer. Odhod iz Ptuja ob 5:30, prihod v Ljutomer ob 6:48. Odhod iz Ljutomera ob 7:15, prihod v Ptuj ob 8:33. Odhod iz Ptuja ob 15:00, prihod v Ljutomer ob 16:18. Odhod iz Ljutomera ob 16:45, prihod v Ptuj ob 18:03. — Ptuj — Juršinci — Grabšinski vrh: Odhod iz Ptuja ob 12., prihod na Grabšinski vrh ob 12:42. Odhod iz Grabšinskega vrha ob 12:55, prihod v Ptuj ob 13:37. — Ptuj — Nova cerkev — Sv. Vid — Ptuj: Odhod iz Ptuja ob 6:45, prihod v Ptuj ob 7:59. Odhod iz Ptuja ob 17., prihod v Ptuj ob 18:44.

Limbuš nad Mariborom

Sokolsko delo. Novoustanovljeno sokolsko društvo si je utrla pot tudi v naši vasi in se je popolnoma ustalilo. Čeprav se nimamo na razpolago telovadnih prostorov in orodja, se vendar vrši telovadba redno vsak četrtek in nedeljo. Telovadimo na sokolskem prostoru in voditelj nam pošilja sosedno bratsko društvo iz Studencev. Redno prihajajo prednjaki iz Studencev med nas, nam kažejo vaje ter nas bodrijo k pravemu sokolskemu delu.

Okrajna cesta je gotova do pekarske meje. Po dolgem času se je vendar uresničila naša dolgoletna želja, da se popravi ta cesta, ki je bila v jako slabem stanju in regulacija potoka, ki teče tik ceste, ter nekaj varnostnih naprav ob njem. Vse to se je sedaj izvršilo in upamo, da se bo cesta popravljala še naprej v tem pravcu.

Izleti. Vsako nedeljo poseba našo vas mnogo izletnikov iz Maribora in okolice, ter ostajajo ves dan in se vračajo zvečer veseli in dobre volje domov.

Križevci pri Ljutomeru

Danes se bo uresničila želja ne samo gasilstva, marveč celega murskega polja, da se bo nad vse svečano blagoslovila nova avtomotorna brigadna. Blagoslovitev bodo izvršili domači g. župnik, konzist, svetnik in dekan č. gosp. Josip Weixl, kumovale pa bodo gospe Marica Bratinova, soproga trgovca in studenčnega mojstra ter gospe Marija Skuhala, soproga župana in načelnika gasilnega društva. Društvo deluje že od leta 1892 prav uspešno in ima sedajni odbor največ zaslug nabave avtomotorne brigadne. Tovariši, ako si želite naučiti prave prleške vedrine, če bi radi spoznali njih šege in običaje, pohitite danes v lepe sedaj cvetoče Križevce. Zal ne bo nobenemu, posebno, če si bo privoščil prleško specialiteto: krapce, gibance, itd. Tudi najboljši ljutomerske kaplice ne bo manjkalo in drugih dobrin.

Šoštanj

Maščevanje radi kuluka. Ker je šolski upravitelj v Zavodnjem Franc Tvrđy 4. maja pred cerkvijo po maši prečital oblastveni odlok o kuluku in listo kulukarjev, so iz maščevanja in opogumnenji po obilni pijači delavci Škroba Josip, Rogelšek Karel in Praprotnik Ivan vrhli ponoči v učiteljevo prtično spalnico skozi zaprto okno dva skoro pol kilograma težka kamna, ki sta razbila 4 šipe in od katerih je eden priletel v omarico, drugi pa na odelo. Upravitelj je napadalec pogljal v beg z revolverskimi strelji, nato pa z družinico, ženo in enoletnim sinčkom, zbežal na podstrešje, kjer so ostali do jutra. Fantje se izgovarjajo s pijanostjo in valijo krivdo drug na drugega; očividno pa so bili od kakega zaslepljenja k neutemeljenemu napadu nahujskani.

Poljčane

Karambol kolesarja z motorjem, ali sreča v nesreči bi lahko imenovali dogodek, ki se je odigral na praznik 14. t. m. Na cesti nedaleč od trgovine D. sta namreč treščila skupaj kolesar in motociklist, ki sta pripeljala vsak z nasprotni strani. V sled velikega prahu, ki jima ga je gnil veter v oči, sta opazila drug drugega šele v poslednjem trenutku, ko je bil karambol že neizogiben. Dasi je bil sunek dokaj močan in je vrglo tako kolesarja, kot motociklista v velikem loku raz vozil, vendar hvala bogu razen par prask nista odnesla hujših poškodb. Jasno je, da sta si pri padcu tudi raztrgala obleke ter sta znatno poškodovani tudi njuni vozili.

Zahvala. Mesto venca na krsto pred dnevi preminulega Franca Hartnerja, je poslala tukajšnjemu Sokolu gospa Tina dr. Weixlova iz Sv. Trojice v Slov. goricah 100 Din. Najlepša hvala!

Roko si je zlomil. Učencu F. R., ki si je v decembru zlomil roko (padel je ponoči tako nerodno s postelje), se je na praznik ponovno zgodila nesreča. Lovil se je in igral z otroci, pa je padel in roka je bila znova zlomljena. Odprenili so ga v zdravljenje v mariborsko bolnico.

Smrtna kosa. Umrli sta te dni N. Kovačič v Čretniku ter Terezija Sluga na Stanovskem. Slednja je tehtala nad 100 kg in je bila že pet let priklenjena na posteljo. Slednjič jo je Bog rešil vsega hudega in jo poklical k sebi. — Naj v miru počivata!

Zdravstveno predavanje Danes priredi okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani pri nas predavanje o prvi pomoči in preprečevanju nezgod s skioptičnimi slikami, ki jih bo pojasnjeval tukajšnji zdravnik dr. Hronovskiy. To brezplačno poučno predavanje zlasti delavstvu, Sokolu, gasilnemu društvu, učitelstvu in dr. toplo priporočamo! Začetek ob 8. uri v šoli v Peklu.

Slovenska Bistrica

Sokolsko delo. V četrtek 14. t. m. je bil prvi nastop sokolske čete v Laporju s sodelovanjem matičnega društva iz Slov. Bistrice. Obisk nastopa je bil dovoljen, največ udeležencev je bilo iz Slov. Bistrice. Posebno ugajal je nastop domačinov z dobro navezanimi prostimi vajami in lahko atletskimi točkami. Najlepši je bil nastop vzorne vrste iz Slov. Bistrice na orodju, ki je odnesla kot vedno tudi to pot zaluzeno odobravanje. K zaključku lepo uspele slavnosti je pozdravil v imenu matičnega društva ravnatelj meščanske šole v Slov. Bistrici br. Melhijor Rimal s kratkim poljudnim govorom o Sokolstvu in njega pomenu. Vsem obiskovalcem se je zahvalil za obisk brat Bendramin, šolski upravitelj v Laporju. Po teh govorih je sokolska godba iz Črešnjevca zaigrala državno himno, nakar so se obiskovalci razšli.

V družinskem grobnicu v Avstrijo je bil 13. t. m. prepeljan iz tukajšnjega zasilnega groba grof Jurij Salm, ki je letos februarja preminul za gripo.

Občni zbor gremija trgovcev za Slov. Bistrico je bil v četrtek 14. t. m. ob 14. uri popoldan v restavraciji Walland po običajnem programu. Občni zbor, ki je bil dobro obiskovan, je vodil dosedanjí načelnik Franjo Koc, trgovec v Slov. Bistrici.

Zaprige vojaških novincev naše garnizije je bila 14. t. m. v tukajšnji vojašnici ob priliki krstne slave prvega divizionja konjiške artilerije. Krstno slavo je naša garnizija praznovala zelo slovesno ob sodelovanju vojaške godbe iz Maribora.

Sah

Še nekaj besed o simultanki Spielmanna

Ljubljana, 16. maja.

Če primerjamo rezultat Spielmannove simultanke z izidom simultanke dr. Aljehina (Spielmann +18, =21, -2; dr. Aljehin +26, =7, -2) moramo brez nadaljnega priznati, da stoji svetovni mojster vsaj, kar se tiče simultank za cel razred nad Spielmannom. To uvidimo iz dveh razlogov. Prvič iz primerjave procentualnih rezultatov (84,3% proti 69,5%), drugič pa po času, ki sta ga rabila za produkcijo. Spielmann je porabil polni dve uri več. Res je imel 6 nasprotnikov več, toda mnogo partij je bilo danih skoro sredi igre remis in se je simultanka radi tega z ozirom na Spielmannovo tempo predčasno poenostavila. Povprečno je porabil Spielmann za en obhod 12 do 15 minut.

Počasen potek simultanke ilustrira tudi sledeči dogodek. Spielmann je v kraljevem gambitu proti nekemu igralcu žrtvoval konja. — Njegov nasprotnik se je variante le medlo spominjal. Treba pa je bilo točnega odgovora. V zadregi pošlje enega od kibicev domu po malega Dufresneja (Lehrbuch des Schachspiels) in Spielmann ni prišel niti enkrat okoli, ko je bila knjiga že tu. Partija je šla nato nekaj časa obojestransko strogo po teoriji. Na žalost pa je segala analiza smo do poteze in tako je Spielmann vendar dobil priliko, da uniči igralca v zamotani poziciji.

Pokozala se je pa tudi še druga posledica počasne igre. Proti vsemu pričakovanju se je namreč držala grupa nikjer včlanjenih šahistov najdelj. Vzrok tiči v tem, da so imeli čas najti najboljšo potezo, razen tega so se pa borili z večjo voljo kot člani šahovskih klubov, ki so kar trumoma ponujali Spielmannu remis in to z uspehom.

Na drugi strani pa je imela previdna igra Spielmanna to dobro lastnost, da je bilo odigranih več lepih partij. Eno od njih prinašamo ne sicer v celoti, ampak do odločilne kombinacije.

Angleška igra

Beli: Spielmann	Črni: Zore
1. e2—e4	Sg8—f6
2. d2—d4	e7—e6
3. Sb1—c3	h7—h6
4. e2—e4	Lf8—b4
5. e4—e5	Sf6—e4
6. Dd1—c2	d7—d5
7. e5×d6	Se4×d6
8. Sg1—f3	Sd6—f5
9. Lc1—e3	0—0
10. Lf1—d3	Tf8—e8
11. 0—0	e7—e6
12. Ta1—d1	Sf5—e7
13. Sf3—e5	Sb8—d7
14. Ld3×h7+	Kg8—f8
15. Sc3—e4	Se7—g8
16. e4—e5	Lb4—a5
17. Se4—d6	Te8—e7
18. Sd6×f7	Te7×f7
19. Se5—g6+!	Kf8—e8
20. Lh7×g8	Tf7—f6

Črni ima kmeta manj, držal je brezupno pozicijo še 8 potez.

Simultanka med Spielmannom in celjskimi šahisti

Celje, 16. maja.

V petek zvečer se je v dvorani hotela »Evrope« ob 25:45 začela simultanka med Spielmannom ter nič manj kot 48 šahisti iz Celja, Šoštanja in Štor. Zanimivo igro je spremljalo mnogo gledalcev. Trajala pa je simultanka do 4. zjutraj. G. Diehl Branko, poručnik Jurmič, Mastnak, Novak Josip, inž. Sajovic ter Verčkovnik so igro proti Spielmannu dobili, štiri partije so bile remi, ostalih 38 partij pa je dobil g. Spielmann, ki je na koncu igre razvil svoje priznanje celjskim šahistom. Včeraj dopoldne se je g. Spielmann odpeljal v Maribor.

Pismo iz Guštanja

Iz gornje Mežiške doline je šlo skozi trg par voz ciganov. Hodili so tudi po hišah ter prosili kakšnega daru, dva cigana pa sta vodila na verigi okoli mladega in starega medveda, ki sta zabavala s plesom in akrobacijami za prostovoljen dar. Javljeno pa je bilo, da so ofgani ukradli v Lesah uro v vrednosti 350 Din. Prevaljska in guštanjaska orožniška patrula je zasledila krivce, jih aretirala ob silnem kriku cigank in otrok ter jih odvedla v Dravograd.

Pripetila se je nesreča iz nepredvidnosti kolesarja, ki bi kmalu stala življenje 8-letnega dečka. Nekateri kolesarji, osebito mladeniči imajo navado, da dirjajo kakor blazni po cestah. Kolesar J. je pridrvel okoli oglja jelkarne z brzino. Po cesti je kotil takrat osemletni deček lesen obroč, a se kolesarji ni mogel pravočasno umakniti bodisi od momentalne razburjenosti ali strahu. Ta ga je podrl na tla, ker ni mogel hitro zaustaviti kolesa; fantek je dobil precejšnjo poškodbo po obrazu, rano mu je moral tukajšnji zdravnik sešiti.

Dan na dan čitamo o samomorilnih kandidatih, to zlasti v pomladanskem času, ko se vse preosnavlja in poživlja. Vzrok zato so različni, včasih tako malenkostni, a za razburjeno in občutljivo človeško bitje usodopolni. Mnogi so tako močni, da še tako velike skrbi in vzroke gorja presekajo in ugledajo, drugi pa, in to običajni slabši sežejo v lakih slučajih po samomorilnem sredstvu. Odvisno pa je vse to od visokosti srčne kulture poedincev. V vasi Kotlje se je pripetil nenavaden način samomora. Neki mladenič iz ugledne kmetijske hiše N. B. je bil v družbi veselih fantov, ter z njimi večkrat popival. Dobro razpoložen se je vrnil domov, kjer ga je mati ostela v dobri nadi, da bi besede zalegle in odvrnile sina od takega početja. Besede so šle dobremu, rahločutnemu, a razburljivemu sinu tako do srca, najbrže pa so bili še kak drugi vzroki, ki so napravljali, da je bil fant že par dni otožen in melanholičen, odšel je za skedenj ter se obesil sede. Našli so ga prav kmalu, ko je odšel iz hiše, a vsi poskusi z umetnim dihanjem mu niso vrnila življenja.

Jugoslovanski delež stabilizacijskega posojila

Kakor smo že svoječasno poročali, znaša skupna svota našega posojila 1.025.000.000 francoskih frankov. Na skupni emisiji so udeležene Francija: 675.000.000 fr. frankov. Na šelu francoske skupine se nahaja Banque d'Union Parisienne, kot članice pa figurirajo: Crédit Lyonnais, Comptoir National, d'Escompte de Paris, Société Générale, Banque Nationale de Crédit, Société Générale de Crédit Industriel et Commercial, Crédit Commercial de France, Lazard Frères et Co, Société Financière d'Orient, Banque Franco-Serbe, Banque de Suède et de Paris, Crédit Mobilier Français in Banque de Pays du Nord.

Sviciarska skupina prevzame 125.000.000, Češkoslovaška 100.000.000, Švedska 50.000.000, Jugoslavija 50 milijonov in Nizozemska 25.000.000.

V tem vprašanju je značilna in zelo važna izjava gen. ravnatelja Drž. hipotekarne banke g. dr. V. Gjuričić, ki med drugim naglašja:

To je prvi slučaj, da naše državno posojilo dobiva tako širok mednarodni karakter. Da so izostali ameriški in angleški bančni krogi, je samo ob sebi razumljivo. (Vzroke smo navedli že v članku dr. Bajkiča. Op. ur.). Važno pa je, da pri tej emisiji sodeluje tudi naš jugoslovanski denarni trg. S tem najbolj prihaja do izraza zaupanje od strani evropskih bančnih krogov, ki ga imajo do našega gospodarstva. Vsekakor pričakujemo, da bo podpis posojila pod takimi okolščinami jasno dokazal, da je to zaupanje tudi popolnoma upravičeno.

Podpis jugoslovanskega deleža se bo izvršil pri Državni hipotekarni banki, pri Narodni

banki, Poštni hranilnici in pri vseh vodilnih privatnih bančnih zavodih. Podpisovanje se prične jutri 18. maja istočasno v vseh podpisnih zbirkah. Že v naprej se lahko pričakuje, da bodo rezultati podpisovanja z vso silo afirmirali naš javni kredit, za katerega predstavlja to posojilo novo značilno etapo.

Za našega malega vlagatelja je izredno važno, da se zaveda v svojem lastnem interesu velikega gospodarskega pomena novih obveznic in nalaga svoje prihranke v tak prvovrsten državni papir. Kuponi novih obveznic so prosti vseh državnih in samopravnih dajatev in davščin, tako v sedanjosti, kakor tudi v prihodnjosti.

Pa tudi splošen gospodarski efekt tega našega posojila je izredno važnosti. Zakonska stabilizacija dinarja, ki je sankcionirana na podlagi tega posojila, predstavlja osnovo za gospodarsko obnovo in napredek naše države. Drugi važni del tega posojila pa je namenjen našemu narodnemu gospodarstvu in se bo uporabljal za izvršitve javnih del, s katerimi se bo naš nacionalni inventar znatno pomnožil.

Pa tudi patriotična dolžnost nam velevala, da z vsemi razpoložljivimi sredstvi pomoremo, da bo jugoslovanska udeležba na tem našem nacionalnem posojilu potrdila pojmovanje našega narodnega edinstva in s tem najboljše odgovorila vsem onim našim sovražnikom, ki so poskušali in še vedno poskušajo ovirati naš napredek in gospodarski razvoj. Zato podpirajmo tudi mi Slovenci to akcijo in dokažimo, da razumemo in pravilno pojmuemo nacionalne in gospodarske težnje domovine!

Ali mora ostati naše kmetijstvo vedno kakor je bilo?

Saom bežen pogled na današnje stanje svetovnega kmetijstva in na stanje v ne baš predaljni preteklosti, nam nudi presenetljivo sliko njegovega razvoja in izpopolnjevanja s pomočjo znanosti in tehnike ter vloge finančnega kapitala.

Komercializacija, nacionalizacija in slednjič tudi mehanizacija — so produkcijo povečali in izboljšali in boj pri vnovčevanju je postal tako oster, da morejo prihajati na svoj račun samo pridelovalci tistih narodov, katerih produkcija je usmerjena; pridelki tipizirani, distribucija blaga dobro organizirana. To se pravi, da more kmetijstvo biti ostri konkurenčni boj vsaj deloma uspešno samo tam, kjer stoji vsestransko na višini, ako naj vsled te konkurence ne pada življenjski standard kmetijskega prebivalstva.

Veleobrat postaja s pomočjo mehanizacije napram malemu obratu absolutno konkurenčno sposobnejši, ker stroj vedno bolj nadomešča drago človeško in živalsko delovno silo ter producira sorazmerno zelo poceni. Kmetijski obrat pa se ne more odkriževati teh človeških in živalskih delovnih sil, nego je navezan na to, da oboje dovolj zaposli, kajti za izvajanje polnejše mehanizacije je njegova zemljiška posest premajhna, denarno za to ni dovolj močan in še drugi vzroki so, ki mu v tem pogledu dokaj kamalu postavijo meje. Tako je kmet danes dejansko (četudi tega še ne uvidevati) že prisiljen k delovni intenzivnemu gospodarstvu, t. j. od poljskega obdelovanja mora čim dalje bolj prehajati k vrtnarskemu, poljsko pridelovanje pa postaja vedno bolj domena denarno močnega, mehaniziranega veleobrata.

Če iz gospodarskega in podjetniškega stališča pogledamo našo kmetijo, se nam ona v obče vidi kot nekaj nemoderne spominski podzidek, na katerem stoji kmet-gospodar kakor masiven bronast kip, sklonjen pri delu z rovnico, ves oblit od mraza ter zdelan od garanja. Preveč konservativno oboževanje tradicije mu zabranjuje, da bi bil, če že ne na višku s časom, pa vsaj bliže tega viška, ki mu ga gospodarsko vršenje kategorično ukazuje. Tako se delati predniki, pa so vendarle živeli in tako bomo delali tudi mi — to je še vedno silno kvarna maksima pretežne večine, dasi so se časi v vsakem oziru temeljito izpremenili.

Res je, da kmetijski obrat glede na možnost izpremembe produkcijskih načrtov ni tako prožen kakor industrijski, ali nekaj prožnosti pa vendarle ima. Vedno je možen vsaj postopni prehod od ene kulture v drugo kljub oziru na kolobarenje. S svinčnikom v roki in ob primerenem znanju ter opazovanju je zato izboljšanje gospodarskega uspeha vedno teoretično in praktično možno.

Koliko kmetij po Nizozemskem, Nemčiji in drugod je kazalo nekoč isto lice kot naše kmetije. Z opazovanjem življenja in trga pa so postajale vedno bolj in bolj vrtnarije in so danes nekakši vrtnarski veleobrati. Cele hektarske površine so spremenjene v rastlinjake, iz katerih se zalaga trg z zgodnjim, dragocenejšim sočivjem in drugo površino, ki dajejo dober zaslužek in plačujejo spodoben dnino.

V preteklem letu smo uvozili za 50.000.000 dinarjev povrtnine. Ali je ne bi mogli dobršen del pridelati doma in dobro zaslužiti?

Vzemimo za primer kulturo špargljev. Domači konsum zanje ni majhen in še večji bi bil, ako bi racionalno pridelovanje pri nas to blago pocenilo, kajti cene nad 30 dinarjev za kilogram ali tudi samo nekoliko nižje, so za naše konsumne razmere vendarle prevelik luksuz. Krompir ima danes tako slabo ceno, da ga

mnogi kmetovalci, ki so ga prej prodajali po nekaj vagonov na leto — danes dejansko za prodajo sploh več ne pridelujejo. Vnovčevanje potom živinoreje tudi ne nudi pravega haka. Ali se ne bi dalo nekaj površine porabiti za strokovnjaško kulturo špargljev?

Iz 1/4 hektara da krompir pri današnjih cenah povprečnega denarnega kosmatega donosa komaj 2000 dinarjev (za 30 q), dočim bi iz enake površine špargelj (z 10 q) dajati pri povprečni ceni 16—18 dinarjev za kilogram po 16—18.000 dinarjev, torej osem do desetkrat toliko. Res je sicer, da ob novi uvedbi špargljeve kulture dobimo prvo letino šele v tretjem letu in da pridelovalni stroški zelo narastejo, toda kultura potem zdrži do 15 let. Vsled potrebe večje delovne intenzivnosti je tudi družini dana nova možnost zaposlitve in zaslužka. Pritrdi račun, da donosa 1/4 ha špargljev pri prodajni ceni 0-80 Mk (11-50 Din) za kilogram vendarle še 319 Mk (okl. 4500 Din) čistega dobička za vsako leto, če pri minimalnem pridelku 10 kvintalov (q). Pravi, da to računanje nikakor ni preoptimistično. Drugi računajo to postavko dosti ugodnejše. Vsekakor vidimo tu naračunan dobiček na debelo še enkrat višji kakor pri krompirju.

Ne mislimo, da naj se vsi naši kmetovalci lotijo kulture špargljev. Toda oni v bližini mest, ki imajo lahko, propustljivo, suho zemljo v solnčni legi — bi že smeli misliti na to. Seveda je pridelovanje prave sorte ravno tako važno kakor pravilno negovanje, razumno gnojenje i. dr. Med špargljem je možno gojiti tudi druge, primerne vmesne kulture.

Vse na svetu se izpreminja. Tudi načini gospodarjenja in pridobivanja. Zato ne gre okorno držati se tradicije, nego je treba spekulativno presojati razmere, se jim prilagoditi in dane možnosti izkoristiti. V vsakem kraju, ob vsakih razmerah je dana kaka taka možnost, le poiskati jo je treba. JK.

Gospodarske vesti

× Tovarna za dušik d. d. Ruše, Upravni svet tega podjetja je imel te dni bilančno sejo ter odobril družbene račune za preteklo leto. Bilanca izkazuje bruto prebitke Din 12.573.595 77 proti Din 13.183.631-35 v letu 1929. Po odpih v znesku 3.298.733-33 Din in po odšteti generalnih stroških in davkov ostane prebitok od Din 2.133.116-38. Po sklepu upravnega sveta bo običnemu zboru predložen predlog, da se plača 7-odstotna dividenda (Din 14) od delnice delničarjem. Lanska dividenda je znesla 20 Din. Obični zbor se vrši 30. maja 1931. v Mariboru.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 3. junija t. l. ponudbe glede dobave 40.800 kg pšenice moke. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 10. junija t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg jedilnega olja, 5000 kg riža in 2500 kg kave. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 3. junija t. l. pri Komandi pomorskega arsenala v Tivtu glede dobave drv; dne 9. junija t. l. glede dobave vrvarskega materiala; dne 10. junija t. l. glede dobave barbarskega materiala (barve, laki, lane, nožje, čopiči). — Dne 10. junija t. l. pri Komandi mornarice v Zemunu glede dobave jedilnega orodja, steklene in porcelanaste posode itd. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Dne 23. maja t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave raznih strojnih olj, konsistentne masti, petroleja itd.; do 26. maja t. l. pa glede dobave raznega bombaža za čiščenje. (Oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi).

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 18. maja t. l. ponudbe glede dobave lakov, čopičev in rebraste pločevine.

Direkcija državnega rudnika Zabukovca sprejema do 18. maja t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg portland-cementa in 50 m³ gramoza; do 21. maja t. l. pa glede dobave minija, amirkovega prahu, bele bombažne vate, spirita, sveč, amirkovega platna, voska, laka, mavca, steklenega papirja, temeljne krede, steklarskega kleja, slikarskih čopičev in pleskarskih čopičev ter glede dobave 300 m³ mehkega jamskega lesa.

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 21. maja t. l. ponudbe glede dobave raznega usnjatega materiala.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti upravi).

Dne 18. maja t. l. se bo vršila pri Intendaturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave 17.000 kg petroleja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi).

Dne 23. maja t. l. se bo vršila pri Upravi I. odeljka zavoda za izradu vojne odeje v Sarajevu licitacija glede dobave 20.000 komadov desk. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi).

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 22. maja t. l. pri Komandi mornarice v Zemunu glede dobave 5000 kg sladkorja, 30.000 kg masti in 10.000 komadov konzerv.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Dne 8. junija t. l. pa pri Komandi pomorskega arsenala v Tivtu glede dobave raznih verig in sider.

Dne 1. junija t. l. pri Dunavski finančni direkciji v Novem Sadu glede dobave drv.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Borzna poročila

dne 16. maja 1931.

Devize.

Jugoslovenske efektne in devizne borze danes niso poslovale. V prostem prometu so se danes imenovala najljubljanskem tržišču sledeče notacije:

Amsterdam 22-82, Berlin 13-5375, Bruselj 7-9059, Budimpešta 9-9114, Curih 1095, Dunaj 798-81, London 276-30, Newyork 56-71, Pariz 222-34, Praga 168-25, Trst 297-28.

Dunaj, 16. maja. Amsterdam 285-72, Atene 9-2275, Beograd 12-5263, Berlin 169-48, Bruselj 98-98, Budimpešta 124-00, Bukarešta 4-2313, London 34-5963, Madrid 72-30, Milan 37-24, Newyork 711-20, Pariz 87-82, Praga 21-0725, Sofija 5-1530, Stockholm 190-60, Kopenhagen 190-30, Varšava 79-665, Zürich 137-12.

Curih, 16. maja. Beograd 9-1340, Pariz 20-3025, London 25-23125, Newyork 518-80, Bruselj 72-165, Milan 27-1635, Madrid 52-25, Amsterdam 208-35, Berlin 123-58, Dunaj 79-95, Sofija 3-76, Praga 15-37, Varšava 58-15, Budimpešta 90-50.

Vrednostni papirji.

Dunaj, 16. maja. Bankverein 15-20, Dunav-Sava-Adria 13-40, Prioritele 89-85, Trbovlje 34-50.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu.

London, 16. maja. 7% Blaire 81-82. Newyork, 16. maja. 8% Blaire 90-50-91-50, 7% Blaire 81-25-82, 7% pos. Drž. hip. banke 81-75-82-50.

Žitna tržišča

Novi Sad, 16. maja. Pšenica: bačka okolica Sombor 185-195. Ostala pšenica brez izpremembe. Promet: pšenica 22 vagonov, koruza 24 vagonov, moka 9 vagonov, oves 1 vagon, otrobi 1 vagon. Tendence neizpremenjena. Vse ostalo neizpremenjeno.

Budimpešta, 16. maja. Tendence za pšenico stalna, vse ostalo prijazna. Promet miren. — Pšenica: maj 15-33-15-35 (15-33-15-34), junij 15-25-15-26 (15-25-15-26), Rž: maj 14-57-14-80 (14-55-14-57), Koruza: maj 14-46-14-58 (14-38 do 14-40), julij 14-40-14-58 (14-39-14-40), avgust 14-55 (14-5514-57).

Sport

Lahko-atletski miting SK Ilirije.

Danes popoldne ob pol 3. uri priredi SK Ilirija nacionalni lahkoatletski miting, katerega se udeležijo poleg prireditelja in ASK Primorja tudi zagrebški Marathoni in mariborski Železnikar ter Rapid. Dasi je miting prva letošnja prireditev naših atletov, bo nudil prvovrstni sportni užitek. Omenimo naj tek 5000 m, kjer se prvi snidejo na startu najboljši slovenski tekači. — Šporni, Slapničar, Podpečan, Krevs in Majhenič se bodo resno spoprijeli za prvo mesto. Posebnost na prireditvi bo met krogla, kjer bosta skušala postaviti nov slovenski rekord Jeglič in Neli Zupančič. Po treningih sodeč jima bo to tudi uspelo, vprašanje je samo, kdo jo bo dalj sunil. Zanimiv bo nastop Marathonca Kallaya, zlasti v skoku v višino, kjer se s svojo marko 180 cm resno približuje jugoslovanskemu rekordu. V nekaterih disciplinah nastopijo tudi naši juniorji, omenimo naj samo tek 1000 m, kjer se bodo kosali za prvo mesto Primorjaš Ogrin, Ilirijan Glavnik in mariborski tekač Herič. — Upamo da bo znala cenjena publika ceniti trud marljivih atletov, katerega jim bo najlepše poplačala z obilno udeležbo, zaveda naj se pa tudi, da bo z obilnim posetom pripomogla še k večjemu razvoju slovenske lahkoatletike. Vstopnina nizka.

Ocenjevalna vožnje motociklistov.

Motoklub Ljubljana sporoča svojemu članstvu, da se bodo letos vršile klubske ocenjevalne vožnje, ter so za iste razpisana dragocena tri darila v skupni vrednosti 1500 Din, katere dobe tisti vozači, kateri so se s klubom udeležili največ izletov, in šele v drugi vrsti bodo odločali prevoženi km.

I. Ocenjevalna vožnja je dvadnevni izlet v Crikvenico. Proga je dolga 163 km. Izlet se vrši na bliskostne praznike 24. in 25. maja, tako, da se tega izleta pač lahko vsak udeleži. Kdor želi, da se mu rezervira soba, mora to javiti najkasneje do 18. maja društvenemu blagajniku g. Zvolinski (The Rex Comp), Gradišče 10, ter založiti vsaj polovico zneska. Po sporočilu hotela Esplanade so sledeče: soba po legi od 60 do 120 Din, za dve osebi v eni sobi dnevno, kompletni penzijen (zajuterk, kosilo, večerja) s stanovanjem 120 Din dnevno za osebo, samo penzijen brez stanovanja 60 Din dnevno. Istotako se bodo vsako sredo vršili klubski večerni izleti v najbližnji ljubljansko okolico, v svrhu družabnosti.

Zeleti bi bilo, da se naših ocenjevalnih voženj, kakor tudi večernih izletov člani v kar največjem številu udeležujejo, ter naj upeljuje nove člane in goste, kateri so vedno dobro došli. Nadaljni program za junij se bode pravočasno razglasil.

Kamniški nogometaši so v četrtek gostovali v Škofji Loki in porazili tamošnji SK Sokol v razmerju 4:2 (3:1). Danes se odigra zadnja prvenstvena tekma za prvenstvo province med Javornikom z Rakea in Diskom iz Domžal. Disk si lahko prirobi prvenstvo, ako zmaga s petimi goli razlike, drugače pa bo ostal prvak novomeški Elan radi boljše goldiference. Za tekmo vladna med nogometaši kamniškega okraja veliko zanimanje.

Za blinkosti v Trzič. SK Trzič priredi dne 24. in 25. maja t. l. sportna dneva kot zaključek svoje desetletnice in vabi tem potom vse prijatelje sporta k tem praznovanju. Izvajale se bodo različne panoge sporta, kaor stafetni tek, kolesarska dirka, hazenska tekma, nogometne tekme in lahka atletika. Natančen program sledi v dnevnih časopisih.

Radio

Ljubljana, nedelja, 17. maja. 9.30 Dr. Kovačič: Pravne norme, ki zadevajo našega kmeta. 10.00 Ferdo Jelenc: Knjigovodstvo za hotelirje. 11.00: Zvenenje. (Potrkavanje.) 11.10. Salonski kvintet. 12.00 Čas, dnevne vesti, plošče. 15.30 Prenos koncerta Prosvetnega društva iz St. Vida pri Stični. 20.00 Plošče. Tri predavanja o panevropski ligi: 20.30 Beograjska postaja, govori g. dr. Ninčič; 20.45 Zagrebška postaja, govori g. dr. Vrbanič; 21.00 Ljubljanska postaja, govori g. dr. Gosar. 21.15 Samospevi Marjana Rusa, 22.20 Casovna napoved in poročila. 22.15 Prenos z Bleda. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, ponedeljek, 18. maja. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski orkester. 18.30 Dr. Bajec: Italijanska. 19.00 Prof. France Vodnik: Poljsčina. 19.30 Zdravstvena ura: Dr. Osolnik: O raku. 20.00 Koncert kvinteta na pihala (člani narodnih gledališč). 21.00 Salonski kvintet. 22.00 Čas, dnevne vesti, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, torek, 19. maja. 11.45 Akademija osnovnošolske mladine iz Bogojine v Prekmurju. 12.15 Plošče (Donski kozaki, pesni šlagerji). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 18.00 Salonski kvintet. 19.00 Dr. I. Rakovec: Iz življenja predpotopnih živali. 19.30 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina. 20.00 Prenos iz Zagreba. 22.00 Čas, dnevne vesti. 22.15 Prenos z Bleda. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, nedelja, 17. maja. 11.30 Dopoldanski koncert. 12.30 Kuhinja. 17.00 Komorna glasba (kvartet). 18.45 Panevropski dan: 18.45 Beethoven: IX. Simfonija IV. stavek. 19.00 Beograd: govori min dr. M. Ninčič. 19.15 Govor zastopnika panevropske unije. 19.30 Ljubljana. 20.30 Klavirski koncert (Zdenka Pasber, Dunaj). 21.50 Novice. 22.00 Večerna glasba radio orkestra.

Zagreb, ponedeljek, 18. maja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.00 Književna ura. 20.15 Poročila. 20.30 Prosto za prenos. 22.30 Novice. 22.40 Po tujih postajah.

Zagreb, torek, 19. maja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 20.00 Kolonijalna razstava v Parizu. 20.15 Poročila. 20.30 Cello koncert. 21.30 Koncertni večer. 22.30 Poročila. 22.40 Večerna glasba.

Beograd, nedelja, 17. maja. 9.00 Prenos iz Saborne cerkve. 10.30 Poljedelstvo. 11.00 Plošče. 12.30 Jugoslovanski koncert radio orkestra. 13.30 Novice. 16.00 Delavska ura. 17.00 Zdravstvo. 17.30 Plošče. 19.30 Predavanje. 20.00 Vokalni koncert. 20.30 Predavanje. 21.00 »Prijetelji«, drama. 21.45 Novice. 22.05 Plošče. 22.30 Koncert balajak.

Beograd, ponedeljek, 18. maja. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 15.30 Pravlje. 16.00 Narodna glasba. 16.30 Plošče. 17.00 Prenos zvočnega filma. 19.30 Francoščina. 20.00 Koncert ženskega pevskega zbora iz Novice Sada. 21.00 Melodrama. 21.30 »Sevilski brveci«, arje in dvospevi. 22.15 Novice. 22.35 Tamburaški zbor.

Beograd, torek, 19. maja. 11.30 Plošče. 12.00 Srednješolska ura. 12.45 Opoldanski koncert. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Trio. 17.30 Citre. 18.00 Popoldanski koncert. 19.30 Nemščina. 20.00 Koncert radio orkestra. 20.30 Zagreb. 22.30 Novice. 22.50 Plošče.

Praga, nedelja, 17. maja. 7.00 Koncert v Karlovih vrtih. 8.30 Nabožna glasba. 9.30 Otvoritev tedna za higijeno na deželi. 10.00 Prenos iz Panteona. 12.05 Bratislava. 15.40 Moderna telovadba. 16.00 Moravska Ostrava. 19.00 Orkestralni koncert. 20.00 Češke pesmi. 21.00 Brno. 22.25 Koncert.

Praga, ponedeljek, 18. maja. 11.15 Plošče. 11.30 Moda. 11.45 Plošče. 12.30 Moravska Ostrava. 16.05 Plošče. 16.30 Bratislava. 19.05 Brno. 20.30 Havajske kitare. 20.55 Uvod k prenosu. 21.00 Romantične pesmi. 22.20 Moravska Ostrava.

Praga, torek, 19. maja. 11.15 Plošče. 11.35 Stare matere kot vzgojiteljice. 11.45 Plošče. 12.25 Brno. 16.15 Plošče. 16.20 Otroška ura. 16.30 Orkestralni koncert. 19.05 Pesmi. 19.50 Prenosi iz opere. 22.25 Plošče.

Razširjajte Jugoslovana!

E. M. Remarque:

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate.
Ponatis, tudi v izvečku, prepovedan.)

Ko sem šel proti kolodvoru, je priteklo iz sosednje hiše par deklic z zamazanimi gobčki in z majajočimi se pentljami v laseh. Ravno kar so na vrtu pokopale krta in molile zanj. Zdaj so se priklanjale in mi molile ročice v pozdrav. »Na svidenje, gospod učitelj.«

Ostanite take, kot ste, sem si mislil, ne postanite take junaške žene, ki se toliko časa junaško branijo moža, dokler ne pride v uniformi. Vse to je bilo! Tudi junaške matere —

Vlak je prisopihal. Siv dim se je valil iz dimnika v tiho noč.

6.

Ludvik Breyer je pogledal osupel izza kopice brusur in knjig.

»Ti si zopet tukaj?«

»Da, Ludvik,« sem odvrnil, »ne gre. Saj nimam še niti sam trdnih tal pod nogami.«

Pokimal je. »Torej tudi ti ne?« je dejal čez nekaj časa.

92

Pogledal sem ga. »In ti tudi ne, Ludvik?«

Bridko se je zasmeljal. »Vse je kakor začarano, kaj? Tako puhlo in zastano! Vedno sem si skušal razjasniti, zakaj se ne moremo znati. Pogledaj mojo zbirko kamnov — kopica kremenjakov. Ta kopica mi je rastla tam zunaj v simbolj miru, življenja in hrepenenja — danes pa ni nič drugega ko zbirka kremenjakov, nič več; razočaran sem —«

»Razumem, Ludvik,« sem dejal, »toda radi tega še ni treba biti tako ravnodušen napram sedanosti in celo napram bodočnosti. O ciljih, načrtih in željah hočem molčati, ker teh človek prav tako ne more pričarati v par mesecih, kot se ne da pričarati krompirja iz od bobnečega ognja razkosane njive. Toda nas je vse pustilo na cedilu — celo oblaki, pokrajine in veter niso ostali več tisti, kot so bili nekdanj —«

Ludvik je nekaj časa premišljeval. Potem je odgovoril: »Poleti šestnajst v Flandriji smo imeli po nekem težkem ognjenem napadu med seboj ranjenca, kateremu ni bilo več pomoči. Vse naše obveze smo ovili okrog njega, vse, kar smo mogli, smo navezali nanj, toda nič ni pomagalo, krvavel je in krvavel. Iztegnjen je ležal na zemlji in molčal, za njim na nebu je pa stal velik oblak; — zvečerilo se je, oblak na nebu je narastel v celo goro beline, zlata in rdečkastega bleska; neistenito in krasno je stal

ta oblak za razstreljeno, rjavo pokrajino in za ranjenecem. Oblak je bil tih in se je svetil, umirajoči je bil tih in je krvavel, ko da spadata skupaj. Navzlic temu nisem mogel razumeti, da stoji oblak tako lepo in tako tuje — odsotno na nebu, medtem ko umira človek.«

Po kratkem molku je nadaljeval: »Poglej, Ernest, četudi se ti zdi morda smešno: nikdar prej še nisem tako močno doživel lepote oblaka ko takrat, morda je ne bom tudi nikdar več. Tako malo smo tedaj utegnili živeti, da smo občutili vse živo bolj globoko in bolj močno kot kdaj prej ali poznej. Neprestani pritisk smrti je tako vstvarjal tla za tista doživetja, da so udarjala v nas ko mine. Nikdar nismo občutili življenja bolj divje in bolj močno, ko v tistih trenutkih, v katerih nam je hotelo skoraj zdrkniti. Razen življenja ni bilo ničesar tam! Danes smo zopet navezani na marsikaj, življenje nam je postalo zopet navada, toda tisto nenadno, intenzivno, tisto besno vsesavanje sveta, tisti bobneči ogenj življenjskega poželenja na enem majhnem odseku, tisto smo izgubili. Odtod prihaja, da smo prazni, nemirni, razočarani, da nimamo ničesar dovolj, in da se nas polasti včasih skoraj domotožje za tistimi čudovitimi trenutki, v katerih nismo življenja več videli, temveč smo ga gledali samo še kot vizijo —«

Novi sovjetski državni tožitelj
Dosedanji predsednik najvišjega sodišča v Moskvi Wychinski je imenovan za glavnega državnega tožilca v sovjetski Rusiji.

Produkcija filmov na Češkem

V najnovejšem času posvečajo na Češkem, posebno pa še v Pragi, veliko pozornosti domači filmski produkciji. Zlasti zvočni filmi so dali Čehom pobudo, da so se še večje vnemo lotili te nove industrije.

Dokler smo imeli samo neme filme, je bilo težko konkurirati z ogromno ameriško, angleško in francosko filmsko produkcijo. Pri zvočnih filmih pa je stvar drugačna, kajti zvočnih filmov v tujem jeziku češki narod ne razume. Zato je na Češkem zanimanje za domače zvočne filme silno narastlo. Ta ugoden položaj pa hočeta izkoristiti kar dve družbi na Češkem: sedanje »AB« družstvo, ki je vprizorilo že zvočni film »Lažni feldmaršal«, kjer je slavil komik Burian svoj veliki uspeh, drugo družstvo »Afeš« pa se je šele prijavilo. Družstvo »AB« ima že svoje prostore in »delavnice«, za družstvo »Afeš« pa jih sedaj grade. Družstvo »Afeš« bo imelo francoske aparate sistema »Radio-cinéma«, družstvo »AB« pa ima nemške aparate sistema »Tobis«.

Pri novem družstvu »Afeš« sta udeležena znana češka komika Voskovec in Werich. Vsako leto bodo izdelali 4 nove zvočne filme.

Ura, ki govori

V stolpu pariške zvezdarne so te dni postavili uro, ki »govori«. Ura pove namreč vsak četrt ure z različnim glasom, koliko je. Ura je namreč spojena s posebnim mehanizmom z gramofonom, kjer se avtomatično oglasi lep in prijeten glas znanega pariškega gledališkega umetnika. Ura pove n. pr. natanko: Sedaj je ura osem in trideset minut. Ura je zvezana s pariško telefonsko centralo in vsak, kdor ima telefon doma, lahko izve vsake četrte ure, koliko je »prava« ura.

Koliko stane smrt v Hollywoodu

V znanem središču filmske industrije, v Hollywoodu, ne nastopajo razni »zvezdniki« sami v nevarnih vlogah, ampak takrat jih zastopajo namestniki, ki dobe za vsak svoj nevaren nastop dogovorjeno nagrado. Nagrade pa niso posebno visoke. Tako stane:

Skok z letelca na drugo letalo 100 dolarjev.

Skok z letala na drveči vlak 150 dolarjev.

Skok z avtomobila v letalo 150 dolarjev.

Skok z motorja na letalo 250 dolarjev.

Skok s padalom 80 dolarjev.

Letalo se zaleti v drevje ali v hišo 1200 dolarjev.

Avto se zaleti v vlak 150 dolarjev.

Letalo pade in se razbije 1000 dolarjev.

Letalo eksplodira v zraku, letalec se spusti s padalom na tla 1500 dolarjev.

Tako visoko cenijo v Hollywoodu človeško življenje...

Pisava na nebu

Angleški major in sportnik Savage je izumil pripravo, s katero lahko piše na nebu ogromne črke.

Major Savage je pred nekaj dnevi razkazal svoj najnovejši izum londonskim časnikarjem. Major je naložil na svoj avtomobil precej velik zaboj, potem pa so se vsi odpeljali na travnik v londonski okolici. Tam je major odprl svoj zaboj in je napravo v zaboj sprožil z električnim tokom visoke napetosti. Nekaj minut kasneje so se začele pojavljati na nebu velikanske svetle črke, ki so dale napis »Savage projectors«. Oblaki, na katerih so se videle črke, so bili najmanj 2 kilometra visoki, vsaka beseda je bila do 100 metrov visoka. Napis je gledalo in občudovalo na stotisoče ljudi.

Doslej so rabili za reklamo na nebu črke iz dima. Majorju Savage-ju pa se je posrečilo izumiti aparat, ki meče na nebo dovolj močne svetlobne žarke, da lahko na nebu piše in riše, kar hoče.

Najstarejša trgovska knjiga v Nemčiji

V nekem gradiču pri Nürnbergu so našli v latinščini pisano knjigo, ki je bila last trgovca Holzschuherja iz Nürnberga. Knjiga je bila pisana leta 1305. in je zato najstarejša trgovska knjiga v Nemčiji. Starejše trgovske knjige imajo le še v Genovi in v Florenci.

Rodbina Holzschuher je bila ena najstarejših trgovskih rodbin v Nürnbergu. Trgovali so s

suknom iz Flandrije. Sukno so merili in prodajali na vate.

Kakor je iz te knjige razvidno, je bila že takrat »pufarija« splošno v navadi. »Na puf« so jemali blago vsi od najvišjega plemstva do prostih meščanov. V knjigi je napisanih med »dolžniki« 60 plemenitaških in 186 meščanskih imen. »Plemeniti« Trundinger je bil dolžan 500 funtov grošev, kar znaša po današnji veljavi skoro 700.000 dinarjev. Tudi njegov bratranec, ki je bil kanonik v Bambergu, ni bil dolžan dosti manj.

Sukno iz Flandrije je bilo namreč zelo drago in je veljal vatek tega blaga po današnji veljavi 350 dinarjev. Za svoje dolgove pa so morali plačevati dolžniki takrat po 100 odstotkov obresti na leto.

Male novice

Telefonskih naročnikov je bilo lani v Londonu 703.500.

Prva letalska pošta iz Avstralije je prispela te dni v London. Letalo je prineslo s seboj 20.000 pisem. Pošta je potrebovala za 13.500 angleških milj dolgo pot 20 dni; z ladjo pa potrebuje pošta 14 dni več.

385.823.225 svetih pisem je prodala angleška biblijska družba v 125 letih svojega obstoja. Leta 1805 so tiskali sv. pismo v 72 jezikih, danes pa ga tiskajo v 614 jezikih in narečjih.

Poldrugo milijardo zvezd se vidi na nebu z novim daljnogledom na Howardovi zvezdarni v Ameriki. S prostim očesom jih vidimo okoli 3000.

Mehanik Rada

Mehanik Rada je eden od voditeljev radikalnih elementov na Španskem. V prevratnem pokretu na Španskem igra ta mož veliko vlogo.

Zaprta peron

Za vstop na peron na francoskih kolodvorih ne izdajajo posebnih peronskih vstopnic, ampak sme na peron le tisti, ki imajo potniško karto. Neki Nemec, ki je živel v Parizu in ki bi bil rad počakal svojega brata prav na peronu, se je torej v svoji zadregi obrnil na nekega uradnika na kolodvoru s prošnjo za nasvet, kako bi le mogel na peron. »Veste, pojdite čez kakih 10 minut tam-le doli na levi strani proti peronu, pa stisnite uradniku, ki bo tam stal, 5 frankov v roko in šlo bo!« — Nemec je res počakal 10 minut, potem jo je pa zavil s 5 franki v roki na levo. Tam je zelo diskretno stisnil uradniku pripravljenih 5 frankov v roko. »Hvala lepa, gospod« — se je zahvalil uradnik. Ta glas se je pa zdel Nemcu zelo znan — ozrl se je torej in glej! — bil je to tisti uradnik, ki je Nemcu dal tako lep nasvet...

V raju nezvestih žen

Gospa Cavel, soproga francoskega zemljelovca Cavela in profesorica na francoski šoli v Budimpešti, je preživela s svojim možem tri leta na otoku Nuha-hiva v Polineziji (otočje med Ameriko in Avstralijo). Te dni se je vrnila v Budimpešto, kjer je predavala pred občinstvom o svojih doživljajih in izkušnjah v tistih krajih. Pripovedovala je to-le: »Moj mož je bil s svojimi znanstvenimi raziskavanji silno zaposlen in zato sem imela časa dovolj, da proučujem življenje in navade domačinov. Na otoku Nuha-hive sem bila jaz edina bela žena, možki pa štirje: moj mož, francoski guverner, zdravnik in neki podjetnik. Z domačini sem živela v najboljših odnosih; ti ljudje so me kar oboževali in so mi dali priimek »gospodarica sveta«, ki se ji mora pokoriti sam Bog.

Morala je na tem otoku jako čudna. Zenske so jako lepe, samo na zakonsko zvestobo ne dajo posebno dosti. Čim se pojavi na otoku belokožec, začno nanj divji lov. Domačini se pa za nezvestobo svojih žena ne bojijo dosti, posebno če gre za belokožce. Zanimivo je, da je na teh otokih mnogo belopolnih otrok, domačini pa jih imajo še rajši kakor svoje prave sinove. Seveda tudi možje so povprečno zelo premožni; love namreč bisere in s tem lovom zaslužijo po 15 do 20 tisoč frankov na leto. Biseri so jako poceni — lep biser nobiž že za nekaj metrov francoske svile.

Vročina je v teh krajih strahovita; včasih se dvigne toplota na do 50 stopinj Celzija. Hude so pa muhe, ki so tod mnogo večje kakor v Evropi. Zelo razširjena pa je jetika.

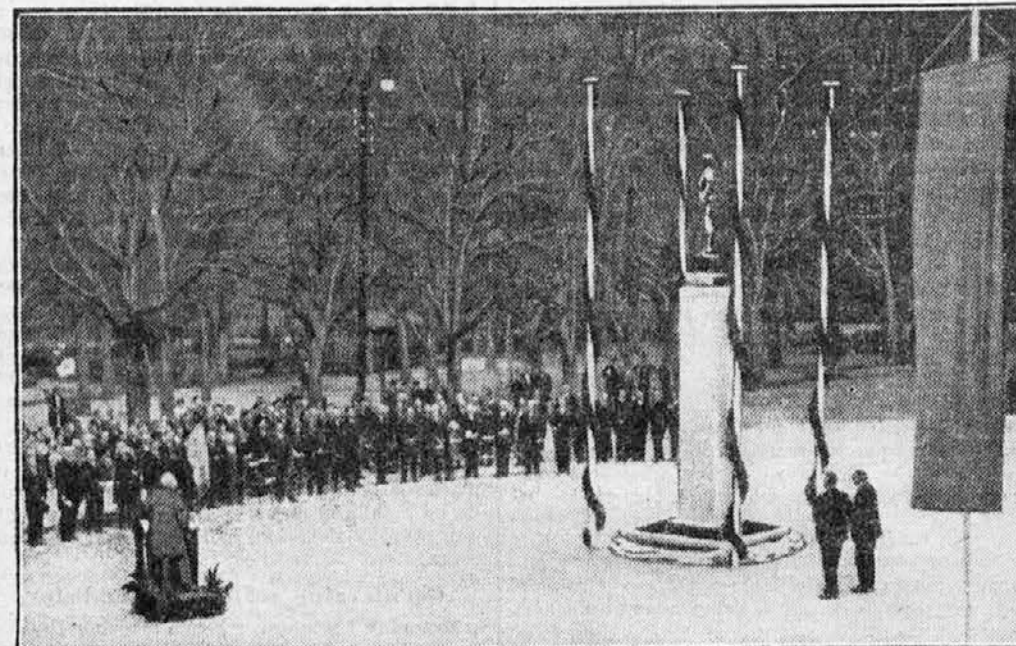
Lansko leto se je naselilo zlasti na otoku Tahiti mnogo Evropejcev. Na tem otoku zemlje sploh ni treba obdelovati, ker rodi zemlja vsega v izobilju, zlasti banane in kokosove orehe. Kultura pa na otoku Tahiti hitro napreduje in domačini se večinoma čutijo za Francoze.

Tahiti je od San Franciscu v Zedinjenih državah oddaljen 10 dni vožnje s parnikom in je danes zelo priljubljeno zimovališče za bogate Amerikance.

Zgodovinski samostan Escorial pri Madridu

Pri napadih na samostane v Španiji je ostal ta samostan nedotaknjen.

Spomenik nemškim inženierjem

V Aleksandriji v Nemčiji so odkrili ob proslavi 75-letnice, odkar obstoji »Društvo nemških inženierjev«, spomenik, ki ga kaže slika. Društvo nemških inženierjev ima danes 31.000 članov.

Službene objave

Razglasi osrednje vlade

Razglas o kurzih listin, izdanih na zlato ali inozemsko valuto, za mesec maj 1931.

Da bi se pravilno pobirale takse po zakonu o taksah in pravilno določala pristojnost za sojenje, je gospod minister za finance glede na dejstva, da se menjava vrednost listin, izdanih na zlato ali inozemsko valuto, proti dinarju, določil z odločbo br. II. 45745 z dne 21. aprila 1931. leta nastopne kurze, po katerih se morajo preračunavati na vrednost dinarja vse listine, ki se glasé na zlato ali inozemsko valuto, ter se morajo po tem znesku pobirati takse po zakonu o taksah in sicer:

1 napoleonondor	Din 218-60
1 turška zlata lira	> 249-
1 angleški funt	> 276-30
1 dolar	> 56-80
1 kanadski dolar	> 56-50
1 nemška zlata marka	> 13-54
1 zlat zlot	> 6-37
1 avstrijski šiling	> 8-
1 belg	> 7-90
1 pengö	> 9-90
1 braziljski milreis	> 5-20
1 egiptovski funt	> 283-40
1 urugvajski pezos	> 36-20
1 argentinski pezos	> 18-70
1 turška papirnata lira	> 26-90
100 albanskih frankov	> 1085-
100 turških papirnatih piastrov	> 26-90
100 zlatih francoskih frankov	> 1095-60
100 francoskih frankov	> 222-40
100 švicarskih frankov	> 1095-60
100 italijanskih lir	> 297-60
100 nizozemskih goldinarjev	> 2284-
100 romunskih lejev	> 33-80
100 bolgarskih levov	> 41-20
100 danskih kron	> 1521-70
100 švedskih kron	> 1523-
100 norveških kron	> 1521-20
100 pezet	> 580-
100 drahem	> 73-60
100 češkoslovaških kron	> 168-40
100 finskih mark	> 143-
100 letonskih lat	> 1087-

Ti kurzi veljajo za čas od dne 1. do dne 31. maja 1931. ter se morajo uporabljati tudi v nastopnih primerih:

- ko se sprejema kovano zlato — napoleonondori in zlate turške lire — pri državnih blagajnah ob plačevanju davkov in drugih državnih dohodkov;
 - ko se pobirajo luške takse, o čemer izda odčelek za davke potrebna navodila;
 - ko obracunavali tečaj za angažiranje in potrošnje po proračunu za leto 1931/1932. pri vseh državnih izplačilih v tujih valutah; in
 - ko se sprejemajo za kavcijo obveznice naših povojnih državnih zunanjih posojil v zlato, 7%no in 8%no Blaire & Comp. in 7% Državne hipotekarne banke, emitiranih v New Yorku, za preračunavanje dolarjev v dinarje.
- Iz oddelka za državno računovodstvo in proračun ministrstva za finance v Beogradu, 21. aprila 1931., br. II—45745.

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No. 12475/1 1288

Razpust društva.

Društvo »Podporno društvo za učiteljski naraščaj v Ljubljani« je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljev. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 9. maja 1931.

*

II. No. 12472/1 1289

Razpust društva.

Društvo »Jugoslovanska strokovna zveza, zveza lesnih delavcev v Ljubljani« je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljev. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 8. maja 1931.

*

II. No. 12079/1 1290

Razpust društva.

Društvo »Konferenca Marijinega oznanenja v Ljubljani, podružnica družbe sv. Vincencija pavlanskega za prostovoljno oskrbo siromakov in mladinsko varstvo na Kranjskem« je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

Kraljev. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 8. maja 1931.

*

VI. No. 15/17.

Pregled nalezljivih bolezni v Dravski banovini

od 22. aprila do 30. aprila 1931.

Srez	Ostali	Na novo oboleli	Ozdraveli	Umrli	Ostanje v oskrbi
Skupina tifuznih bolezni.					
Brežice	1	—	—	—	1
Celje	2	—	—	—	2
Kranj	1	—	—	—	1
Konjice	2	—	—	—	2
Krško	7	—	2	—	5
Ljubljana (srez)	1	—	1	—	—
Ljubljana (mesto)	5	1	—	—	6
Ljutomer	—	1	—	—	1
Radovljica	2	—	—	—	2
Slovenjgradec	—	1	—	—	1
Smrje pri Jelšah	3	—	—	—	3
Skupaj	24	3	3	—	24

Griža. — Dysenteria.					
Krško	1	—	—	1	—
Skupaj	1	—	—	1	—

Škrlatinka. — Searlatina.					
Celje	1	—	1	—	—
Celje (mesto)	2	—	—	—	2
Kamnik	3	—	1	—	2
Kranj	2	2	—	—	4
Kočevje	1	—	—	—	1
Krško	1	—	1	—	—
Laško	1	—	—	—	1
Ljubljana (srez)	4	—	1	—	3
Ljubljana (mesto)	6	3	1	—	8
Ljutomer	1	2	1	—	2
Maribor (mesto)	2	—	—	—	2
Prevalje	—	2	—	—	2
Ptuj	—	1	—	—	1
Radovljica	8	1	—	1	8
Smrje pri Jelšah	1	—	1	—	—
Skupaj	33	11	7	1	36

Ošpice. — Morbilli.					
Ljutomer	10	15	10	—	15
Ptuj	13	19	11	1	20
Ptuj (mesto)	4	1	4	—	1
Skupaj	27	35	25	1	36

Davica. — Diphteria et Croup.					
Brežice	—	1	—	—	1
Celje	1	1	2	—	—
Kamnik	1	—	—	—	1
Kočevje	1	—	—	—	1
Krško	3	4	1	—	6
Laško	—	2	—	—	2
Ljubljana (srez)	5	5	1	—	9
Ljubljana (mesto)	6	1	—	—	7
Ljutomer	3	1	1	—	3
Maribor lev breg	8	2	7	—	3
Murska Sobota	3	1	2	—	2
Ptuj	3	—	3	—	—
Smrje pri Jelšah	3	2	—	—	5
Skupaj	37	20	17	—	40

Nalezljivo vnetje možganov. — Meningitis cerebrospinalis epidemica.					
Ljubljana (srez)	—	1	—	—	1
Skupaj	—	1	—	—	1

Dušljivi kašelj. — Pertussis.					
Dolnja Lendava	2	—	—	—	2
Skupaj	2	—	—	—	2

Sen. — Erysipelas.					
Celje (mesto)	1	—	1	—	—
Gornji grad	1	—	—	1	—
Kočevje	2	—	—	—	2
Konjice	—	1	—	—	1
Krško	—	1	—	—	1
Laško	—	1	—	—	1
Ljubljana (mesto)	1	1	—	—	2
Maribor desni breg	—	2	—	—	2
Maribor (mesto)	1	—	1	—	—
Murska Sobota	1	—	—	—	1
Novo mesto	—	2	—	—	2
Radovljica	1	—	1	—	—
Smrje pri Jelšah	2	—	—	—	2
Skupaj	10	8	3	1	14

Krčevita odrevenelost. — Tetanus.					
Ljubljana (srez)	—	1	—	1	—
Maribor desni breg	—	1	—	1	—
Skupaj	—	2	—	2	—

Otročniška vročica. — Sepsis puerperalis.					
Prevalje	—	1	—	1	—
Skupaj	—	1	—	1	—

Ljubljana, dne 4. maja 1931.
Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani.

I. No. 4759/1 1308

Razglas

Pri kraljevski banski upravi Dravske banovine je vloženih že tako veliko število prošenj za različna službena mesta, da se spričo pomanjkanja kreditnih sredstev in razpoložljivih službenih mest ne bodo mogle rešiti v doglednem času.

Radi tega se opozarjajo event. novi prošilci, naj ne vlagajo nobenih prošenj več, v kolikor ne bodo eventualna prosta službena mesta razpisana s posebnim natečajem.

Prošnje, ki se ne bodo nanašale na razpisana mesta, se bodo dosledno zavračale radi pomanjkanja kredita.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 11. maja 1931.

*

I. No. 3162/2

1296

Razpis.

Na osnovi § 31. zakona o banski upravi se vnovič razpisuje v območju cestnega odbora Smrje pri Jelšah službeno mesto banovinskega cestarja, in sicer:

na banovinski cesti Sv. Urban—Lesično

—Kozje—Podsreda za cestno progo od km 23-000 do km 29-000.

Prosilci za to mesto morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2. uredbe o službenih razmerjih državnih cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let.

Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogi (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, dokazilo o odsluženju kadrovskega roka, zdravniško izpričevalo, navedeno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zbog kaznivih dejanj iz koristoljubja, eventualna dokazila o strokovni usposobljenosti) je vložiti najkasneje do 25. maja pri sreskem cestnem odboru v Smrje pri Jelšah.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 11. maja 1931.

*

I. No. 4800/1

1329

Razpis.

Na osnovi § 31. zakona o banski upravi se razpisujejo v območju sreskega cestnega odbora v Radovljici tri službena mesta banovinskih cestarjev, in sicer:

1 mesto za cestni prog: a) na banovinski cesti: Javornik—Rečica—Bled v odseku Spod. Gornje do podvoza železnice; b) na banov. cesti Spod. Gorje—Krnica;

1 mesto 1. na banovinski cesti: a) Rečica—Mlino od km 0-00 do km 3-325, b) Bled—Boh. Bistrica od km 10-500 do km 12-00; 2. na dovozni cesti na postajo Bled od km 0-00 do km 0-627;

1 mesto na banovinski cesti: a) Javornik—Rečica—Zagorice od km 0-00 do km 3-500, b) Sava—Jesenice od km 0-00 do km 1-200, c) Državna cesta — Koroška Bela od km 0-00 do km 0-800.

Prosilci za ta mesta morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2. uredbe o službenih razmerjih drž. cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let.

Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogi (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, dokazilo o odsluženju kadrovskega roka, zdravniško izpričevalo, navedeno izpričevalo, potrdilo pristojnega oblastva, da niso bili obsojeni zbog kaznivih dejanj iz koristoljubja, event. dokazila o strok. usposobljenosti, je vložiti najkasneje do 31. maja 1931 pri sreskem cestnem odboru v Radovljici.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 9. maja 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Ne VI. 905/31—2

1299

Oklic.

Na predlog Fišer Ane, posestnice na Dunaju IX., Alserbachstrasse št. 16, se uvede postopek za amortizacijo na njeni nepremičnini, vl. št. 10 k. o. Pivola, dne 12. dec. 1896 na podlagi zastavljene listine z dne 2. decembra 1896 vknjižene terjatve Klantschnig Ane v znesku 150 gold. s prip. Klantschnig Ana oziroma njeni nepoznani dediči in pravni nasledniki se pozivajo, da najkasneje do 20. maja 1932 prijavijo svoje zahtevke, ker se bo po brezuspešno poteklem roku izrekla amortizacija.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. VI., dne 7. maja 1931.

*

833/31

1315

Oklic.

Poziv do realnih upravičencev zemljiška knjiga vl. št. 271 k. o. Dobindol, lastnica Gradisar Angela, Dol. Sušice št. 9; glede hipotekarnih terjatev ml. Josipa, Andreja, Katarine, Marije, Ane in Terezije Supančič iz dolžnega pisma z dne 17. oktobra 1857 po 80 fl. 52 $\frac{3}{4}$ kr in Josipa, Andreja, Marije in Ane Supančič iz dolžnega pisma z dne 71. oktobra 1857 in prisojila z dne 22. julija 1861 po 7 fl. 91 $\frac{1}{4}$ kr. in ml. Matije

Supančiča iz dolžnega pisma 17. oktobra 1857 po 48 fl. 88 $\frac{1}{2}$ kr se uvede postopek za amortizacijo teh terjatev v smislu § 128 z. z. Vsi oni, ki imajo zahtevke do teh terjatev, naj jih do najkasneje 30. maja 1932 prijavijo, sicer se bo dovolila amortizacija vknjižbe teh terjatev ter njih izbris.

Okrajno sodišče Novo mesto, odd. I., dne 7. maja 1931.

*

E 983/31—1.

1334

Oklic.

Zahtevajoča stranka dr. Jos. in dr. Gvi-don Serbec, odvetn. v Celju, je vložila proti zavezani stranki Viktorju Belič, trgovcu v Celju, sedaj neznanega bivališča, v ro-ke skrbnika za čin radi 21.087 Din s prip. k opr. št. E 983/31 predlog na rubež sodnih depozitov.

Ker je bivališče zavezane stranke nez-nano, se postavlja g. Josip Videmšek, viš-ji pisarniški oficijal v pok. v Celju, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno ne-varnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Celju, odd. III., dne 2. maja 1931.

*

C 41/31—3.

1332

Oklic

Tožeča stranka Jelovčan Jernej, trgovec na Muravi št. 4, zastopana po Sinku Stevu, notarju v Škofji Loki, je vložila proti to-ženi stranki Gartner Janezu, posestniku v Sp. Zetini št. 19, sedaj neznanega bivali-šča, k opr. št. C 41/31 in C 42/31, tožbi na plačilo zneska Din 3.946 in Din 2.468 s pripadki.

Narok za ustno razpravo se je določil na 27. maja 1931 ob osmih dopoldne pri tem sodišču v sobi št. 2.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se postavlja Gartner M., posestnikova žena v Sp. Zetini št. 19, za skrbnico, ki jo bo zastopala na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuj, dne 1. maja 1931.

*

E 8084/30-11 1328

Dražbeni oklic.

Dne 16. junija 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Zg. Siška, vl. št. 667.

Cenilna vrednost: Din 100.000.—; najmanjši ponudek: Din 66.668.—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljubljani, dne 5. maja 1931.

*

E 180/30-18 1316

Dražbeni oklic.

Dne 16. junija 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču dražba nepremičnin: zemljiška knjiga d. o. Veliki Okič, vl. št. 51, 66 in 112.

Cenilna vrednost: Din 15.920.—; vrednost pritikline: Din 1.400.—; najmanjši ponudek: Din 11.550.—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuj, dne 5. maja 1931.

*

E 50/31-8 1292

Dražbeni oklic.

Dne 17. junija 1931 dopoldne ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 19 dražba nepremičnin: zemlj. knjiga Ostrožno, vl. št. 59.

Cenilna vrednost Din 3129'80; vrednost pritikline Din 379.—; najmanjši ponudek Din 2339'20.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Šmarje pri Jelšah, dne 25. aprila 1931.

*

E 41/31-7—131/31 1314

Dražbeni oklic.

Dne 19. junija 1931 ob desetih bo pri podpisnem sodišču dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Tržič, do polovice vl. št. 284, 289, 290, 374 in cele vl. št. 471.

Cenilna vrednost: Din 1.196.555.—; najmanjši ponudek: Din 797.703'32.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Tržiču, dne 17. aprila 1931.

*

E 268/31-7 1318

Dražbeni oklic.

Dne 22. junija 1931 ob pol desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Podhruška, vl. št. 38.

Cenilna vrednost: Din 72.711'55; najmanjši ponudek: Din 48.474'88.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kamniku, dne 5. maja 1931.

*

E IV 304/31-5 1320

Dražbeni oklic.

Dne 3. julija 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zidane hiše s provizorično uvo in kosom zemljišča v Pobrežju, Gubčeva ulica št. 30, zemljiška knjiga k. o. Pobrežje, vl. št. 882.

Cenilna vrednost: Din 25.400.—; vrednost pritikline: Din 30.— (ki je zgoraj všteta); najmanjši ponudek: Din 16.993'32.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IV., dne 6. maja 1931.

*

E 466/31-9 1291

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke tvrdke Stössl Maks trg. z usnjem v Celju, bo dne 15. junija 1931. ob devetih pri tem sodišču, v sobi št. 4, na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba polovice sledečih nepremičnin: zemlj. knj. mesto Celje, vl. št. 527, stavbišče s hišo in drvarnico, cenilna vrednost Din 19.325.—; zemljiška parcela št. 368/2, cenilna vrednost dinarjev 17.000.—, skupaj Din 36.325.—. Vrednost zavezani stranki lastne polovice dinarjev 18.162'50; najmanjši ponudek Din 9081'25. Vadij: Din 1820.—. K nepremičnini zemlj. knj. mesto Celje, vl. št. 368/2, ne spadajo nobene pritikline.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.

Okrajno sodišče v Celju, odd. III., dne 2. maja 1931.

*

E 631/31-9 1319

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog zahtevajoče stranke Mavri Petra, trgovca v Vojniku št. 38, bo dne 26. junija 1931 ob devetih pri tem sodišču, v sobi št. 4, na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin: zemljiška knjiga Brezova, vl. št. 20, hiša in gospodarsko poslopje Din 15.000.—, zemljišča Din 35.068.—, pritikline Din 938.—, skupaj Din 51.006.—; najmanjši ponudek Din 34.004.—; vadij Din 5100'60.

K nepremičnini zemljiška knjiga Brezova, vl. št. 20, spadajo sledeče pritikline: 1 enovprežen voz ter razno gospodarsko in poljedelsko orodje v cenilni vrednosti Din 938.—. Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.

Okrajno sodišče v Celju, odd. III., dne 2. maja 1931.

*

E 972/30-18. 1317

Sklep.

Izvršilna stvar: Državno pravobranilstvo v Ljubljani zoper Kozjek Antona radi 21.176 Din 70 p s prip.

S tusodnim sklepom E 972/30-13 odredjena javna dražba nepremičnin, vl. št. 32, 34, 66, 71 k. o. Zgornja Kapla, se odloži.

Okrajno sodišče v Marenbergu, odd. II., dne 10. maja 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisala se je nastopna firma:

515. Sedež: Breg pri Ptuj, podružnica: Split.

Dan vpisa: 20. aprila 1931.

Besedilo: »Humanik«, lastnik »Petovica«, usnjarska industrija, d. d., podružnica Split.

Obratni predmet: Družba se bavi z industrijo usnja, čevljev, jermenov in vseh usnjatih izdelkov, kakor tudi s pomožnimi industrijami, ki prihajajo za usnjarsko in čevljarsko industrijo v poštev, posebno z izdelovanjem strojev.

Namen družbe je: a) da se kupi in obratuje že obstoječe podjetje »Prva jugoslovanska tovarna za usnje in čevlje, d. z. o. z. na Bregu pri Ptuj« z vsemi nepremičninami in z vsemi temu podjetju pristojnimi pravicami in da se pridobi to podjetje v celoti, vstevši vsa aktivna in pasiva, proti podelitvi delnic v višini aktivnega premoženja,

b) da ustanavlja, pridobiva, jemlje v zakup in obratuje druga, bodisi že obstoječa, bodisi nova podjetja usnjarske in čevljarske oz. sorodne industrije ter da se udeležuje pri takih podjetjih,

c) da nakupuje surove kože v svrhu predelovanja,

č) da nakupuje gotove usnjene izdelke, kakor tudi pomožne predmete, ki se uporabljajo pri izdelovanju kož, čevljev, gamaš in sploh usnjenega galanterijskega blaga ter da se bavi s trgovino s temi predmeti,

d) da izdeluje čevlje, jermenje in sploh usnjene izdelke,

e) da se bavi s trgovino in z izdelki lastne proizvodnje, kakor tudi z izdelki, nakupljenimi v svrhu nadaljnjega razpečevanja,

f) da se bavi sploh z vsemi in njeno stroko spadajočimi posli, posebno z razširjanjem lastnih podjetij, z ustanavljanjem podružnic in zastopstev, poslovalnic in zalog v tu- in inozemstvu, vse to pa v okviru obstoječih zakonitih predpisov in predležih pravil.

Višina delniške glavnice: 1.500.000 Din, razdeljenih na 15.000 popolnoma vplačanih, na imenika se glasečih delnic v nominalni vrednosti Din 100.—

Člani upravnega sveta: Antić Makso, generalni ravnatelj Jugoslovanske udružene banke v Zagrebu, dr. Fermevc Ivan, odvetnik v Ptuj, Tykač Alojz, generalni ravnatelj Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, dr. Kaufer Sigfrid, ravnatelj Jugoslovanske udružene banke v Zagrebu, dr. Mayer Feliks, industrijalec na Dumaju, Meglič Mirko, dirigent podružnice Ljubljanske kreditne banke v Ptuj, Honvery Štefan, ravnatelj tvrdke »Petovica« v Ptuj, dr. Grau Herbert, prokurist družbe »Humanik«, Leder und Schuh A. G., Wien.

Prokuristi: Tatscher Nikolaj, obratovodja na Bregu pri Ptuj, Selinger Adolf, glavni knjigovodja v Ptuj.

Družbena oblika: Delniška družba, ustanovljena na občnem zboru dne 14. februarja 1921, sloneča na pravih, odobrenih z odlokom ministrstva za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani z dne 30. decembra 1930, št. 10373/2, izpremenjenih v §§ 1, 4, 5, 10 in 23 na občnih zboreh z dne 1. aprila 1921, z dne 16. maja 1925 in z dne 29. aprila 1929. Izpremembe, odobrene z odlokom velikega župana ljubljanske oblasti z dne 2. septembra 1925, O. br. 1482, z dne 8. julija 1926, O. br. 1482/3, z dne 23. junija 1929, O. br. 94/4, in z dne 7. julija, O. br. 2095, na podlagi pooblastitve ministrstva za trgovino in industrijo v Beogradu z dne 24. decembra 1921, VI. No. 5530, z dne 14. junija 1926, VI. št. 2240, z dne 13. marca 1929, VI. No. 1070, in z dne 30. aprila 1928, Br. 9890/II.

Podpis firme: Firmo podpisujeta kolektivno dva člana upravnega sveta ali po en član in prokurist družbe.

Upravni svet obstoji iz 6 do 15 članov. Družba objavlja svoje razglase v Uradnem listu svojega sedeža.

Kr. Okružni sud u Splitu, Odio IV., kot trgovinsko sodišče, dne 20. aprila 1931.

(Firm. 299, 300/31 — Reg. B. II. 170)

Konkurzni razglasi

Sa 2/31-6 1297

Oklic.

Poravnalna stvar Šefmana Franca, trgovca v Radohovi vasi.

Okrajno sodišče v Novem mestu, odd. II., odobrava prisilno poravnavo izven stečaja, sklenjeno v smislu § 46. z. p. p., in sicer pri naroku dne 27. marca 1931. med dolžnikom in njegovimi upniki, glasom katere plača dolžnik svojim upnikom 40% njihovih terjatev v treh mesecih po pravomočnosti tega sklepa pod poročstvom Jevnikarja Lovra, posestnika in nadučitelja v št. Vidu pri Stični, in Klemenčiča Josipa, posestnika in tovarnarja v Novem mestu.

Okrajno sodišče Novo mesto, odd. II., dne 9. maja 1931.

*

Sa 5/31-8 1326

Potrditev poravnave izven stečaja.

Poravnalna zadeva: Hlastan Stanko, trgovec v Trbovljah.

Potrjuje se poravnava, katero je sklenil poravnalni dolžnik Hlastan Slavko s svojimi upniki pri naroku dne 23. aprila 1931. te vsebine, da je prvenstvene terjatve plačati v celoti, ostali upniki pa dobijo 50% kvoto, plačljivo v 12 enakih mesečnih obrokih, od kojih prvi zapade mesec dni po potrditvi poravnave, ter da pristopijo k tej poravnavi kot poroki in plačniki Forte Ana, posestnica in gostilničarka, Počivavšek Gvidon, posestnik in trgovec, ter Požun Edvard, trgovec, vsi v Trbovljah-Loke.

Okrajno kot poravnalno sodišče Celje, odd. I., dne 6. maja 1931.

„Elektra“

d. d. za dobavo električnega toka v Ljubljani.

Bilanca z dne 31. decembra 1931.		Pasiva	
Aktiva	Din		Din
Gotovina	2.433'01	Glavnica	3.000.000'—
Dolžniki in denarni zavodi . .	913.875'56	Upniki	100.849'40
Investicije	1.887.402'85		
Pisarniški inventar	27.983'05		
Orodje	1.600'—		
Blago	145.059'82		
Izguba iz prejšnjih let 173.276'24			
Čisti dobiček l. 1930 50.781'13			
saldo izgube	122.495'11		
	3.100.849'40		3.100.849'40

Račun izgube in dobička.

	Din		Din
Prenos izgube iz bilance 1929	173.276'24	Sirovi dobiček	970.651'66
Stroški in davki	354.306'06	Izguba iz prejšnjih let 173.276'24	
Odpisi	565.564'47	Čisti dobiček l. 1930 50.781'13	
		prenos salda izgube	122.495'11
	1.093.146'77		1.093.146'77

Razglasi raznih uradov in oblastev

Št. 57.642. 1310

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Na podlagi čl. 29 zakona o Narodni banki kraljevine Jugoslavije, kakor tudi čl. 83, 85 in 93 statuta Narodne banke kraljevine Jugoslavije, se bo dne 14. junija t. l. ob devetih dopoldne vršil v zgradbi Narodne banke v Beogradu

IZREDNI ZBOR

z naslednjim dnevnim redom:

1. Predlog konvencije med državo in Narodno banko kraljevine Jugoslavije.

2. Predlog zakona o Narodni banki kraljevine Jugoslavije.

3. Predlog statuta Narodne banke kraljevine Jugoslavije.

Tega zbora se lahko udeleži vsak delničar, ki je državljani kraljevine Jugoslavije in ki je najmanj mesec dni pred natisom te objave uveden v bančne knjige kot delničar (čl. 86 statuta).

Delničarji, ki se želijo udeležiti tega zbora, morajo predložiti svoje delnice, kakor tudi druge dokumente, kjer so takšni potrebni, najdalje deset dni pred dnevom, določenim za zbor, to je do vštete 3. junija 1931.

Predložene delnice bodo sprejemale in bodo oddajale zanje potrdila: v Beogradu Narodna banka, oddelek za posojila na obligacije in zaloge; v notranjski državi vse bančne podružnice.

Po zboru bo mogel vsak delničar svoje delnice (in ostale priložene dokumente) proti povračilu potrdila dvigniti tam, kjer jih je položil.

V Beogradu, dne 11. maja 1931.

I. J. Bajloni, s. r.

guverner Narodne banke kraljevine Jugoslavije.

*

Štev. 4484/II. 1322

Razpis.

Direkcija drž. rudnika Velenje, razpisuje za na dan 15. junija 1931. ob enajstih nabavo:

350 m³ jamskega lesa.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 8. maja 1931.

Razne objave

1341

Razpis službe.

Pri Pokojniškem zavodu za nameščence v Ljubljani se oddate dve mesti provizoričnih uradnikov pravnikov s pravico do definitivne namestitve in napredovanjem po pragmatiki.

Letni službeni prejemki znašajo 31.563 dinarjev.

Prosilci morajo dokazati, da so izvršili pravne študije in položili vse tri državne izpite.

Prošnje, katerim se mora priložiti krstni list, domovnica, spričevalo zadnjih dveh razredov gimnazije, maturitetno spričevalo in spričevalo o vseh treh juridčnih izpitih, npravnstveno in zdravniško spričevalo kakor tudi curriculum vitae in dokaz o odsluženju prezenčni vojaški službi, se morajo vložiti pri ravnateljstvu zavoda Gledališka ulica št. 8/III. najkasneje

do dne 1. junija 1931.

ob 12. uri dopoldne.

V Ljubljani, dne 16. maja 1931.

Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani.

1330

Sodobna danska književnost in umetnost

Umetniški toki se redko kdaj razvijajo vzporedno s književnostjo. Tudi danska umetnost je našla svojo smer v sintezi, dočim je šla literatura analitično pot. Temu je najbrže vzrok to, ker je pismenstvo Danske daleč bolj staro od likovne umetnosti.

V dobi književnih prvakov Danske, Holberga, Wessela in Ewolda, ni bilo na Danskem niti enega nacionalnega slikarja niti kiparja. Dočim je črpala danska literatura vzore pri Nemcih in je imela že od časa nemške romantike tudi sama močne zastopnike te smeri, se umetnost ni mogla osvoboditi ozkega obzora malomeščanskega okoliša, idiličnosti vaškega življenja in selskega enterijerja. Ta razlika je povzročala tudi današnje varijante, ki jih kaže literatura nasproti umetnosti: v literaturi ena sama neprekinjena črta tradicionalnega razvoja, slikarstvo pa je prešlo takorekoč na en mah iz malomeščanske obrtne umetnosti v neki revolucionarni kaos brez tradicije in brez tehnike. Vsekakor je s tega zredišča zelo značilno, da je tisti pisatelj, ki naj bi se zadnji dve desetletji nazval kot voditelj izobražene mladine, Jernsen (Johannes W. Jensen), povsem v opreki z nemirnim in nesrečnim duhom, ki vlada v slikarstvu. Mogli bi reči, da današnji tipični danski slikar svojih vtisov ne sprejema z očesom, temveč s paradoksnim izmišljanjem. Preživeli smo že vse bolesti francoskega kubizma, poentilizma in dadaizma. Toda tudi ti, čeprav ekstremni poskusi in čisto predaleč zašli eksperimenti v iskanju novih izraznih oblik in novih izrazov za obliko, so prežgali ostarelega duha danske umetnosti privedli vendarle do nekega pomlajenja.

Med mlajšimi danskimi slikarji je posebno viden eden, katerega stil in ideja se odlikujeta z jasno, polnostjo in močjo — to je Axel Bentzen. Poleg njega se odlikujeta zlasti originalni in individualni Willy Bille in O. V. Borch. Borch ima vse predpogoje, da postane voditelj nove danske slikarske šole; tak je prav sedaj potreben, ker po dolgih perijodah, ko so prihajale ideje vedno le iz Francije, bi bil potreben nekdo, ki bi bil dosti močnejši, da bi jih preobrazil in jim dal nacionalno obeležje in ustvaril tako narodno dansko umetnost. To je že uspelo na Norveškem, tej najbolj umetniški severni deželi, četudi v manjši meri — tudi na Švedskem; sedaj bi bilo važno, da se izkaže, ali je tudi dansko slikarstvo zmogljivo, osvoboditi se tujih shem in ustvariti nekaj narodnega in domačega preprostega.

Danska je imela srečo, da je našla v kiparstvu človeka, ki je bil dosti močnejši, da prebije okove šablone. Toda ta — Kai Nielsen — je prerano umrl in ni zapustil svoji umetnosti nobenega naslednika.

Kar se tiče književnosti, skoraj ni dežele na svetu, ki bi na tako majhnem zemljepisnem prostoru dala tako veliko število pisateljev kakor Danska. Takozvani »Guldalderiden« (zlato vek) je povzročil, da se je velika množina

moških in ženskih pisateljev vrgla v literarno borbo; toda zdi se, kakor da ta borba od časa do časa popušča in se je gotovo izpremenila v nekako smešno otroško igro. V današnjih razmerah je težko literatom, zakaj zdi se, da tudi oni iščejo boljšega in bolj koristnega polja za zaslužek. Morda se posreči kakšni močni osebnosti, da prodre v prve vrste, dokler še traja ta doba pesniškega mrtvila. Popolnoma napuščno je misliti, da se bodo ljudje, ki čitajo nedeljske magazine, zadovoljili s tisto literaturo, ki prihaja iz Amerike; ta literatura se niti ne prilaga danskemu mišljenju in mentaliteti, niti ne more v tako mali deželi dovesti do plodonosnega izdajanja. Neki ameriški urednik je ob priliki svojega poseta v Kopenhagnu dejal pred pobožnim poslušalstvom, da zahteva od svojih sotrudnikov predvsem dvojice: delavnosti in vdanosti. Te njegove besede so sprejeli kot nov evangelij; toda na tej Prokrustovi postelji so po dolgem trpljenju izdihili mnogi danski talenti, na primer: Bucholz, Frederic Paulsen in Otto Runt, ki bi drugače delali še leta in leta in leta mirno in z uspehom na polju psihološke analize ali na kakem drugem književnem področju.

Nekaj posebnega in popolnoma drugače je z dramo. Ta prav nič ne zavisi od knjižnice ljubiteljev lepega slovstva, nego od živih ljudi in od dobrih človeških src. Četudi je danes stagnacija gledališkega ustvarjanja večja od kdaj poprej — četudi ni niti enega močnejšega predstavitelja te produkcije, vendar se čuti v zraku neko električno namigavanje, da mora priti neoromantična nova doba. Mladi, še nekoliko konfuzni, toda simpatični Bønnelykke, kakor da sluti tega novega duha, ga je že začel širiti s svojimi romani in dramami, četudi mu še ni uspelo dati tej novi smeri primerne izraza in oblike.

Zenska literatura, to je literatura, ki jo producirajo žene, je na Danskem še dosti močnejša in impulzivna. Odlične ženske pisateljice kakor Karin Michaelis, Olga Eggers in Tit Jensen kažejo zelo mnogo smisla za družabnost in za družabni razvoj.

Poskusi, da bi se ustvarile nove jezikovne oblike v moderni književnosti, so dosedaj dali samo zelo ubožne rezultate. Temu je morda vzrok v jeziku samem: danski jezik namreč nima bogate besednega zaklada, toda je do potankosti izoizeliran v močnih primerah in krepkih oblikah.

Glede glasbene umetnosti — naj tudi to omenimo mimogrede — velja isto kar za literaturo in lik vno umetnost; čuti se težnja k neoromantiki, v tej kalejdoskopski, zmešanji in raztrgani epohi. A ta neoromantika bi morala procvetati na temelju izkustev, dobljenih v prehodni dobi eksperimentiranja.

V mnogoterem oziru bi se dalo, mislim, reči o slovenskih razmerah nekaj podobnega, saj imata Danska in Sloveni mnogo sličnega, kar se tiče zemljepisnega prostora, pa tudi kulturnih razmer. St. J.

Hrvatska pisateljica in novinarka
MARIJA JURIC-ZAGORKA
(Gl. članek str. 13.)

Še X Y Z

(Režija M. Skrbinek.)

Klabundova satira XYZ je ena tistih lepih iger, pri katerih človeku nikoli ne more biti žal, če si jih gre še enkrat pogledat. Zaradi tega, zaradi nekega majhnega vprašanja o repizah, o katerem bi bilo dobro malo izpregovoriti, in pa zaradi nekega lapsusa, ki sem ga v naglici zagrešil v svojem poročilu po premieri, bi rad napisal še teble par vrstic.

Drugič sem šel gledat to veselo stvar v torek. Imel sem vtis, da igra teče še bolj sproščeno in živo kakor prvi večer. Zasluga za to gre vsem, zlasti pa Maši Slavčevi, ki se je po samih majhenkih, komaj opaznih epizodah, v katerih smo jo videli doslej, naenkrat efektно uveljavila v veliki igri; v njej se nam je odkril dragocen teaterski temperament, ona premore toliko duhovite igrivosti in toliko preprostega izraza za živo mladost, da ji želimo samo mnogo prilike za razmah njenega talenta. Toda mimo te hvale njej in njenim soigralcem je treba ostro pograjati tisto vihravost in lahkotnost, s katero igralci pri repizah skoraj non parati prihajajo na oder. V torek je človek eno za drugim z žalostjo opazoval, kako skoraj noben rekvizit ni bil ob svoji minuti na svojem mestu — in rekviziti, pa naj bodo še tako majhenki in mizerni, imajo zlasti v tej duhovitosti, iz samih besednih iger spisani komediji, v kateri se zmirom vsaka beseda česa dotakne, prav pomembno vlogo. Površnost v realitetah pa lahko tudi pri najboljšem umetniškem podajanju pokazi uspeh.

Lapsus, ki sem ga zadnjič zagrešil in za katerega se moram opravičevati, se tiče Zeleznika in njegove vloge grofa Z. Zadnjič sem bežno zapisal, da njegovo povsem realistično razumevanje te vloge ni v harmoničnem skladu s slogom in smislom Klabundovega dela; iz teksta bi človek razbral, da ta grof Z. ni nikakšen izbran, skozinskozi karakterističen reprezentant aristokratskega stanu, temveč je samo eden izmed njih, nedolžen in nič hudega sluteč, kakor je tudi X samo en simpatičen lopov pod soncem. Mimo te ugotovitve pa bi bilo vendar treba podčrtati, da je Zeleznik vdhnil svojemu liku toliko osvajačote toplote in pristnosti in podal tako živo podobo človeške neobogljnosti, da se je človek moral spominjati vseh največjih, najsvetlejših momentov, ki jih je ta izredni igralec že svoje čase ustvaril na našem odru, njegovih čudovitih Hvastij, Maks-ov, Tenchov, starih gospodov (Wildgans, Ljubzen) itd. Bili so to že trenutki, ki jih človek ne pozabi. Zdi se, da Zeleznik zdaj pogreša prave prilike, da bi razmahnil vso svojo delavnost.

XYZ je komedija izredno finega humorja in tak je tudi njen uspeh. Fri.

Ob jubileju »Zabavne biblioteke«

Letos mineva sedemnajst let, odkar obstoja in uspešno deluje v Zagrebu po celi državi po svojih knjigah poznana »Zabavna biblioteka«. Ustanovil jo je l. 1914. g. dr. Nikola Andrić, ki še danes, ko je izdala svojo peststo jubilejno knjigo (»Lepa naša...«), z uspehom vodi celo podjetje. V sedemnajstih letih 500 knjig ni malenkost. Kaj takega se pri nas, v naših skromnih razmerah, zmore le tam, kjer se dela z načrtom in zato z uspehom.

G. dr. N. Andrić ima za seboj uspehe v gledališču in književnosti. Več let je bil dramaturg zagrebskega gledališča (1894—1899, 1902 do 1907) in nekaj časa tudi njegov upravnik (1920—1921). Leta 1907. je osnoval ojsko gledališče. On je duša ZB, Danes je komaj še katera književnost v svetu, iz katere ZB ne bi bila izbrala to ali ono delo in ga v dobrem prevodu dala v roke hrvatskemu občinstvu. Zastopani so tudi domači avtorji, tako Ivo Vojnović, Verka Škurla-Ilijić, Nikola Andrić, Dinko Šimunović, Božo Lovrić, Hifzi Bjelevac, Branko Mašić, Mićun Pavličević, Stanko Tomašić itd. Vseh domačih izvirnih knjig je 19. Med prevedenimi so najštevilnejše zastopani Francozi (100 knjig). Iz slovenskih književnosti je prevedenih 97 knjig, iz angleške 38, italijanske 23, skandinavke 25, nemške 16, madžarske 15, španske 15 itd. Posebej visoko število je prevodov iz ruščine (44).

ZB si lahko šteje v čast, da je prva pri nas uvedla nekatere književne veličine tujih literatur (n. pr. Kaden-Brandovskega, Dorgeles, Geijerstama, Mauriaca, Wellsa in Bojerja).

T. P.

Novosti iz državne biblioteke v Ljubljani

Priobčuje dr. Joža Glonar.

(Zvezdica označuje naslove knjig, ki so natisnjene v cirilici.)

- Ribot, Th.: Essai sur l'imagination créatrice. Paris, 1900. 47.874.
 Rolland, R.: Das Leben Tolstoj's. Frankfurt a. M., 1927. 47.873.
 Schiller H.: Handbuch der praktischen Pädagogik für höhere Lehranstalten. Leipzig, 1894. 47.875.
 Simmel G.: Über sociale Differenzierung. Sociologische und psychologische Untersuchungen. Leipzig, 1890. 47.877—10.
 Simmel G.: Michelangelo. Ein Kapitel zur Metaphysik der Kultur. Tübingen, 1911. 48.079—1.
 Spengler O.: Der Staat. Das Problem der Stände, Staat und Geschichte. Philosophie der Politik. München, 1925. 47.923.
 Strastil von Strassenheim, Th.: Bibliographie der im Herzogtum Kärnten bis 1910 erschienenen Druckschriften. Klagenfurt, 1912. 48.318.
 * Štegljovitec V. N.: Eksploatacija Železnica. Beograd, 1930. II 48.259.
 Tominec R. L.: Dr. Fr. X. Prešeren und die deutsche Literatur. Ljubljana, 1929. 47.926.
 Ulice, ceste i šetališta u Zagrebu. Zagreb, 1929. 47.702.
 Valentin V.: Der Naturalismus und seine Stellung in der Kunstentwicklung. Kiel, 1891. 47.890—1/4.
 Velikanović I.: Hrvatsko-španjolski priručnik rečnik. Zagreb, 1929. 47.670.
 Voll K.: Vergleichende Gemäldestudien. München, 1907. II 48.242.
 Wallace M.: O Slovanih, osobito o ruskem narodu. V Trstu, 1887. 47.611.
 Walzel O.: Leben, Erleben und Dichten. Leipzig, 1912. 47.805.
 Weissner H.: Die deutsche Novelle im Mittelalter. Auf dem Untergrunde der geistigen Strömungen. Freiburg i. Br., 1928. 48.342.
 Wiese, L. v.: Der Liberalismus in Vergangenheit und Zukunft. Berlin, 1917. 47.635.
 Wolff E.: Prolegomena der literar-evolutionistischen Poetik. Kiel, 1890. 47.523.
 Zeitschrift für die österreichischen Gymnasien. Wien, 1850. 47.908.
 Adamović, V.: Život i rad Gijva Frana Gundulića. U Dubrovniku, 1893. 48.396.
 * Barac, G. M.: Sbornikje trudov po voprosu o jevrejskom elementu v pamjatnikach drevnerusskoj pismennosti. Berlin, 1924. 47.907.
 Benfey Th.: Die persischen Keilschriften. Mit Uebersetzung u. Glossar. Leipzig, 1847. 48.390.
 Blätter, Periodische, zur wissenschaftlichen Besprechung der grossen religiösen Fragen der Gegenwart. Regensburg, 1872. 47.856.
 Brinton Chr.: The Meštrović Exhibition. Introduction and Catalogue. Newyork, 1924. 48.373.
 Bulić Fr. & Lj. Karanar: Kaiser Diokletianus Palast in Split. Zagreb, 1929. (47.569)
 Cohn J.: Hans von Marées. Bemerkungen zum Problem des Stils. Tübingen, 1912. 48.079—2)
 Corinth L.: Das Erlernen der Malerei. Berlin, 1909. 47.961.
 Čulić, P.: Uspjeh poduzeća. Život privrednog poduzeća i praktične poduke za njegov razvitak i uspjeh. Zagreb, 1930. 48.377.
 * Darwin Ch.: Čovekovo poreklo. Preveo s engleskoga N. Divac. Beograd, 1922. 47.998.

Ivan Rob:

Netopir

Zadnji solnjeni žarek se je neslišno odtrgal od zavese. Bolnik je vzdihnil, glava mu je omahnila na vzglavje in oči so se bolesto zagrizle v strop. Niti najmanjše misli ni mogel ujeti. Preveč bolečin je čutil v glavi. Vse stvari v sobi so mu bile že tako znane, ni bilo stvari, ki bi ga spomnila česa novega.

Mrak se je trudno splazil skozi odprto okno. Večerni hlad je tiho dihal v osamljeno cvetko, ki je trepetala kakor metuljeva krila. Bolnik se je zgledal v zibajoči se cvet in nekaj toplega je šlo mimo njegove duše. Morda je slutil; da se mu vrne misel. Ah, da, česa naj ga spomni ta ubogi svet. Tako je včasih sam trepetal — pa saj to ni nič. Ves žalosten radi te uboge misli, se je zaril v blazine in zahtel. »Le še eno samo svetlo misel,« ga je treslo v jok, »še en lep spomin.« Mimo okna je nekaj zašumelo. Bolnik se je vzhval in nepremično gledal skozi okno. Radi pozornosti so bolečine nekoliko odnehale in čutil se je olajšanega. Spet je zašumelo in zletelo mimo okna. Spoznal je netopirja. Spomnil se je svojih mladih let, ko je zvečer s palico lovil netopirje. Izmed vseh otrok jih je on največ sklatil. Zapeklo ga je. Čemu je pobijal netopirje? Saj je potem vse samo v vodo pometal. Ali jim je bil nevoščljiv onih uric v mraku? Ne, ne, le sram ga je bilo pred drugimi otroki, da ga ne bi zmerjali z žensko. Zdaj ga je pa sram tega sramu.

Zunaj je frfotalo kakor v zasmeh. In spet se je spomnil, kako je nekoč zašel v votlino. Zajela ga je tema in željen novih svetov, je šel vedno globlje in globlje. Potem je sedel na kamen, da bi se oddahnil. Nekje v kotu je kapljala voda v majhen tolmun. Kaplje so padale v enakomernih presledkih in njih volti glas ga je spominjal udarcev na krsto. Pod stropom pa so frfotali netopirji. Takrat se je spomnil na svoj grob, ki je bil še daleč. Prestrašil se je in pobegnil. Zdaj je pa grob tako blizu. Zunaj je frfotalo kakor v zasmeh.

Na sosednjem vrtu je šumelo drevje, roža na oknu se je zibala in zavese so plapolale. Skozl okno je segla noč. Bolnika je stisnila tesnoba. Zbal se je teme, pa se ni spomnil, da bi prižgal luč.

Netopir se je zagnal skozi okno, letal po sobi in butal ob strop. Njegovi udarci so bili kakor preplašena žalost, ki si upa komaj slšno zahteti. Bolnik se je prestrašil, omahnil v blazine in se stresel poslednjikrat. Hropenje je odnehalo. Netopir je s svečanim poletom prišel spet na prosto.

V sobi mir — zunaj šum in čez vse se je razprostirala netopirjeva perot.

Dvořakov koncert

je priredila dne 9. maja novomeška Glasbena Matica. Spored je obsegal več orkestralnih skladb in nekaj pevskih s spremljevanjem klavirja. Točke so bile primerno izbrane in zlasti orkestralne dokaj težke. Overtura »Carneval« je trd oreh, zlasti pa je za izvajalce sitna simfonična skladba »Iz novega svetca«. Ostali dve »Slovenski ples« in »Humoreske« sta lirični in lažji skladbici. Vse so pa zelo lepe in vredne, da se ž njimi proslavi veliki slovenski mojster Antonin Dvořak.

Oreksralni program je odigral novomeški sokolski orkester, ki ima zasedbo razširjenega salonskega orkestra. O njem je bilo že zapisano, da ima prav dobre muzike in je to treba ponovno ugotoviti. V nasprotnem slučaju bi bila izvedba nekaterih skladb pri tej pripravi skoraj nemogoča. Tudi dirigent G. A. Fakin je pokazal, kaj zmore njegovo vztrajno delo. K uspehu v takšnih okoliščinah in s tako šibkim orkestrom pri teh skladbah mu je treba čestitati.

Ali vendar moramo njega in godce na nekatere stvari opozoriti. Predvsem naj ima vsak orkester, pa tudi vsak zbor vedno pred očmi, kaj mu je z ozirom na zasedbo in moči primerno. Če odigra zelo lepo in težko skladbo, ki je pisana za veliki orkester, mal salonski orkester, je izvedba lahko provrstna, a učinek nepopoln, če ne slab. Nasprotno pa umetniško morda šibkejši in lažji skladbo, pisano za salonski orkester, le-ta zagode s popolnim učinkom. In je za poslušalca in orkester boljše drugi slučaj. Kako smo pri simfoniji pogrešali raznih barvnih pestrosti orkestralnih instrumentov, kako harmonij vendarle nepopolno nadomešča les in kje so ustali fortissimi kovinski trobili! Kadar je pa odarila v forte povzina, je bilo večkrat prehudo. Pri tem številu godalnih instrumentov se mora poznavist celo pri fortih zatajevati, ker je osamljen.

Vedno, kadar poslušamo novomeški salonski orkester, se človeku zdi, da igra dinamično prenakomerno. Res lepega pianissima ni slišati. In je vendar ravno v instrumentalni glasbi dinamika še posebno imenitnega pomena. Na vsak način bo moral dirigent v tem oziru izvajanje dvigniti. Spremljajoči instrumenti se morajo v gotovih odstavkih skoro izgubiti, da prinese solo-instrument melodijo z dinamičnimi finesami prav do izraza. Če mora pa solist zavoljo moči drugih glasbil svoj part odigrati skozi močnejšo, potem izrazna sila melodije trpi. Glasbeni stavki, tematični odlomki itd. se morajo prelivati od instrumenta do instrumenta, a ko je prvi svoje odigral, se zgubi med spremljavo, da pusti govoriti drugega. Kajti instrumenti morajo govoriti sru in mu kaj povedati. Če ne začuti človek toplote, ki jo izžari igralec v svoje godalo, pa naj bo ta toplota veselje ali jok, vrisk ali obupna tožba ali karkoli, se srce ne odpre in toni zastoj trkajo.

Te dobrohotne nasvete naj bi sokolski orkester vpošteval, pa bo njegovo igranje še lepše. Pevske točke so odpeli dijaki, ki so jim po-

magali v moških glasovih še nekateri drugi pevci. Moravske v ženskem dvopevu so bile kar čedno zapete, le več vsebine bi jim bilo treb vdahniti. Intonačno so nekatere nekoliko težke, pa je šlo vse dobro. »Kmetovalčvo himno« je izvajal mešan zbor. Tudi pri petju smo pogrešali lepega piano in naraščanja. Toda zbor je bil na hitro roko sestavljen in se ne more zahtevati od njega posebnih fines. Poznalo se mu je tudi, da v glasovih ni dovolj izenačen in uglajen. Vendar je dovolj častno rešil svojo nalogo.

Vsi, ki so se veliko trudili za to prireditev, zaslužijo pohvalo, zlasti še g. dirigent A. Fakin. Podčrtati se mora njegova vztrajnost in pridnost, ki se ne straši žrtve. Uspeh prireditve, ki je za njegove dobre znan, naj mu bo plačilo in pa hvaležnost publike, ki ga je nagradila s priznanjem — četudi bi bilo okusnejše, če bi vbodoče dijaško navdušenje našlo primernejši izraz kot ga je to pot. Ludovik Puš.

Komorni večer gojencev drž. konservatorija

V petek 15. t. m. je nastopil v filharmonski dvorani godalni kvartet in klavirski trio gojencev konservatorija. V kvartetu igrajo gg. Pfeifer, Stanič, Šušteršič in Bajde, v triu pa Pfeifer, Bajde in Lipovšek. Vsi imenovani so iz najvišjih letnikov in jih poznamo tudi kot dobre soliste. V komorni igri jih šola prof. Jan Šlajs, ki ima z njimi res zavidano vredno uspehe. Igrali so Mozartov kvartet v d-duru (št. 21), Novákov klavirski trio op. 27 in Ravelov kvartet. Pri Mozartu so se odlikovali z res komornim pojmovanjem sloga, s čisto intonacijo, ki je prišla zlasti v unisonih do polne veljave in kontrole in s pretehtano dinamiko. Pri Nováku so položili največ v espresivo prednašanje in fino dinamiko ter kontraste. Ravela nistem poslušal radi zanimivega radio-prenosa iz Zagreba, ki sem ga šel poslušat. Konservatorijski kvartet in trio sta danes že kos najtežjim in najvišjim nalogam. Želim obema obilo uspeha jutri v Mariboru.

Papandopolo, Škerjanc in Slavenski

so bili zastopani na sporedu zagrebske radiopostaje dne 15. t. m. Poleg svatovskih pesmi (izvajal tudi zbor UJU pod vodstvom Kumarja) je večerajšnji program obsegal Papandopolovo komorno glasbo za sopran, gosli, klavir in pihala, ki je držana v slogu ranega Stravinskoga in prav mojstrsko družiti te heterogene barve v instrumentih. Škerjancovo skladbo »Preludij, arija in finale« je izvajal orkester muzičke akademije in je zlasti drugi stavek (arija) silno učinkoval name. Prav tako Slavenskega »nokturno«, ki še ne dosega njegovih novejših opusov, pa vendar že kaže mladega leva. Koncert so prenašali po vsej Jugoslaviji, Češkoslovaški in v Budimpešti. Vsi trije mladi avtorji so dosegli velik uspeh. Slavko Osterc.

Vinko Bitenc:

Zvezdice

V topleni pomladnem večeru
dete ob oknu šepetaje:

»Mamica, kdo pa prižiga
lučke tam gori blesteče?»

Skloni se k detetu mati:

»To so pa zvezdice tiste,
ki jih večer za večerom
vžigajo pesmice čiste.«

»Mamica, jaz pa zapojem
pesemco čudežno, bajno!
Ali potem mi svetila
zvezdica moja bo trajno?»

In nasmeje se prisrčno
mamica, detetu pravi:

»Zvezdice — misli so tvoje,
tebi gorijo v višavi!«

Danilo Gorinšek:

Zajec in kmetovi sinovi

Zivel je nekoč ubog bajtar in imel je tri sinove. Ko je čutil, da prihaja ponj bela žena in da bo skoraj zamahnila s koso po njem, jih je pozval k postelji in jim dejal: »Dragi moji! Skoro me ne bo več, in tedaj boste morali po svetu, kajti bajto nam bodo upniki prodali, drugega imetja pa si — Bogu bodi potoženo — kljub marljivemu delu in skrajni varčnosti nismo mogli pridobiti. Ne kolnite svojega sivolasega očeta, ki vam je žrtvoval vse svoje življenje in storite, kar vam bom rekel! Ko sem bil še mlad, sem bil strasten lovec. Nekoč sem zagledal v hosti, dobro uro hoda od naše bajte, divjega zajca. Imel sem puško v roki, a ko

sem videl, da skače krog njega dvoje mladičev, sem jo vrgel vstran in se nenadoma približal zajčji družini. Zajec je zapazil, da jim nisem mislil prizadejati zlega, pa je spregovoril: »Za svojo dobroto bodi poplačan! Karkoli zaželiš, zgodilo se bo!« — Bil sem tedaj brezskrben in zadovoljen flifirč in nisem vedel, kaj bi si zaželel. Zato mi je zajec dejal: »Ko si sam brez želje, velja isto po tvoji smrti za tvoje otroke. Uro po tvoji smrti naj pridejo v to hosto, in tedaj bo slehernemu uresničena prva izgovorjena želja.« — Tega se sedaj spominjam, dragi otroci moji, in to je vse, kar vam lahko izročam.

To reči je oče omahnil na posteljo. Bil je mrtev. Sinovi so pomislili na njegovo izročilo in so se odpravili v hosto, ki jim jo je bil omenil umirajoči oče.

Prišedši v hosto je najstarejši zagledal velik kup nasekanih drv. »O, da bi se ta drva izpremenila v zlato, čisto, suho zlato!« je zaželel. Komaj izgovorjeno — je zazrl pred sabo ogromen kup čistega zlata. Z neštevilnimi in težkimi vozovi so ga vlačili iz gozda močni konji...

Drugi sin je zagledal šumotajoč slap, ki se je v oglušujočem truščem izvijal mogočni skali. Pomislil je, kako bi lahko obogatel, če bi izpod skale teklo vino namesto vode, in si je to zaželel.

Kot zaželeno, tako se je zgodilo. Najmlajši je bil skromen in radi očetove smrti najbolj žalosten. Vedel je, da bodo upniki takoj prodali bajto in da pod milim Bogom nimajo ničesar

razen svojih delavnih rok. In zaželel si je dela, da bi vsaj zaslužil za očetov pogreb. Tedaj je zagledal pred sabo na tleh sekuro. Bog vedi, kdo jo je bil pozabil sredi hoste. Vzdihnil je: »O, da bi bila ta sekira — moja! Tedaj mu je sekira sama priletela v roko. Pri prvem kmetu je poprosil dela in ga je tudi dobil. Delal je od zore do zarje in sekira mu je kar sama vodila roko, tako da se ni nič utrudil. Na večer je bil nasekal drv kot bi bil sekal mesec dni. Kmet mu je zadovoljno naštel denarja.

Vrnil se je v očetovo bajto in je oskrbel očetu lep pogreb. — Ni bilo ne najstarejšega brata, ki ga je zlato zvabilo na potovanje, ne srednjega, ki je jel kupčevati z vinom. Sam samec je molil ob očetovem grobu.

Kmalu je najstarejši brat izgubil vse premoženje — zlato mu ni zadostovalo — in je hotel množiti svoje premoženje s kvartopiristvom. Drugi brat je postal pijanec in so ga v pijanosti zabodli. Najmlajši pa si je kmalu prislužil skromno kočico in zadovoljno služil borni svoj kruh s trdim, a srečo prinašajočim delom.

Pesmi o kraljeviču Marku

Prevaja Radivoj Rehar.

Kraljevič Marko in Džemo Brdžanin.

Krstno slavo — Jurjev dan — praznuje v gradu svojem kraljevič naš Marko, pa povabil goste je številne: dve sto popov, tri sto samostancev, škofov srbskih še dvanaest, in zraven štiri slavne, stare patriarhe, brez števila znancev in sosedov. Vsem s pijačo in z jedili streže, ali pravi star mu samostanec:

»Hvala lepa, kraljevič ti Marko!
Vsega imaš v belem svojem gradu —
rib ohridskih pa le vendar nimaš.«

Mučno to je kraljeviču Marku,
pa pokliče slugo Bogoslava,
izroči mu čutaro in čašo:

»Toči vino, Bogoslav, moj sluga,
vsem po vrsti kakor tu sedijo,
da na koga v gneči ne pozabiš!«

Pa odide naglo na dvorišče,
da opremil konja bi si Sarca,
a zastavi pot mu mati stara

in poreče tiho mu, ljubeče:
Sinko dragi, kraljevič moj Marko,
ako pojdeš, pojdi brez orožja,

ker navajen že tako krvi si,
da še danes mogel bi jo liti!«

Neprijetno silno to je Marku;
mučno mu je iti brez orožja,
še bolj mučno žaliti rodnico.

In napoti gol se, brez orožja;
brez orožja se na Sarca vrže,
pot pokaže v polje mu široko,

pa pojezdí ravno do Ohrida.
Ko dospo do zidanega mosta,
glej — pri mostu je junak neznani.

Izpodvil si noge je na žrebcu,
topuzino pod oblake meče
in lovi jo zopet v roke bele.

Mirno Marku »Dober dan!« poreče,
mirno Marko tudi mu odzdravi;
pa povpraša tujec ga neznani:

»Daj, povej mi, konjenik junaški,
nisi li iz belega Prilepa,
dvorcev silnih kraljeviča Marka?

Je li Marko v svojem gradu belem,
so na slavi gosti mu številni?«

Odgovarja kraljevič mu Marko:
»Da, resnično, moj junak neznani,
šel sem davi iz gradu Prilepa,

od junaka kraljeviča Marka;
svojo slavo ves že dan praznuje
in pozval je gostov brez števila.«

Odgovarja mrki mu neznane:
»Naj ima jih, vitez moj popotni;
ako Bog da in junaška sreča,

v krvi vtone vsa njegova slava,
ko obesim grešnega krvnika
prav na vrata belega Prilepa,

ker ubil mi brata je junaka,
brata Muso, Muso Arbanasa!«

Pa obrne žrebca in odjezdí...
Zdvojen Marko se za njim ozira,
vse mogoče misli in razmišlja:

»Ščemo v nemar! Voda bi nam lahko služila! Za-
sužnjimo njeno moč! Napravimo elektrarno!«

Občinski možje so bili mladi. Očka župan je
pa bil stara korenina, ki izgleda kakor dren, pa
ima dobro srce kakor sladka koreninica.

Dejal jim je:
»Le napravimo elektrarno! Toda, kaj pa Ma-
tija? Petdeset let nam je služil in prižigal
skromne petrolejke, da nismo ponoči zgrešili
svoje poti! Kaj bo z njim?«

Nekdo se je oglašil:
»Star je. Njegova doba je minila! Pustimo ga!
Kakor drevo je, ki ne more več roditi sadu;
Umrli bo!«

Župan se je razhudil:
»Matic vrši vestno svojo službo! Njegove luči
sijejo slednji večer! Njegove noge so res trde,
roke tresoče in oči slabe! Toda starček dobro
vrši svoj posel, saj ga opravlja z ljubeznijo!«

Mladi svetovalci so sklonili glave. Imeli so do-
bre duše, le preveč mladostne vihravosti.

Spet se je oglašil župan:
»Le napravimo elektrarno! Toda Matiji dajmo
pokojnino! Zaslužil si jo je!«

Vsi so zadovoljno pritrdili.
Ko je izvedel Matija, da bo upokojen, je za-
plakal:

»Pa moje lučke mi hočejo vzeti, ki sem jih
negoval petdeset let! Postaral sem poleg njih, a
one so ostale vedno mlade in jasne. Zdi se mi,
da jim nisem prilival samo petrolejke, temveč
svojo srčno kri! Tako rad sem jih imel!«

Oče župan se je zamislil:

»Če povedal bi mu, da je Marko,
umiril bi Turek ga srditi,
ker orožja nič pri sebi nima;
če pusti ga k belemu Prilepu,
pomiril bo goste preštevne,
ko iskal bo po dvoranah Marka...
Vse premisli, končno se domisli,
pa zakliče iz globine grla:
»Kam odhajaš, Džemo Brdžanin?«
Evo, jaz sam kraljevič sem Marko;
vrni brž se, Džemo Brdžanin!«
Misli Marko, trdno se nadeja,
da uteče mu na konju Sarcu,
pa požene v beg se preko polja —
tik za njim sledi mu besni Turek...
Brz je Sarec, hoče mu uteči,
a potegne Džemo topuzino,
zavihti jo z vso močjo ogromno —
in zadene Marka v pleča živa.
Pade Marko na zeleno travo;
Marko pade, Džemo ga ujame,
zveže naglo Marku roke bele,
pa okove izza pasa vzame
in okuje kraljeviča Marka:
da na noge težke mu verige,
da na roke spono mu železne,
a na grlo še jeklen ovrtnik,
pa zajaše urno konja Sarca,
prime žrebca krepko za povodce —

ko na hrbet vrgel mu je Marka —
in odjezdí k belemu Ohridu;
pred Ohridom vislice postavi,
da obesi kraljeviča Marka.
Pa poprosi srenja ga krščanska:
»Brat po Bogu, Džemo Brdžanin,
le nikar nam tu ne vesi Marka,
obrodila več ne bi pšenica;
sprejmi rajši zlato odkupnino!«
Vzame Džemo tri zlatnikov vreče,
vodi Marka k mestu Vučitrnu,
pa pred mestom vislice postavi,
da obesi kraljeviča Marka.

(Se bo nadaljevalo.)

Ezop. — Fr. B.:

Pijanec in žena

Zaman ženica moža prosi,
naj vsega v vinu ne potrosi.
Ko spet nekoč domov prišari,

pijan zvali se pri omari...
Na grob ga nese žena v temi
in kot prikazen se našemi.

OKUSNA IN ZDRAVA
JE
KOLINSKA KAVA!

In ko se mož ob črni jami
površno strezne in predrami,
našamljena mu žena pravi:
»Na noge! Joj!« — A mož jo ustavi:
O, če bi me zares poznala —
požirek vina bi mi dala!...«

Ezop.-Fr. B.:

Lisica in volk

(Basen.)

Lisica pade v star vodnjak,
volk pride mimo sivodlak
in v milosrčnosti zvedavo

v vodnjak potakne svojo glavo:
»Kaj res ste vi tam dol, strina?
V vodnjaku bode pač mrzlinat!
Kdaj padli, reva, ste v vodo,
in rad izvedel bi, kako?
Povejte vso prigodo mi,
nesreča vaša me boli...«

»Ne bodi, brat, tako neslan,
pomagaj rajši mi na dan!
Ko pridem ven, povem ti vse
po vrsti — kakor abecé...«

Uganke

Med brati sem peti —
in kamor prispem
sem v radost ljudem —
po širnem vsem sveti...

Rešitev prejšnje uganke: m a t i. Pravilnih re-
šitev smo prejeli tokrat samo 12. Nagrado je
žreb določil: Slavi Ožbotovi, učenki III. raz-
reda in Marjanu Pistotniku, učenku III.
razreda v Mozirju. Rešitve današnje uganke bo
sprejemalo uredništvo »Mladega Jugoslavana«
v Mariboru, Aleksandrova c. 24 do srede, dne
20. t. m. opoldne.

Gustav Strniša:

Svetilničar

Skromno gorenjsko mestece sanja mirno na
visoki skali. Stražnik bodi budno okoli. Le vča-
si se začujejo koraki zakasnelega meščana, ki
odhaja domov. Votlo odmevajo v noč.

Po ulicah sijejo svetilke. Stare petrolejke so.
Njih skrbni čuvar Matija jih sleherni dan pre-
gleda, očisti cilindre, pristriže stenj in postavi
osnažene nazaj na tenke, železne stebre. Zve-
čer pa hodi zadovoljen okoli njih in jih prižiga.
Tudi v njegovih očeh se leskečejo tedaj lučke,
saj tiste dobre oči starčka kar sijejo zadovolj-
nosti in sreče.

In lučke ga ljubijo. Prijazno mu mežikajo in
ga pozdravljajo. Vesel se vrača od dela in leže
truden k počitku. Se pred zoro mora obiskati
svoje lučke in jih ugasniti.

Mesto napreduje. Vse je novo! Globoke, resne
vodnjake, ki se šopirijo na trgu in po ulicah,
zamenja kmalu vodovod. Mnogo debelih mamc
se oddahne. Saj zdaj ne bo več treba hoditi k
vodnjaku po vodo. Kar v kuhinji imajo lepe,
lesketajoče se pipice. Samo vijak se obrne in
že priteče čista in hladna studenčnica.

Mesto res napreduje. A razsvetljujejo ga še
vedno petrolejke. Še vedno jih prižiga in ugaša
stari Matija. Vse se spreminja, vse je novo, le
Matija in njegove lučke so stare.

Pa se oglašajo mladi mestni možje:
»Sramota za mesto! Deroča reka ga obkroža.
Vodne moči bi lahko igraje dobili, pa jih pu-

»Matija! Tudi v tvoji ulici sveti petrolejka.
Majhna je ta ulica, samo par korakov dolga.
Preskrbel bom, da tvoja ulica ne dobi električ-
ne svetilke. Ti obdrži v njej svojo petrolejko!
Prižigaj jo po mili volji!«

»Tisočera vam hvala, očka župan!« je dejal
Matija in se zadovoljno popraskal za levim uše-
som.

Mesto je res dobilo elektrarno. Jasno in bistro
so svetile nove luči skozi temo.

Le Matija jih ni maral:

»Presvetle so! Preveč rezko sijejo! Pa kar oči
zaslepe, če pogledaš vanje. Moje petrolejke pa
svetijo tako milo in ljubeznivo!«

Zdaj je slednji večer prižgal svojo petrolejko
v ulici, kjer je domoval. Zjutraj pa, ko je vstala
zora, je bil tudi on že pokonci:

»Moja lučka! Ugasniti te moram!« je šepetal
in lezel kvišku.

Zora je rdeela nad nizkimi hišami in zasijala
tudi v njegovih smehlajočih se očeh, ko je do-
spel do svoje ljubljene svetilke ter jo pobožno
ugasnil.

Pa je moral starček leči na bolniško posteljo.
Lučko je moral prižigati njegov sin. Zvesto je
moral skrbeti za svetilko. Starčkovo posteljo so
moral prenesti k oknu, da jo je vedno lahko
videl.

Nekdaj je zahrnel vihar. Električne luči v
mestu so ugasnile. Le Matijeva petrolejka je
mirno gorela.

Ko je to izvedel, se je nasmešnil:
»Moja edinka bo gorela, dokler bo življenje v
menil! Z novotarijami pa nič ni!

Prav naslednjo noč je zelo oslabil. Govoril je
o samih lučkah in proti jutru umrl.

Zunaj je divjal veter. Od strehe je odkrušil
drobec opeke, ki je udaril v petrolejko in ubil
šipo. Luč je zaplamtela s poslednjim sijem in
ugasnila.

Jutro je ležalo nad mestom. Prvi žarki so
skozi okno poljubljali mrtvega starčka.

Njegovemu nečaku se je zazdelo, da je drob-
na Matijeva lučka vzplamtela prav do nebes.
Tam se je spremenila v solnčni žarek in se še
enkrat vrnila vsa blesteča k starčku, d. ga po-
zdravi in poljubi njegovo uvelo mrtvo lice.

Jubilej hrvatske pisateljice in novinarka Marije Jurić Zagorke

Znana hrvatska pisateljica in novinarka gospa Marija Jurić Zagorka bo slavila te dni tridesetletnico svojega književnega in novinarskega dela. Da bi bil ta jubilej proslavljen tako, kakor Zagorka zasluži, se je sestavil v Zagrebu obširen odbor, v katerem so zastopana mnogostevilna zagrebska društva in ustanove ter mnoge odlične osebnosti. V znak posebnega priznanja ta odbor ne namerava prirediti Zagorki samo običajnega banketa s običajnimi govori, kar se v par dneh pozabi, marveč: si je odbor nadel nalogo, da zbere med narodom toliko svoto, da bo zadostovala za gradnjo majhne, dostojne hišice, katero pokloni Zagorki. To je lepa gesta, ki je do sedaj nismo bili vajeni. Gospa Zagorka je s svojim neumornim dolgoletnim delom gotovo zaslužila to priznanje svojega naroda, saj je vse svoje delo, svojo izredno produktivnost in veliki svoj talent posvećala svojemu narodu skozi celih 30 let.

Zivljenje gospe Zagorke je nad vse aktivno in interesantno. Jubilejantka je poseben tip med jugoslovanskimi ženami. Že v šoli je vzbujala pozornost s svojimi sestavki — kot dvanajstletna deklica je pisala pesmice. V zagrebskem samostanu, kjer se je vzgajala, je pisala »Samostanske novine«, v katerih je beležila vse, kar se je dogajalo v samostanu. Skrivaj je pisala povesti in romane, ker so njeni bili proti njenemu pisanju; štirinajstletna je že objavljala svoje prispevke v »Bršljanu«.

Nekdaj je napisala članek o surovem postopanju madjarskega železničarja s seljaki, čemur je bila sama priča. Članek je zbudil senzacijo in posneli so ga vsi listi. Za tem je začela pisati politične članke proti madjarski vladi v inozemskih novinah. Ti članki so bili čitani celo v hrvatskem saboru. Tedaj jih je poslala biskupu Strossmayerju ter ga naprosila, naj jo namesti kot novinarko pri »Obzoru«. Bila je to za tedanj dobo nezaslišana predznost, toda veliki vladiki in tedanji urednik »Obzora« prof. J. Pasarić sta bila na njeni strani in končno je bila sprejeta v uredništvo. Tu je pisala rubriko »Madjarska politika«, referate o zunanji politiki, potem je otvorila rubriko »Iz ženskega sveta«, pisala podlistke, humoristične in resne, razna gledališka in družabna poročila, posebno pa je posvetila svoje pero ženskim društvom. Leta 1903., za časa Khuen Heder-varyja, je sodelovala pri vseh demonstracijah na zagrebskih ulicah in jih pomagala organizirati. Skrbela je tudi za aretirance. Ona je organizirala veliko žensko demonstracijo proti Khuen-Heder-varyju na Markovem trgu. Bila je končno tudi sama aretirana in zaprta. Po padcu Khuen Heder-

varyja je bila z ostalimi vred izpuščena na svobodo.

Pri naslednjih volitvah je obhodoila s kandidati hrvatsko-srbske koalicije vse shode ter agitirala za narodne kandidate proti madjaronom. Ko je njena stranka zmagala in poslala svojo delegacijo v peštanski sabor, jo je »Obzor« poslal v Budimpešto kot svojo poročevalko. Pojav žene kot političnega novinarja je vzbudil tam veliko senzacijo ne le med Madjari, ampak tudi vse evropske novine so pisale o njej dolge članke.

Ko je bila hrvatsko-srbska koalicija postavljena vsled veleizdaj pred dunajsko sodišče v znanem velikem Friedjungovem procesu, je bila Zagorka spet poslana na Dunaj kot poročevalka. Pri tej priliki jo je posebno pohvalil pred vso koalicijo profesor Masaryk, današnji predsednik Č. S. R. Od te dobe je bila stalna poročevalka »Obzora« za hrv. sabor, in to polnih 20 let.

Po prevratu je začela obdelovati posebno zagrebske dogodke. Potem se je posvetila kriminalistiki ter poročala o kriminalnih dogodkih. Zahajala je s policijo v najtemnejše beznice, čestokrat preoblečena v moško obleko ter je pisala črtice o bedi najnižjih slojev, ki jih je sama preštudirala. Nato je postala poverjenica mladinskega sodišča ter poročala o bedi zapuščene dece. Sedaj je urednica »Ženskega lista«.

Kot pisateljica je začela svojo karijero z romanom »Roblje«, katerega je na lastne stroške dal tiskati biskup Strossmayer. Ta roman je bil takoj preveden na poljski in ruski jezik. Za naslednjim delom »Vlatko Šaretić« se je posvetila zgodovinskim romanom, ki obdelujejo hrvatsko preteklost, posebno mesta Zagreba.

Doslej je napisala 18 romanov in 14 dram, od katerih je bilo 12 igranih v zagrebskem gledališču. Za razna dobrotvorna društva je spisala nešteto krajskih igrokazov, dalje prvi hrv. film po romanu Senoe »Seljačka buna«. Poleg tega je napisala zelo veliko novel, črtic in podlistkov.

Mnogo bolj nego po svojem plodnem novinarskem delu je Zagorka znana po svojih zgodovinskih romanih, ki se čitajo v najširših slojih in dosežajo za naše prilike naravnost fantastične naklade. Nikdo ne zna tako oživiti hrvatsko zgodovino in napraviti jo tako popularno in razumljivo najširšim slojem, kakor zna to Zagorka. Ravno v tem je njena največja zasluga in ravno za to ji je narod o priliki njenega jubileja najbolj hvaležen.

Mnogostevilnim čestitkam, ki jih jubilejantka dobi za dni iz vseh krajev naše domovine, pridružujemo tudi naše iskrene čestitke!

Prebitek žensk in njegove posledice

Neka dunajska publicistinja je objavila sledeči zanimivi članek, ki se tiče prebitka žensk in njegovih težkih posledic:

Dnevna rubrika o samomorih izkazuje vedno več samomorov starejših in mlajših žensk. Ravnodušno prebiramo taka poročila, dasi bi nas morale gole številke pretešiti. Samomori žensk radi nesrečne ljubezni, prepira ali brezposelnosti in enakih vzrokov so bili pač vedno na dnevnem redu, toda vzroki kakor: naveličnost življenja, strah pred osamelostjo, bolezen, starost, brezposelnost, dosežajo rekord, kakršnega doslej še niso nikoli dosegli. Žena je pač v splošnem nesrečna, se čuti, da je odveč. Manjka ji to, v čemur vidi še danes večina žen smoter svojega življenja: »ljubiti in biti ljubljena«. Njihov prebitek povzroča boj za moža in premagane polagajo malodušno orožje.

Ce se je že pred vojno ponekod konstatiral prebitek žen, so se te številke po vojni, ko je padlo na milijone moških, strahotno pomnožile. Da pokažemo samo nekaj primerov. V Nemčiji se je dvignil prebitek žensk od 29 na 67 na vsakih 1000 moških, v Franciji od 22 na 110 in celo v Srbiji, kjer je prej bilo znatno manj žen nego moških, se opaža po vojni prebitek žen; ravno tako na Bolgarskem in v Grčiji. Tudi Angleška izkazuje 94 žensk prebitka na vsakih 1000 moških.

Statistika je dokazala, da je v Nemčiji sedem milijonov žensk od 18—35 let, medtem ko je moških iste starosti samo 4—5 milijonov; več nego dva milijona žensk te starostne dobe, ki pride v poštev za zakon, ostane torej brez moža. Velika večina teh žensk je poklicno zaposlena, vse so prisiljene, da se odrečejo zakonu in materinstvu. In to niso morda duševno revne ženske, ki ne vedo, kaj bi počele same s seboj, marveč nasprotno, so navadno osebe z bogatim notranjim življenjem, ki žel., da bi mogle s kom deliti svoje bistvo in svoje delovanje, da bi mogle za koga skrbeti. Dokler še upajo, da se bo njihova usoda spremenila, dokler so še mlade in močne, jih drži pričakovanje pokoncu; toda pride dan, ko se marsikatera z bridkosti v srcu vpraša: čemu? Marsikatera se prebri do prosvetljenosti, išče in najde na domestilo za osebno srečo v socialnem delu, v političnem življenju itd. Toda vsaki ni dano, da bi se mogla odpovedati in od misli na samomor do izvršitve je samo majhen korak. Na

Dunaju ni bilo n. pr. leta 1929. nič manj nego 1531 ženskih samomorilk. Bilo je to za Dunaj žalostno rekordno leto.

Po statistiki je največ samomorilk med 35 do 60 letom, najmanj med 25—35, kar potrjuje gornja izjava. Slavnj angleški psiholog William Maltew je dokazal, da se največ samomorov izvrši v juniju in juliju, najmanj pa v decembru, da se med vsemi narodi Nemci najbolj nagibljejo k samomoru, na drugem mestu so Francozi, medtem ko je pri slovanskih narodih, ki vsled svoje skromnosti in ravnodušnosti lažje prenašajo udarce usode, samomor še redkejša prikazen.

Razno Proti nesolidnosti v trgovini

Nemška gospodinjstva društva svarijo svoje članice pred nesolidnimi trgovinami, katere si skušajo pridobiti odjemalcev na vse mogoče načine. Ponekod dajejo n. pr. znamke za kine, matografske predstave. Ako kupi gospodinja za gotovo vsoto blaga, dobi po eno znamko; ko ima sto znamk skupaj, gre lahko v kino za stonj. Tako si gospodinja misli, da je dobila gotovno zastonj, toda se vara, ker je trgovec vsotno pri blagu zaračunal vsaj toliko, ako ne več, nego njega stanejo znamke.

Kdo ima prav?

Mnogo se govori in piše o svetovni gospodarski krizi, o njenih vzrokih in mnogo se ugiba, kako naj bi se ta kriza rešila. Kako različna so mnenja, dokazujejo že naslednja dva primera, posneta iz člankov dveh uglednih žen. Priobčenih v »Berliner Tageblatt«-u. Dr. Maria E. Lüders piše: »Ti milijoni (posameznikov) pa so, ki morajo nekaj doprinesiti k temu, da se končno gospodarstvo opravi preko mrtve točke; s tem bodo tudi preprečili, da se mi sami in njihovi bližnji ne bodo vedno globlje pogrezali v gospodarsko stisko. Mislimo moramo vedno na to, da smo z vsako marko, ki jo izdamo pri kupovanju, plačali delaven pol ali celo uro dela, da se tako zmanjša brezposelnost.« — »Vsi tisti milijoni žen, ki jim je količjak mogoče ali ki morajo kupiti karkoli, naj to store takoj.« — Čisto drugače presoja to zadevo Dr. Alice Salomon, ki piše: »Žene imajo samo eno sredstvo, da pomagajo svojim možem preko gospodarske krize: povratek k preprostosti. Zmanjšati stroške, odstraniti vsak luksuz. — Enostavno ni res, da v slabih časih luksuz povečuje nakupno

moč. Povečanje in sanacija nakupne moči sta odvisni od tega, da nikdo ne izda za svoje potrebnosti več nego ima in da ostanejo trgovcu rezerve za obnovo kapitala.« Vsekakor bo poslednje stališče pravilnejše, posebno še za naše razmere.

Amerikanci se uče gospodinjstva

V Ameriki so vpeljali na šolah pouk v gospodinjstvu tudi za moško mladino, in sicer je uvedlo ta pouk doslej 42 držav od 48. Preko 7000 dijakov iz višjih šol se uči prati, krpati, kuhati in pospravljati sobe. V Tulsu, v državi Oklahoma, je eno leto na šoli gospodinjstvo za dečke obvezen predmet. Ameriška je začela posnemati Amerikance v tem oziru; mnoga mesta uvajajo pouk o gospodinjstvu na deških šolah.

Panazijatski ženski kongres

Panazijatski ženski kongres, ki se je letos vršil v Lahori, je imel za žensko gibanje velik pomen. V Zenevi zbrane ženske voditeljice, ki so ravno reševale vprašanje državljanstva poročene žene, bi brez Azijatk ne dobile glasov vseh državnikov. Azijatski delegati, turški, perzijski in japonski zastopniki, niso hoteli glasovati, dokler ni dospela brzojavka iz Lahore, ki je potrdila, da tudi Azijatke podpirajo zahteve Evropejk in Amerikank v vprašanju državljanstva poročene žene.

Kitajske šege

V angleškem parlamentu je pri obravnavanju nekega, na vlado stavljenega vprašanja, prišlo na dan, da se pobere po ulicah Hongkonga letno po 1300 mrtvih otrok. Podtajnik za kolonije je temu pritrdil in je pojasnil, da ne gre za zločine, temveč da je to za Kitajce način, da se znebijo mrtvega otroka, ker ne marajo imeti sitnosti, ako je otrok umrl od nalezljive bolezni. Večkrat ga pa polože na ulico tudi zato, ker ne zmorejo pogrebni stroškov.

Moške in ženske plače v Švici

Razlika med moškimi in ženskimi plačami v švicarski industriji se zadnja leta nikakor ni izenačila; nasprotno, postala je še večja. Pred vojno je znašal povprečni zaslužek žene od 18. leta dalje 3-22 frankov. Neizučeni delavec je zaslužil povprečno 4-79 fr. dnevno. Razlika med dnevnim zaslužkom žene in onim neizučene delavca je torej znašala pred vojno 1-57 fr. L. 1929. je znašala povprečna dnevna mezda delavke 6-45 fr., medtem ko je neizučeni delavec zaslužil povprečno 9-85 fr. dnevno. Razlika je znašala 3-40 fr. ali 53%. Ženska plača je torej padla od l. 1913 do l. 1929 v primeri s plačo neizučene delavca za cele 4%.

Gospodinjstvo

Varčevanje s časom

II.
Moderna arhitektura olajšuje in poenostavlja delo ženi-gospodinj. Dočim se je do zadnjega časa gledalo bolj na zunanost hiše, posebno še na fasado ali pročelje, nego na notranjo udobno razdelitev prostorov, se je zdaj preokrenilo in se gleda v prvi vrsti na udobnost. Nič več ni v novih hišah tistih strašnih, temnih kuhinj, v katerih se je ena oseba komaj obrnila in kjer je morala ves dan goriti luč. Ali niso bile te kuhinje prava ječa, kjer je morala prebiti večino dneva bodisi gospodinja, bodisi služkinja brez zraku in brez dnevne svetlobe? Se le po vojni se posveča kuhinjam več pozornosti, odmerja se jim veliko okno in, če tako bolje kaže, postavlja se kuhinja celo na pročelje hiše. V starih hišah so shrambe zunaj kuhinje, morabit je treba celo čez hodnik na nasprotno stran. Sedaj, v novih hišah, so vrata v shrambo kar naravnost iz kuhinje. Tudi se vzdavajo v kuhinjske stene omare s policami, da se v kuhinjah, ki so navadno majhne, ne nabere preveč pohištva. Vsa posoda se lahko pospravi v te stenske omare.

Koliko stopinj si gospodinja prihrani, ako je tako srečna, da dobi tako udobno zidano stanovanje! Izmučenosti, ki leže zvečer na veliko večino ženi-gospodinj, je krivo baš nepraktično razporejeno stanovanje, ko mora stopicati iz kuhinje v shrambo in nazaj ter po dolgih hodnikih v druge prostore.

Mnogo si prihrani gospodinja na času, ako si pravočasno nabavi na dom vsega, česar potrebuje, da ji ni treba trkati na vrata svojih sosed ter prositi na posodo, kar je nelepa razvada. Tudi pošiljati služkinjo ali otroke za vsako malenkost v prodajalno ni prav, otroci — posebno dekleta — se tega navadijo in bodo tudi one tekale ali same ali pošiljale druge po večkrat v enem samem jutru v trgovino zdaj po to, zdaj po ono.

Gospodinja si mora že ob večerji napraviti program za drugi dan, premisliti, kaj bo kuhala in česa ji bo treba. Vse si mora zapisati, četudi le na kratko, saj je to samo zanjo. Grede na trg si preskrbi vsega, česar bo potrebovala čez dan. Menda se nikjer drugje tako rado ne pozablja kakor v gospodinjstvu. Pri gotovem delu ti šine v glavo: to in to moram narediti, to moram kupiti! Pa greš in v mislih na drugo delo in v drugem opravku takoj pozabiš, kaj bi morala narediti, kaj kupiti. Zato je najboljšje, da imaš svoj zapisnik pri rokah, da vanj takoj zabeležiš, česar si se spomnila, kaj moraš storiti ali kupiti. Zato imej svoj zapisnik in svinčnik vedno pri rokah!

Uradniške in delavske žene dobivajo denar za gospodinjstvo bodisi mesečno, štirinajstredno ali tedensko. Najboljše je, da si te žene s stalnimi dohodki naročijo iz špecerije vsega, česar je treba bodisi za ves mesec, štirinajst ali teden dni, za kolikor časa pač dobe denar. Tako je mnogo bolj priporočljivo in ekonomično, nego če se z vsako četrti riža ali zdroba moke ali masti teka v prodajalno. Papir, v ka-

terege trgovce zavija živež, tudi nekaj odvaga. Ako imaš glavni živež doma, je vselej bolj varno, nego če imaš stalno skromno odmerjeni denar. Večkrat je treba tega ali onega razven hrane. Če je denar tu, kaj rad zdrkne in proti koncu meseca ali tedna zmanjka za hrano. Če je živež doma do nove plače, je družina vsaj s hrano preskrbljena in ni se bati pomanjkanja vsaj v jedi ne.

Od začetka se bo morebiti gospodinja parkrat ušela; naročila bo morda preveč ali premalo, pozneje se pa tako privadi, da bo imela takorekoč natanko dovolj.

Preden greš k trgovcu, zapiši si vse jestvine, ki so ti potrebne; v trgovini prečitaš trgovcu, da si tudi on zapiše in ti živež pošlje na dom.

Tako ne boš letala ali pošiljala vsak trenutek v prodajalno po to ali ono malenkost. Na ta način si prihraniš na času, ki ti je kot dobri in skrbni gospodinjki skromno odmerjen.

Tudi na trgu se posebno v zimskem času preskrbimo za več dni. V mrazu se meso ne pohvari, če ga hranimo na hladnem, glavno zelje, ohrovt, sladkor in kisla repa se da ohraniti doma.

S časom varčujemo lahko pri vsakem delu s tem, da imamo za določeno delo vse potrebno pri roki. Tako n. pr., če hočemo čistiti zelenjavo. Ako jo imamo na vrto, jo bomo že tam očistile prsti, trdili ali gnilih in sploh neuporabnih listov. Na mizo pogrnemo več listov časopisnega papirja, pripravimo si skledo z vodo, kamor bomo devale oznaženo zelenjavo, oster nož in lesen kroglik, ako jo mislimo zrezati na drobno. Ko imamo vse pri rokah, sedemo k mizi tako, da ne bomo upognjene in da imamo roke v primerni višini, ne previsoko, da se ne utrudijo. Prav tako se pripravimo za lupljenje krompirja, jabolk itd. Da mize ne zamažemo, jo vedno pokrivamo s časopisnim papirjem, katerega zvijemo po končanem delu z olupki vred v kepo, ki jo vržemo, v mestih, kjer nimamo živine, najboljša na ogenj, po končani kuhi.

Vso kuhinjsko pripravo kakor bet, kuhinjske nože, desko za mesenje, valjar imej vedno na nože, desko za mesenje, valjar imej vedno na no, da ne izgubljaš časa niti z iskanjem niti še le s snajenjem, kadar jo potrebuješ.

Glede na varčevanje s časom, naj še omenim stari izrek, da je rana ura, zlata ura.

Moda

Blagovi igravo veliko ulogo v tekoči sezoni. Pri pariških dirkah in v spomladnem salonu je bilo videti mnogo pikčastih blagov. Večinoma so to male pike v velikosti graha in še manjše, posamezne in v skupinah; vidimo jih na vseh vrstah blaga: na lahkem volnenem blagu kakor tudi na svilenih muselinah, kitajskih krepkih, marokenih in fularjih. Ti blagovi so najrazličnejših barv, vendar prevladuje belo na črnem, črno na belem, rumeno na modrem, modro na rumenem in še bolj zelene pike na modrem dnu ali modre pike na zelenem dnu. Te vrste blaga uporabljajo za preproste popoldanske obleke, medtem ko vidimo na slavnostnih ter večernih oblekah zelo velike kroge ali elipse. Pravilo se torej glasi: za vsakdanje, preproste, pocestne obleke mali vzorci, za lahke slavnostne in večerne obleke pa veliki in zelo veliki vzorci!

Vzorčasti blagovi so tako zelo priljubljeni, da uporabljajo enobarvne blagove samo še za kostime in plašče, skoro vse ostalo je na kak način vzorčasto. Vse praktične žene zanima v prvi vrsti to, katera iz nekdanih barv je zopet moderna, da si lahko s stare obleke prenarede in jih zopet uporabijo. Letos slavi svoje ponovno vstajenje temno-modra barva. Med kostimi je poleg drobno črno-belo vzorčastimi najelegančajša barva temno-modra, toda tudi pri vzorčastih svilah vidimo čestokrat temnomodro dno. Temnomodre svile in čipkaste obleke niso nikaka redkost in v izložbah vidimo toliko moderno luknjačasto vezeno svileni blago temno modre barve. Temnomodri kostimi, naj bodo iz volnenega blaga ali iz marokena, se popolnjujejo s svileni bluzo svetlo zelene barve ali pa neke modne rožnato-rumene (podobne barvi ožgane kože); ciklammov barva, ki je bila že mnogo sezon naravnost nemogoča, se sedaj zopet uveljavlja. Poleg teh bluz lahko nosimo tudi bluze iz angleške vezanine, bele, črne, rožnate, blede, modre in ciklammov barve. Iz vezene blaga se nosijo tudi cele obleke, ali se to blago uporabi samo kot okrasek pri enobarvnih oblekah, iz enakega vezene blaga se izdelujejo tudi široki letni klobuki.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 17. maja: »Pri belem konjickuc. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. Ponedeljek, »Zeleni kakađuj. On je vsega krive. Red A.

Torek, 19. maja: Zaprt (Gostovanje v Kranju).

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 17. maja: »Oj ta prešmentana ljubezenc. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. Ponedeljek, 18. maja: Zaprt. Torek, 19. maja: »Fidelio. Gostuje Marij Simenc.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Nedelja, 17. maja ob 20. uri: »Cirkuška princeza«. Znižane cene. Ponedeljek, 18. maja: Zaprt. Torek, 19. maja ob 20. uri: »Dogodek v mestu Gogic ab. C.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

Začetek ob 20.15.

Četrtek, 21. maja: »Bunbury«. Premijera. Stoli nastop gl. Pirčeve. Petek, 22. maja: »Bunbury«. Zaključna predstava v tej sezoni.

Mali oglosi

Oglasi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znamko.

Znalne stavbne prihranke

dosežete, če Vam izvrši načrte, proračune in nadzorstvo Tehnični biro „Tehna“, Ljubljana, Mestni trg št. 25/1 507

Fotomeyer

Maribor, Gosposka ul. 39. — Vse foto-potrebščine kakor aparati se dajejo na obroke. Izdelava amaterskih slik v 4 urah. 986

2.500.— Din

zaslužite najmanj mesečno, če obiskujete v Vašem okolišju ljudi! Tovarna Vega, Ljubljana, poš. predal 307. Priložite znamko za odgovor! 988

Email d. z. o. z. Ljubljana 7

Beljaška 4 - Telef. 3252

emailira in ponik- luje po naročilu

NA ZALOZI: Lutz-ove peči, napisne tablice — črpalko z ventili brez usnja in razpršilci za gnojnico — avtogeno varenje

Email d. z. o. z. Ljubljana 7

Beljaška 4 1084

Nogavice, roka- vice, volna in bombaž 463

najceneje in v veliki izbiri pri
KARL PRELOG
Ljubljana, Židovska
ulica in Stari trg

Vse vrste harmonik

kakor tudi kromatične najboljše in najceneje kupite pri 1269 izdelovalcu harmonik

Franc Kucler

postaja Drinov grič pri Vrhniki, Jugoslavija. Priznana najboljša domača izdelovalnica. Nizke cene.

Ustanovljeno l. 1852

Teodor Korn

Ljubljana

Poljanska cesta št. 8

(prej Henrik Korn)

krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodovodov in central. kurjave. — Naprava strelododov; kopališke in klosetne naprave 792

Duko ličanje in tapetiranje avto- mobilov

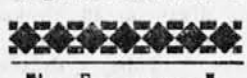
Martin Mali
Domžale 1240

Za splošno ključavničarstvo

se priporoča

IVAN KRALJ LJUBLJANA

Gregorčičeva ul. št. 5

Na Besenicah

iščem štirisobno stanovanje s pritliklinam. Dr. Štempihar. 11717

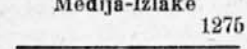
Izvežban žagar

bi rad nastopil takoj službo

Jernej Raspočnik

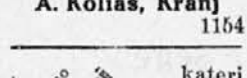
Vas Briše, št. 18, p.

Medija-Izlake 1276

Barvamo

in čistimo blago vsake vrste. Poizkusite i Vi pri nas
A. Koljaš, Kranj
1154

kateri so dobili v spomin na Birmo ure in zlatino kupljeno pri

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg 9

in zadovoljni ostanejo tudi

ki so tako ugodno in poceni kupili za svoje Birmance najljepše darila — Oglejte si izložbo

Klavirje, pianine

svetovnih znamk najceneje kupite: Musica Sv. Petra cesta 40. 1269

Najnovejša brzo-likalnica. — Prvo-vrstni modni atelje

JOSIP BOC

LJUBLJANA

Kolodvorska 6 1207

Tudi Vas se to tiče!

Deset let je že minulo, kar obstoja moje podjetje, pa še nisem imel časti, da bi Vas poslužil z najmanjšim delom. Vendar sem prepričan, da ste v tem času gotovo naročili kako tapetniško delo ali pohištvo. Zato Vas kot vodja higijeničnega zavoda za parno čiščenje perja, tapetniške delavnice in trgovine s pohištvo vabim, da se pripravite o zmernih cenah in solidnem delu. Največja čast mi je bila izkazana že z osebnim naročilom Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I. Obiščite me! Oddaljen sem od Glavnega trga v Mariboru samo eno minuto na: Vojašniškem trgu 1 (Dravska vojašnica). Vdani B. Jagodič, Maribor

Okrajne zastopnike

za vse sreze sprejmemo, sposobne tudi proti fiksni plači. Pravno za penzionirane orožnike, učitelje itd. Pismene ponudbe na „UNION“, zavaro-valna družba, Ljubljana, Miklošičeva c. 7/III. 1222

Nagačenje vsakovrstnih živali

po jako nizki ceni izvršuje

Joško E. Pušpan

preparator

Ljubljana

Mestni trg št. 11

Pozor!

Avtomobilisti

Ako Vam se na potu na Bled-Gorenjsko pripeti nesreča na avtomobilu, obrnite se na avtomehanično delavnico **ST. CYRANSKI, Kranj**, ki Vam popravi takoj in poceni 1150

Oblastveno koncesionirana šoferska šola

J. Gabersčik

bivši komisar za šoferske izpite

Ljubljana

Dunajska cesta 31

Ure, zlatino in srebrnino

za birmo kupite najboljše in poceni pri stari tvrdki:

T. Fehrenbach

urar in optik, Maribor

Gosposka ulica 26

Ivan Seliškar

urar

Ljubljana

Gradišče št. 3

Sprejemam vsa v to stroko spadajoča popravila. Ista izvršujem točno in solidno. Cene nizke. 1226

Ure za birmo zlatino in srebrnino

kupite najboljše pri

Mulavcu

Maribor, Kralja Petra

trg (pri mostu).

Oglejte 1228

si kvaliteto in cene.

A. Lesjak, Maribor

↓

hudi po najnižji ceni priznani do-
bro žgano kavo, čaj, kakao, čoko-
lado, rum, konjak, sladkor, riž, olje
in vsa druga živila.
SOLIDNA IN TOČNA POSTREŽBA!
SE PRIPOROČA!

↑

Gosposka ulica št. 11

Agitirajte za »Jugoslovana«!

Prostovoljna javna dražba v Št. Vidu nad Ljubljano

V nedeljo, 17. maja ob 18. uri se bode nadaljevala dražba in se bo med drugim prodalo

16 stavbnih parcel

v izmeri od 600 do 800 m², ki ležijo ob Škofovih zavodih. Kupnina je plačljiva v obrokih. Ostali dražbeni pogoji so na vpogled pri podpisnem sodišču soba št. 37.

Pričetek dražbe ob 13. uri pri hiši št. 17 — Cirman vulgo Lovrenc v Št. Vidu poleg cerkve.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII.,
dne 15. maja 1931.

1268

Zahvala.

Ob nenadni, težki izgubi našega nadvse ljubljene soproga, očeta, dedka, itd., gospoda

Ivana Kregarja

nam je došlo toliko izrazov iskrenega sočustvovanja, in bilo nam je izkazano toliko ljubeznivosti, da nam je nemogoče zahvaliti se vsakemu posebej.

Tem potom se zahvaljujemo vsem, ki so v teh težkih urah z nami sočustvovali in nam stali zvesto ob strani.

Posebno zahvalo smo dolžni oč. duhovščini, zdravniku g. dr. Misu, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, prav osobito zahvalo izrekamo upravnemu odboru »Ljudske posojilnice«, kr. banski upravi v zastopstvu podbana gospoda dr. Pirkmayerja in ban. svet. gospoda dr. Vončina, vsem gg. banskim svetovalcem, županu gospodu dr. Pucu in podžupanu gospodu prof. Jarcu, vsem gg. občinskim svetovalcem, magistratnemu uradništvu z direktorjem gospodom dr. Zarnikom na čelu, predsedniku in podpredsedniku zbornice za TOI, gg. Jelačinu in Ogrinu in generalnemu tajniku gospodu dr. Windischerju, uradništvu Ljudske posojilnice z gospodom ravnateljem dr. Kržanom na čelu, zastopnikom denarnih zavodov z gospodom dr. Slokarjem na čelu, komisarju OUZD gospodu dr. M. Kreku, tisk. društvu gospodu dr. Pečjaku, bivšemu oblastnemu komisarju gospodu dr. Natlačenu, ministru n. r. gospodu prof. Sušniku, bivšemu prosvetnemu šefu gospodu dr. Capudru, glavnemu uredniku in ravnatelju uprave Slovenca gg. dr. Ahčinu in Rakovcu, vsej številni duhovščini s preč. gg. stolnimi kanoniki Nadrahu, dr. Strojcu, dr. Klinarju in dr. Opeki, oč. sestram usmiljenkam, zavodoma Marjanišću in Lichtenthurnu, upravi in uslužbencem električne cestne železnice, Prosvetni zvezi, Rokodelskemu društvu in Sempeterski Prosveti, oč. oo. frančiškanom, pevskemu društvu »Ljubljana« in pevcem ostalih pevskih društev za prelepo žalno petje, zastopnikom raznih korporacij, društev in organizacij z zastavami, pokojnikovim stanovskim kolegom, gg. govornikom Ogrinu in prof. Dermastji za prelepe tolažilne besede pri hiši in ob grobu ter končno vsem številnim prijateljem in znancem, ki so dragega nam pokojnika v tako častnem številu spremili k preranemu grobu.

Vsem še enkrat naša ponovna in prisrčna zahvala.

V Ljubljani, dne 16. maja 1931.

Globoko žalujoči ostali.

V neizmerni žalosti naznanja-
mo pretužno vest o smrti našega
ljubega sodelavca gospoda

ANTONA GUERRE

ki nam ga je kruta usoda iztrgala
dne 14. maja 1931.

Pogreb nepozabnega pokojnika
bo v nedeljo, dne 17. maja t. l. ob
4. uri pop. iz zdraviliške kapelice
v Slatini Radencih.

Slatina-Radenci, 16. maja 1931.

**DIREKCIJA
ZDRAVILIŠČA SLATINA-RADENCI**

Kam naj grem, kje naj kupim...

da bom dobro postrežen ...?

Največje podjetje
v Sloveniji za konfekcijo plaščev in obleke

Trgovski dom

Maribor
Aleksandrova c. 25

Industrija

„Karo“ čevljev

Maribor
Koroška cesta št. 19

Maks Ferjan

splošno ključavničarstvo
Ljubljana

Zvonarska ulica št. 7
Popravila tehtnic, utežev itd. — Specialist za blagajne.

Modni

krojaški atelje
Franc Avšič

Ljubljana
Komenskega ulica 36 (vis-à-vis „Ledine“)
Izdeluje vse obleke po meri in nizki ceni

Drogerija

»Central«
Filip Vrtovec

Celje
Zahtevajte brezplačno cenik

Modna trgovina

T. Eger 774
Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 2
Modno blago, čipke, perilo, nogavice itd.

Dežnike

izdeluje in popravlja trvdka

Ivan Pavlin
Ljubljana,
Florjanska ul. 11
Solidna postrežba.

L. Ornik

manufaktura
Maribor

Koroška cesta 9
Plačilne olajšave! 697

Harmonike

Lubas

so najboljše. — Franc Lubas, Ljubljana, Dunajska cesta. 761

OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik

STEKLO

srečno 6–8 mm, maščuko 4–6 mm, portaino, ledasto, alabaster itd.

SPECTRUM D. D.

LJUBLJANA VII — Telef. 28-48
ZAGREB CELOVŠKA 81 OSILEK

Josip Jelovšek

Celje,
Aleksandrova št. 4

Kavarna
Restavracija

„Zvezda“

Dnevno koncert
lastnik Fr. in Roza Krapeš, vulgo „Ziveli“
Ljubljana

Kavarna
„Merkur“

Ignac Lebič, Celje

Jakob Perhavec

Izdelovanje likerjev, dez. vin, ruma in konjaka
Maribor

Gospodarska ulica št. 9

Hotel
„Pošta“

Celje

Birmanska darila

po nizkih cenah

Danijel Zupanc

zlatar
Ljubljana

Wolfova ulica št. 6

URE ZA BIRMO

nudi najcenejše

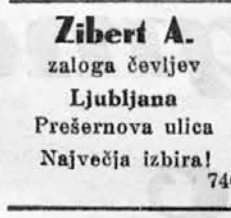
IVAN PAKIŽ

Ljubljana

„Lux“

kemični izdelki
Josip Kordiš
priporoča svoje izdelke najboljše kvalitete kakor: „Lux“ krema za čevlje vseh barv, vazelin za usnje, gumitrane za usnje, parketno voščilo.

Zibert A.

zaloga čevljev
Ljubljana

Prešernova ulica
Največja izbira!

Velika zaloga čevljev ročnega izdelka znamke

„Oro“

Priznano dobro blago.

Matej Orehek,
Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Bebica —

kam se peljeva?
Na Poljansko cesto 31 k **M. Nardinu**
ki nam nudi najboljše kolesa

„Mina“

in nam kolo popravi dobro in po zmerni ceni.

Spalnice

moderne in vse drugo pohištvo po najnižjih cenah

Matija Andlovic

Ljubljana
Komenskega ulica 34

stavbno mizarstvo

BONCA IVAN

Vižmarje
pri St. Vidu nad Ljubljano

Zalogapohištva

Mizarstvo

NOVAK IVAN

Vižmarje
St. Vid nad Ljubljano

Zakaj?

Nesporo elegantna fazona obleke, za katero marsikoga zavirate.

Ker je blago in podloga nabavljena pri znani tverdk

Novak, Ljubljana

Kongresni trg 15
nasproti Nunski cerkvi

Velika izbira!
Ugodne cene!
Solidna postrežba!

Hotel in restavracija pri

»Belem Kranjcu«

Pristna domača vina — gorka in mrzla jedila — moderno urejene tujske sobe

Kajlež

Ljubljana
Florjanska ulica št. 4

„Elida“

brivski salon za dame in gospode

Trajno kodranje

Celje
Vodnikova ulica

Oglašujto

»Jugoslovanule«

Frizerski salon za dame in gospode

Franc Loborec

Ljubljana
Rimska cesta

se priporoča c. damam za trajno kodranje, vodno ondulacijo in vse v to stroko spadajoča dela po zelo znižanih cenah. Sprejme c. dame in gospode na abonma po znižanih cenah. — Uradniki znaten popust. 720

Brivski salon za dame in gospode

Franc Kokalj

Celje
Kralja Petra cesta št. 22

Trajna ondulacija

garantiran in siguran uspeh. Se priporoča

Fr. Wilmann

brivec, Ljubljana

vis a vis Napoleono-vega spomenika

DAME! — NOVOST!

Trajna ondulacija

brez opeklina, — nepoškodovani lasje, najlepši valovi — (tudi na dolgih laseh — ključ)

Cene zmerne.

Vendelin Sebal

frizer za dame in gospode
Ljubljana
Sv. Petra c. 44

Tako izgledajo pravi zavitki Dr. OETKER-ja za vanilinov sladkor in za pecilni prašek. — Pri nakupu pazite na

„Svetla glava“

Dr. A. Oetker-jev
vanilinov sladkor
za kuhinjo.

Pa zavitek sadnjuje, da zadobi veliki podlog, koren, boljši ali 1 Mar. Novega pravega vanilijev aroma.

Varčba tega zavitka nadomestuje 2-3 stroje dobrega vanilija.

Doktor Oetker-jev
pecilni prašek
je najboljši!
Zakonito zaščiten pod imenom

Backin

Zahtevajte pri Vašem trgovcu izrecno le

„Dr. Oetker-jeve izdelke“

Vedno prihajajoče novosti!

A. & E. SKABERNĚ
LJUBLJANA

Vino

z vinarske razstave

v steklenicah in sodčkih prodaja od sobote od 8. ure naprej v dvorani „Union“, v Mariboru

po znižani ceni

Vinarsko društvo.

1276

NOGAVICE, ROKAVICE, KRAVATE, SRAJCE, ŽEPNE ROBCE, damske torbice, toaletne potrebščine kupite najceneje in najboljše pri

JOSIP PETELINC
blizu Prešernovega spomenika ob vodi

**Vedno lepe in
elegantne so
obleke iz
Dagmar
svile**

Zahtevajte

zato povsod izrečno samo

**Dagmar
svilo**

Jugočeska d. d. Kranj

543

AKUMULATORJE

dobavlja ter strokovno popravlja in polni
IVAN HEBEIN
edino oblastveno koncesionirano
akumulatorsko podjetje
Ljubljana, Dunajska cesta št. 87, poleg
strojnih livarn. 856

I. SLANOVIC

806

Splošno ključavničarstvo, LJUBLJANA
Gajeva ulica 2

Se priporoča za vsa v to stroko spada-
joča dela. Specijelno za delikatesna in
slaščičarska namizna in izložbena stojala
iz medenine ali železno poniklovana.

Kmetijska družba v Ljubljani

Turjaški trg št. 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v Dravski
banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in
okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 30 Din
in dobivajo za to brezplačno strokovni list

»KMETOVALEC«

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila
za umno gospodarstvo. Družba dobavlja
članom tudi razne kmetijske potrebščine.

459

Vsak kmet mora biti član Kmetijske družbe!

Teichert & Sohn Liegnitz

Vodilni najboljši ter najcenejši so Teichertovi
stroji za obdelavo lesa po vsem svetu.

Zastopnik: Ludovik Ileršič

Ljubljana, Gledališka ulica 12. 1199

TOVARNA SODAVICE

Slomškova ulica 27

priporoča svoje najboljše brezalkoholne pijače,
kakor Soda-voda, pokalice in okrepujoči
„Sanitas“.

Telefon št. 3231

1071

ŠTIRI MILIJONE

UNDERWOOD

pisalnih strojev je danes v rabi

ZASTOPSTVO IMA

Ludv. Baraga

Selenburgova ul. 6 • Tel. 29-80

882

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Brzjavni naslov: KREDIT LJUBLJANA

Obrestovanje vlog, nakup in pro-
daja vsakovrstnih vrednostnih pa-
pirjev, deviz in valut, borzna na-
ročila

Ljubljana

Prešernova ul. št. 50

(v lastnem poslopu)

Telefon št. 2040, 2457, 2548, 2706 in 2806

Predujmi in krediti vsake vrste,
eskompt in inkaso menic, in kupo-
nov, nakazila v tu- in inozemstvu,
safe-deposits itd.

Preseljitveno naznanilo!

1272

Vljudo naznanjam cenj. občinstvu, da sem preselil svojo slikarsko delavnico iz Rožne ulice št. 8 na Karlovsko cesto št. 2, vhod iz Vozarske poti št. 1

Blagovito mi ostati še nadalje naklonjeni in bodite uverjeni, da bom izvrševal Vaša cenj. naročila, vsa v mojo stroko spadajoča dela, najhitreje, najtočneje in po zmernih cenah

Joško Majhenič, sobno slikarstvo, Karlovška cesta-Vozarska pot 1

Za bližnjo spomlad
smo izdelali veliko zalogo

Vabimo na izbiro v to
najcenejšo oblačilnico

modernih plaščev

za gospode in dame

Drago Gorup & Co., konfekcijska industrija

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 16 — I. nadstropje

L. MIKUŠ

Ljubljana - Mestni trg 15

Telefon št. 2282

Ustanovljeno 1839

Na malo!

Na veliko!

Sode vseh velikosti za vino, žganje, olje, med in mast, a osobito izdelujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za hrambo. — Solidna in trpežna izdelava. — Sprejemem vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah.

Postrežba točna!

Delo solidno!

Franjo Repič

sodarsko podjetje

Ljubljana - Trnovo, Kolesarska ulica 18

Sanatorij

v Mariboru, Gosposka ul. 49

Telefon 2358

429

Lastnik in vodja:

primarij doktor Černič
specialist za kirurgijo.

Sanatorij je najmoderneje urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: z višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; tonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlapelosti črevesa; diatermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; z žarnico „hala“ za revmatična in druga boleča vnetja; „enterocleaner“ — jem za notranje črevesne kopeli pri zapeki, napihovanju in za splošni telesni podvig. Dnevna oskrba: I. razr 120, II. razr 80, III. razr 60 Din

Uniforme

za gospode oficirje in činovnike vse vrste, točno in solidno izvršuje od najboljšega blaga po zelo nizki ceni trdka za uniforme in civil

Anton Vrbinc

Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 20.

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„JUGRAD“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. o. z. v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 35/1

Krajevno zastopstvo Maribor, Aleksandrova cesta št. 48

Pravila proti plačilu Din 5 — v znamkah. Za odgovor prosimo znamko. Uradne ure od 8. do 12. in 14. do 18.

909

Pozor! Prihranimo 60 — 80 odstotkov pri nadomestitvi novih plošč za

Avto - Motocikl - Radio
Akumulator

Specialna stanica za polnjenje po znižani ceni! Delo zajamčeno strokovno edino pri

A. Jenko

Prva specialna akumulatorska delavnica, vhod Miklošičeva c., poleg palače Delavske zbornice in Kolodvorska ul. 29, Kavarna »Leon«.

Zaradi nesreče

inventurna odprodaja

manufakturnega in konfekcijskega blaga po

globoko znižanih cenah

Se priporoča

MARIJA ROGELJ, Ljubljana, Sv. Petra cesta 26

Motorna kolesa in kolesa

vseh prvovrstnih svetovnih znamk

A. Praprotnik - Domžale

trgovina s kolesi, šivalnimi stroji in gramofoni, mehanična delavnica, stabilna bencinska pumpa

Najmoderneje urejena peč za lakiranje in emailiranje koles in drugih delov

1241

Karol Ussar

tovarna

tehtnice

Maribor

Plinarniška ul. 17

Izdeluje vse vrste

702 tehtnice

Moderna električna

svetilna telesa

v nova stanovanja (lustre, ampule, kroglice, lampione etc.)

iz velike izbire solidno dobavlja in inštalira

ELEKTROINDUSTRIJA D. D.

Ljubljana, Gosposvetska cesta 13

Telefon interurban 2314

983

Dobra obutev -- pol zdravja!

Hočete imeti prijetno lahko hojo? Potem se obrnite na prvo specialno čevljarstvo delavnico kjer boste postreženi kakor sami želite. Izdelovanje vseh vrst moških in luksuznih damskih čevljev. »Golsjerje«. — Popravila se sprejemajo. **MIHAEL PETERNEL**, Ljubljana, Breg št. 1.

1225

Za stavbno sezono

se priporoča

slavnemu občinstvu in cenjenim zavodom stara renomirana splošno kleparska in vodovodno inštalacijska trdka

Delo solidno!

Cene konkurenčne!

Poslovalnica: Novi trg št. 5

Delavnica: Rimska c. 2. in Gregorčičeva ul. 5

8 spoštovanjem

Telefon 8353

JAKOB FLIGL

LJUBLJANA

1004

Prihranite

denar, čas in jezo, ako izolirate zoper vlago in rjo Vaše strehe, železne konstrukcije, vodne nabiralnike, terase, balkone in temeljne zidove, napeljave iz cevi s svetovno priznanimi

„CONCO“

amerikanskimi azbestno nitkastimi izolacijskimi produkti.

The Continental Products Co., Euclid, Ohio U. S. A.

Razpečavanje za Jugoslavijo:

Mirko Marmolja, Maribor, Cankarjeva 26.

vsa dela s „Conco“ preparati izvršuje trdka

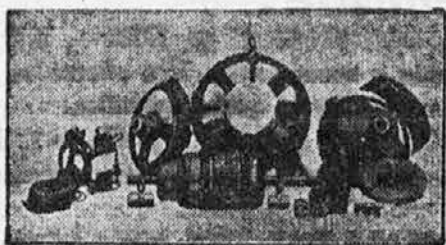
PETER ŽITNIK

splošno kleparstvo in instalacija strelovodov

LJUBLJANA, Ambrožev trg 9

870

Telefon št. 3146

Aleksander Kozič

koncesijonirano elektro-tehnično podjetje za vsa elektro-instalacijska dela in elektro-mehanična delavnica za popravilo elektro-motorjev, transformatorjev itd.

LJUBLJANA, Cesta v Rožno dolino 44

Telefon št. 30-41

Od dobrega najboljši je le

423

Gritzner-Adler
šivalni stroj in kolo

Elegantna

izvedba

najboljši

materijal!

URANIA

pisalni stroj

v 3 velikostih!

Novost!

Šivalni stroj

kot damska pisalna miza

Le pri

Jos. Petelinc

Ljubljana

na vodo, blizu Prešernovega spomenika

Zmerne cene tudi na obroke! Tel. int. 2013

Tovarna pohištva

IVAN MATHIAN

arhitekt za interiere

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 14.

priporoča svojo veliko zalogo najmodernejšega pohištva s priznanim prvovrstno izdelavo, kakor tudi vsa tapetniška dela po najnižjih cenah.

Naznanilo.

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da sem svojo krojaško obrt in konfekcijsko trgovino preselil na Sv. Petra cesto št. 25 (hotel Tratnik).

Priporočam se slav. občinstvu za mnogobrojni obisk, s pripombo, da bom glede postrežbe, točnosti in najnižjih cen v popolno zadovoljnost ustregel. :: Oblike bom izdeloval po najnovejšem kroju. :: Likanje od obleke 15 Din.

S spoštovanjem

IVAN MOHORIČ, krojaški mojster.

1162

Za soboslikarska,

plekarska in trkoslikarska dela se priporoča

Tone Malgaj

družba z o. z., LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 6

419

Ustanovljeno leta 1846 Telefon 25-63

Gradbeno podjetje

430

G. TÖNNIES
družba z o. z.

Ljubljana

Pisarna: Dunajska cesta št. 25

Podjetje projektira in izvršuje vsa v gradbeno stroko spadajoča dela: bančne in industrijske palače, stanovanjske hiše, tovarniška poslopja, šole, cerkve, vile, male enonadstropne, oziroma enodružinske hiše.

Projekti za enodružinske hiše so na ogled v gradbeni pisarni. — lastni opekarni se izdeluje po konkurenčnih cenah lepa, močna žgana opeka. Iz lastnega gramozoloma se nudi vse vrste peska. — Zaloga vsega gradbenega materiala se nahaja na Martinovi cesti.

Ploščice za štedilnike,

Stensko oblogo

Peci - sobne in krušne

FAMA azbestni tlak

Ksilolitni tlak

Keramični tlak

Strešna opeka

Ceresit

in ves ostali gradbeni material vedno najcenejše pri:

Keramični in gradbeni material

L. Battelino & Co.

Ljubljana - Miklošičeva cesta 15

Telefon 2037

1250

Špedicijsko podjetje

LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

R. RANZINGER

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. **Lastno skladišče** z direktnim tirom od glavnega kolodvora. **Carinsko skladišče.** Mestne trošarineprosto skladišče. **Carinsko posredovanje.** **Prevoz** pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili.

Kraljevina Jugoslavija

Mednarodno stabilizacijsko 7% posojilo v zlatu iz leta 1931

v nominalnem znesku :

Francoskih frankov 1.025.000.000 = dolarjev Zedinj. amer. držav 40.158.525.225 = funtov šterlingov 8.251.958-13-8, 4 = švicarskih frankov 208.126.307-40 = holandskih forintov 99.907.324.41 = švedskih kron 149.850.827.225 = čehoslovaških kron 1.355.400.396-25 = belg 288.817.269.65 = zlatih stabiliziranih dinarjev 2.280.141.510.

To mednarodno posojilo je izdano na podlagi določil zakona z dne 14. maja 1931. v cilju izvršitve programa denarne stabilizacije in ekonomskega razvoja Kraljevine, sprejete tega od kraljevske Jugoslovanske vlade ob sodelovanju Narodne banke Kraljevine Jugoslavije.

Emisijo tega posojila izvršijo :

v Franciji:

Banque de l'Union Parisienne iz Pariza;

v Čehoslovaški:

Živnostenska Banka iz Prage;

v Švedski:

Aktiebolaget Kreuger & Toll iz Stockholma;

v Jugoslaviji: Državna Hipotekarna Banka, Beograd.

v Svici:

Société de Banque Suisse iz Bazela in
Crédit Suisse iz Züricha-a;

v Holandiji:

MM. Mendelssohn & Co., Amsterdam in
Neederlandische Handel-Maatschappij N. V.
iz Amsterdama;

Emisija v Jugoslaviji ima 50.000 obveznic v nominalnem znesku fr. frankov 50.000.000. Ali 111.226.400 stabiliziranih dinarjev po vpisni ceni

87-50%

odnosno 875 francoskih frankov ali 1.946-50 dinarjev po obveznici z obrestmi od 1. junija 1931., plačljivih pri vpisu.

V kraljevini Jugoslaviji vršijo vpisovanje:

Državna hipotekarna banka in vse njene podružnice; **Narodna banka kraljevine Jugoslavije** in vse njene podružnice; **Poštna hranilnica** in vse njene podružnice; **Privilegovana agrarna banka** v Beogradu in sledeči denarni zavodi:

v Beogradu:

Beogradska Zadruga
Beogradska Trgovačka Banka
Vračarska Zadruga
Generalna Banka za Trgovino in Industrijo
Zanatska Banka
Izvozna Banka
Jadransko-Podunavska Banka
Cinovytička Banka

v Leskovcu:

Leskovačka Centralna Banka

v Novem Sadu:

Trgovačka i Obrtna Banka
Gradska Štedionica

v Sarajevu:

Banka Gajret
Gradska Štedionica
Zemaljska Banka
Srpska Centralna Privredna Banka

v Subotici:

Opšta Kreditna Banka
Opšta Privredna Banka
in vse podružnice označenih bank.

v Zagrebu:

Prva Hrvatska Štedionica
Gradska Štedionica
Jugoslovenska Banka
Jugoslovenska Udružena Banka
Srpska Banka
Hrvatska Kreditna Banka

v Dubrovniku:

Dubrovačka Trgovačka Banka

v Ljubljani:

Zadružna Gospodarska Banka
Hranilnica Dravske banovine
Kreditni Zavod za Trgovino in Industrijo
Ljubljanska Kreditna Banka
Mestna hranilnica

v Splitu:

Bračko-Amerikanska Banka
Gospodarska Štedionica
Prva Pučka Dalmatinska Banka

v Celju:

Celjska posojilnica

Vpis se obavlja od 18. maja 1931. do zaključno 6. junija 1931.

Državna Hipotekarna banka si rezervira pravico zaključiti vpis po potrebi tudi prej.

Pogoji emisije:

Posojilo bo izdano v obveznicah na donosila v nominalni vrednosti po 1.000.—, 5.000.—, 10.000.— in 25.000.— francoskih frankov. Obveznice tranš, izdanih v raznih državah, bodo v vsem enake. Vse obveznice bodo istega tipa in uživajo iste pravice in prerogative brez ozira na mesto njihovega vpisa, narodnosti in osebo vpisnika.

Obresti 7% se bodo plačale donosilecu v šestmesečnih enakih kuponih, 1. junija in 1. decembra vsakega leta. Prvi kupon zapade 1. decembra 1931. Izplačilo dospelih kuponov se bo vršilo po želji imetnikov v mestih emisije v odnosnem nacionalnem denarju.

Vse obveznice bodo amortizirane v toku 40 let, počevši od 1. junija 1932., bilo v polnem nominalnem znesku potom letnih žrebanj, bilo potom odkupa na borzi, v koliko bi bil kurs obveznic izpod paritete, oziraje se pri tem na vrednost tekočega kupona. Jugoslovenska vlada ima počevši od 1. junija 1936. pravico, da odkupi po nominalnem znesku bilo vse obveznice, bile en del, kakor tudi da vrši izredne amortizacije potom odkupa na borzi. Objavljanje števil izžrebanih obveznic se bo vršilo preko »Službenih novin«. Amortizirane obveznice se bodo izplačale po želji imetnikov v mestih emisije v odnosnem nacionalnem denarju.

Plačilo kuponov in izplačilo obveznic se bo vršilo v Kraljevini Jugoslaviji brez odtegovanja za kake državne ali samoupravne davščine, takse in davke, tako sedanjih kakor tudi bodočih.

Kot garancija za to posojilo bodo služili celokupni čisti dohodki Uprave Državnih Monopolov s pravico prvenstva za ona posojila, ki so bila prej izdana.

Kuponi, ki ne bi bili predloženi v izplačilo v toku petih let, računajoč od dneva njihovega roka, zastarajo v korist državne hlagajne. Za amortizirane obveznice je rok zastarelosti 30 let, računajoč od dneva roka njihovega izplačila.

Natančnejša obvestila in prospekte glede tega posojila dajejo vse banke, ki jim je poverjeno vpisovanje.

Državna hipotekarna banka.